

**Vivat
academia!**

**Stanisław Sierpowski
Józef Malinowski**

Vivat academia!

**30 lat działalności
Stowarzyszenia Absolwentów
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu**

Poznań 2021

Recenzenci

dr Anna Górna-Kubacka

prof. dr hab. Jacek Guliński

Redakcja językowa

Karolina Hamling

Opracowanie graficzne i łamanie

Mateusz Czekala

Publikacja sfinansowana przez Stowarzyszenie Absolwentów UAM
oraz Fundację UAM

Copyright © Stowarzyszenie Absolwentów UAM, Poznań 2021

Copyright © Stanisław Sierpowski, 2021

Copyright © Józef Malinowski, 2021

ISBN: 978-83-7986-337-2

Bogucki Wydawnictwo Naukowe
ul. Górna Wilda 90, 61-576 Poznań
biuro@bogucki.com.pl

Druk i oprawa

Konińska Drukarnia Dzielowa

Collegium Minus Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
fot. Krzysztof Duda

Spis treści

Wstęp • 11

Rozdział 1. Stowarzyszenia absolwentów • 19

Rozdział 2. Początki na UAM • 35

Rozdział 3. Struktura i działanie • 59

Rozdział 4. Absolwenci absolwentom • 87

Zakończenie • 115

Aneks 1. Statut • 121

Aneks 2. Kalendarium zjazdów Stowarzyszenia
Absolwentów UAM • 137

Aneks 3. Składy zarządów Stowarzyszenia • 141

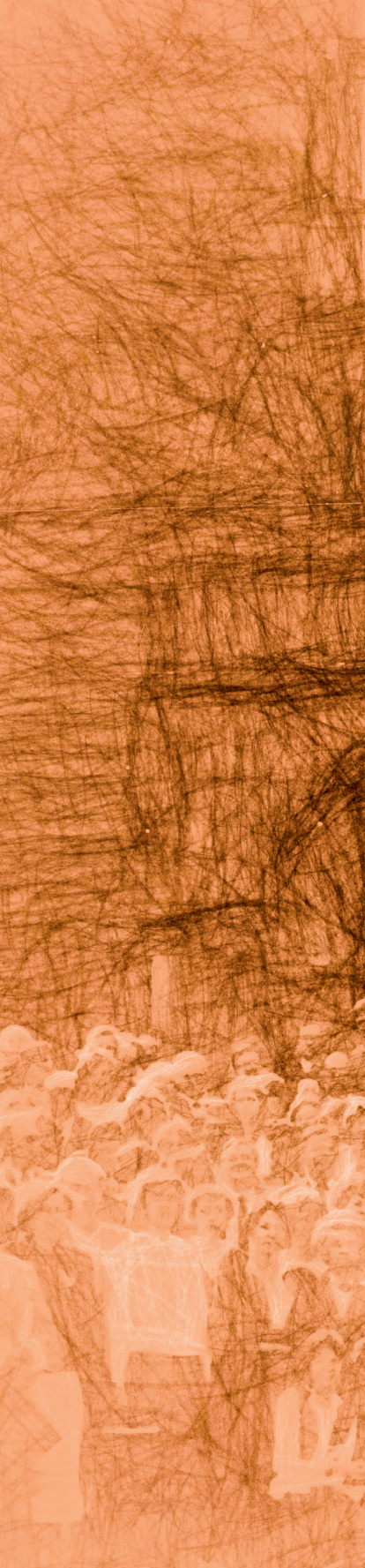
Bibliografia • 151

Wspomnienia • 165

Indeks osób • 171

*„Absolvo” to uwalniam, a więc absolwenci,
pierwotnie „uwolnieni”, choć może wbrew chęci,
„bo nasi absolwenci” – w pas się im kłaniamy –
wciąż ze swoją Uczelnią czują się związani.*

Bogdan Walczak
absolwent z 1965 roku,
obecnie prof. senior UAM

Wstęp

Prestiż Uniwersytetu – podobnie jak każdej szkoły wyższej czy średniej – zależy od splotu wielu czynników. Pierwszeństwo przyznaje się efektom prac badawczych oraz jakości dydaktyki. Obraz danej jednostki edukacyjnej jest również kształtowany przez jej absolwentów. Nie było, nie jest i nie będzie przypadkiem, że przy renomowanych uczelniach na całym świecie funkcjonują stowarzyszenia, którym przyświeca idea integrowania absolwentów.

Tak jest także na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie od 30 lat istnieje Stowarzyszenie Absolwentów. Skupia ono osoby, które zdobyły uniwersyteckie wykształcenie, ukształtowały określony potencjał intelektualny i duchowy, rozbudziły ciekawość świata, uformowały w trakcie studiów postawy propaństwowe i patriotyczne. Uniwersytet przygotowuje – jak to ujął ponad pół wieku temu ówczesny rektor UAM prof. Alfons Klafkowski – do godnego zajmowania stanowiska i do łatwego opanowania każdego przedmiotu.

Pokazuje, jak postawić się w stan cudzego umysłu, jak przywieść innych do swego sądu, jak wpłynąć na innych. Jak się znosić z innymi. Człowiek przechodzący przez Uniwersytet czuje się dobrze w każdym towarzystwie. Ma wspólny

grunt z każdą klasą ludzi. Wie, kiedy mówić, a kiedy mil-
czeń. Potrafi rozmawiać, ale i potrafi słuchać. Umie pytać
stosownie i wyciągać naukę w porę, kiedy sam nie ma nic do
dania. Jest zawsze gotów, a przecież nigdy nie na zawadzie.
Ma spokój umysłu. Żyjąc w świecie, żyje w sobie i potrafi
znaleźć swoje szczęście wewnątrz, kiedy nie może wyjść na
zewnątrz. Ma dar, co służy mu w życiu społecznym i pod-
trzymuje go w samotności*.

Słowa wybitnego rektora, działającego w szczególnie trudnym
czasie dziejów Polski, znanego uczonego z zakresu międzynaro-
dowego prawa publicznego pozostają nadal aktualne. Dodać jedynie
wypada, że bycie absolwentem zobowiązuje do tego, by dziedzictwo
studiów uniwersyteckich pomnażać we własnym życiu – zawodo-
wym, społecznym, rodzinnym. I stale myśleć o perspektywie – czyli
kolejnych pokoleniach.

Na przestrzeni stuletniej historii UAM opuściło kilkadziesiąt
tysięcy absolwentów. Wśród wielu pozytywnych słów wypo-
wiedzianych pod ich adresem najczęściej powtarzane były te, by
nie zapomnieli o Uniwersytecie oraz by strzegli dobrego imienia
Uczelni. Do pielęgnowania tej szczególnej więzi absolwentów
z Alma Mater w sposób szczególny poczuwa się Stowarzyszenie
Absolwentów UAM, które w latach 1994–2010 nazywało się Sto-
warzyszenie Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu, a powstało
podczas obchodów jubileuszu siedemdziesięciolecia UAM. Inaugu-
racyjne spotkanie odbyło się 10 maja 1989 roku. Dobrym duchem
i patronem tej inicjatywy był prof. Bogdan Marciniak, ówczesny
rektor UAM, któremu bliska była idea realizowana przez anglosaskie

* Przemówienie inauguracyjne rektora Alfonsa Klafkowskiego, *Kronika
Uniwersytetu Poznańskiego za lata akademickie 1945-1954/55*, Poznań
1958, s. 5-6.

Profesor Alfons Klafkowski (1912-1992)

stowarzyszenia absolwentów. I choć tamtejsze doświadczenia nie dały się łatwo transponować do polskich warunków, co wynikało z innej tradycji, a zwłaszcza odmiennego traktowania filantropii i wolontariatu, to jednak zdołano stworzyć warunki i niegorsze podstawy do podjęcia działalności organizacji łączącej absolwentów UAM.

Trzydziesty jubileusz Stowarzyszenia, przypadający w 2020 roku, stał się zachętą do podjęcia refleksji nad jego historią. Prace nad prezentowaną publikacją wymusiły uporządkowanie skromnego archiwum Stowarzyszenia, przeprowadzenie kwerend i poszukiwań brakującej dokumentacji najczęściej w zbiorach prywatnych oraz w Archiwum UAM. Zdołano skompletować materiały o istotnym

znaczeniu dla historii Stowarzyszenia, w tym zwłaszcza wszystkie sprawozdania z działalności przedstawiane przez zarząd na walnych zjazdach. Bardzo ważnymi źródłami poznania jego działalności były biuletyn „Głos Absolwenta”, wydawany z przerwami w latach 1995–2004, oraz kwartalnik „Bliżej Uczelni”, publikowany w wersji elektronicznej w latach 2009–2014. Treści zawarte w periodykach nie tylko poszerzyły podstawę źródłową tej książki, ale także ułatwiły zhierarchizowanie problemów występujących lub tylko przewijających się w działalności Stowarzyszenia. Nieliczne okazjonalne informacje znaleźliśmy w „Życiu Uniwersyteckim” oraz w niektórych *Kronikach* UAM. Literatury zasadniczo brak. Ważne dla poznania działalności podobnych stowarzyszeń w środowisku wybranych uczelni zachodnich okazało się opracowanie, które przygotowali Justyna Bugaj, Radosław Rybkowski, Aleksandra Fedaczyńska i Grzegorz Bryda*.

Bez przesady można powiedzieć, że bezcennym źródłem odwzorowującym aktywność Stowarzyszenia jest dwutomowa Kronika, którą z inicjatywy Jerzego Kepela od 2008 roku z dużym zaangażowaniem prowadziła Maria Zalewska. Jej wartość jako specyficznego źródła historycznego doceniono, a za zgodą zainteresowanej oraz obecnych władz Stowarzyszenia została zabezpieczona w formie kopii cyfrowej. Kronika jest dziełem dość obszernym także dlatego, że autorka często zamieszczała w niej ilustracje, wycinki prasowe i podobne informacje, które dotyczyły Uniwersytetu jako całości, a nawet środowiska akademickiego. Zdigitalizowana całość została przekazana do Archiwum UAM.

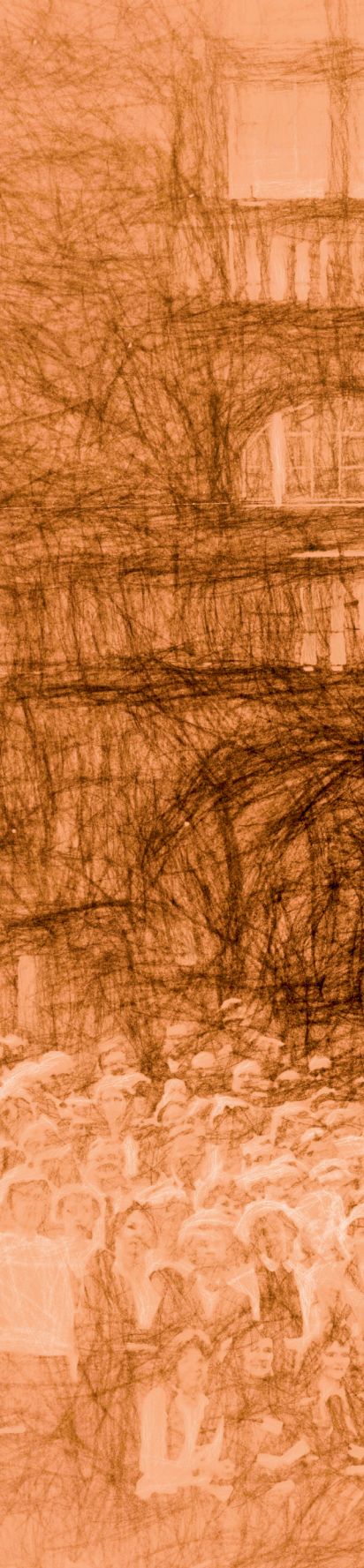
W celu poszerzenia niezbyt bogatej bazy źródłowej zwróciliśmy się do prominentnych członków Stowarzyszenia z prośbą

* J.M. Bugaj, R. Rybkowski, A. Fedaczyńska, G. Bryda, *Programy lojalnościowe kierowane do absolwentów uczelni - przegląd rozwiązań europejskich*, Kraków 2013.

o napisanie w kilkudziesięciu wierszach ich własnych spostrzeżeń zachowanych w pamięci. Nadesłane odpowiedzi zostały włączone do tego opracowania i mamy nadzieję, że zainteresują czytelników. Wypowiedzi nadesłali: prof. Sylwester Dworacki, prof. Jacek Guliński, dr Anna Górna-Kubacka, Wojciech Jankowiak, Zbigniew Jaśkiewicz, prof. Bogdan Marciniak, Joanna Nowak. Jesteśmy im za to wdzięczni.

Zgodnie z wolą obecnego kierownictwa Stowarzyszenia przygotowany tekst został wzbogacony ikonografią. W przeważającej mierze ilustracje pochodzą ze wspomnianej Kroniki. Pewną trudnością było opracowanie podpisów do zdjęć, które zgodnie z wymogami sztuki powinny zawierać cztery podstawowe informacje: kto?, co?, gdzie? i kiedy? Sprostanie temu, mimo stosunkowo krótkiej chronologii, okazało się dość trudne. Konieczna była w tym zakresie praca, w której oprócz Marii Zalewskiej brali udział m.in.: Wigosław Jakubowicz, Zbigniew Jaśkiewicz, Elżbieta Mizerka-Szmyt i Witold Namerła.

Słowa podziękowania kierujemy także do autorów recenzji wydawniczych – dr Anny Górnej-Kubackiej i prof. Jacka Gulińskiego – których uwagi zostały skrupulatnie rozważone i w dużej części uwzględnione.

Rozdział 1.

Stowarzyszenia absolwentów

Amerykańskie tradycje

W wielu renomowanych uczelniach na całym świecie z powodzeniem funkcjonują stowarzyszenia absolwentów. Ich działalność służy budowaniu marki uczelni, wspieraniu środowiska akademickiego i studenckiego, ale też nawiązywaniu kontaktów biznesowych czy wspomaganiu młodych na rynku pracy. Jedne funkcjonują niezależnie od uczelni, przez co nie otrzymują od niej organizacyjnego wsparcia. Absolwenci w bardzo małym stopniu angażują się we wspieranie macierzystej szkoły. Drugie – najbardziej rozpowszechnione w krajach anglosaskich – oparte są na wzajemnej zależności, w której stowarzyszenie działa do pewnego stopnia niezależnie, ale otrzymuje od uniwersytetu wsparcie organizacyjne, najczęściej w formie udostępniania pomieszczeń, wyposażenia oraz opłacania wynagrodzenia etatowym pracownikom. Jednocześnie uczelnia pozostaje w pewnej zależności od stowarzyszenia: prezydent lub rektor musi przedkładać raporty roczne, przedstawiciele absolwentów powoływani przez zarząd stowarzyszenia zasiadają w radach zarządzających daną jednostką. Trzecie są całkowicie zależne, podporządkowane macierzystej uczelni i stają się dodatkowym działem w administracji. Stowarzyszenie jest więc częścią szkoły wyższej, a utrzymywanie kontaktu z absolwentami ma charakter przede wszystkim merkantylny: od byłych studentów oczekuje się finan-

sowego wsparcia. W tego typu stowarzyszeniach często obowiązuje lub przynajmniej dominuje zasada, że im bardziej prestiżowa uczelnia, tym wyższe składki członkowskie.

Najstarsze i najbardziej wpływowe stowarzyszenia absolwentów istnieją w Stanach Zjednoczonych. Po raz pierwszy zostały powołane w 1821 roku w Williams College w stanie Massachusetts w hrabstwie Berkshire. Ich głównym celem było kontynuowanie przyjaźni nawiązanych w czasie trwania studiów. Wkrótce podobne organizacje powstały wśród absolwentów Brown, Yale, Cornell i Dartmouth. Na Uniwersytecie Harvarda, uznawanym od wielu lat za najlepszą uczelnię świata, organizacja absolwencka została założona w 1840 roku. W roku 1906 absolwenci Harvardu z roku 1881 jako pierwsi postanowili wspólnie przekazać pieniądze na rzecz Alma Mater. Zebrali – jak na owe czasy – znaczną sumę 113 777 dolarów. Uniwersytet Harvarda stał się wyjątkową uczelnią dlatego, że o jej losach decydują wyłącznie absolwenci. Mają oni prawo wybierania członków Rady Nadzorców (*Board of Overseers*), która powołuje członków Korporacji Harvardu – w tym prezydenta uczelni.

Postępująca ewolucja amerykańskiego systemu szkolnictwa wyższego wypukła rolę absolwentów, do których uczelnie zwracały się o wsparcie finansowe. Taki trend rozwinął się po I wojnie światowej i nadal odgrywa istotną rolę w zabiegach o stabilny i zrównoważony rozwój amerykańskich uczelni. System ten stale ulegał zmianom w zależności od lokalnych i regionalnych warunków, niejednokrotnie dzięki talentom organizacyjnym przedstawicieli uczelni oraz absolwenckiego lobbingu. Po II wojnie światowej proces zacieśniania współpracy między szkołami wyższymi a ich absolwentami przekształcił się w zjawisko powszechne. Starania uczelni o dobrą i konstruktywną współpracę z jej absolwentami przyjmowały niejednokrotnie charakter kooperacji obustronnie korzystnych. Wiązało się to także z umasowieniem uczelni wyż-

Budynki Uniwersytetu Harvarda, fot. Nick Allen

szych m.in. przez rozpoczęcie studiów przez pokolenie *baby boomers* oraz zwiększone zaangażowanie federalne, wyrażone choćby za sprawą *Higher Education Act* z 1965 roku.

Dominująca wcześniej współpraca oparta na transferze pieniędzy została znacznie rozszerzona na inne dziedziny, zwłaszcza obejmujące *know-how*, w tym wymianę informacji użytecznych w działalności gospodarczej. Chodziło o takie technologie lub elementy procesu produkcyjnego, które nie były jeszcze znane i powszechnie dostępne. Stymulatorem tej ewolucji było nowe podejście władz federalnych z czasów prezydentury Jima Cartera i Ronalda Reagana, mające na celu ograniczenia publicznych wydatków przy jednoczesnym zwiększaniu rozliczalności uczelni. Poli-

tyka ta w dużym stopniu wymusiła poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania szkolnictwa wyższego*.

Amerykańskie szkolnictwo wyższe wyraźnie rozróżnia szkoły prywatne od publicznych. Pierwsze utrzymują się przede wszystkim z opłat za studia, na ogół znacznych, oraz prywatnego sponsoingu, obejmującego także osoby niezwiązane wcześniej z uczelnią. Z natury rzeczy dużo większy nacisk jest w nich kładziony na podtrzymywanie i wspieranie związków z dawnymi studentami. Uczelnie publiczne, na ogół mniej renomowane, korzystają ze wsparcia finansowego władz stanowych, które zwykle pokrywają koszty operacyjne. Jednak w ciągu ostatnich dwóch dekad polityka wobec szkolnictwa wyższego w większości stanów uległa zmianie. Zmniejszenie dotacji budżetowych spowodowało, że również uczelnie publiczne nasiliły zabiegi o względy prywatnych darczyńców. Należy przy tym pamiętać, że wysokość prywatnego wsparcia uzyskanego przez amerykańskie szkoły wyższe kształtuje się na poziomie dziesiątków miliardów dolarów. Zwykle od absolwentów pochodzi znacząca część – między jedną trzecią a jedną czwartą – wpływów.

Europejscy absolwenci

W państwach europejskich stowarzyszenia absolwenckie pod względem organizacyjnym są bardziej zróżnicowane i odzwierciedlają w równej mierze tradycję i nowoczesność. Szczególnie najstarsze, najbardziej prestiżowe uniwersytety we Francji, Wielkiej Brytanii i Niemczech przywiązują wielką wagę do budowania

* Zob. R. Rybkowski, *Upadek stopni - stopnie upadku. Problemy amerykańskiego szkolnictwa wyższego*, Kraków 2011.

i podtrzymywania więzi z absolwentami. Stowarzyszenia absolwenckie działające na tamtejszych uczelniach mają starą metrykę i szczytą się olbrzymim, a jednocześnie elitarnym gronem zasłużonych w różnych przestrzeniach życia byłych studentów. Tendencja zachowania i utrzymania z nimi kontaktów jest pielęgnowana przez zdecydowaną większość europejskich uniwersytetów. Są to relacje dwustronne, znacząca liczba absolwentów chce bowiem utrzymywać chociażby niewielki, niejednokrotnie tylko formalny kontakt, bywać okazjonalnie w murach swojej uczelni. Niejeden chce deklorować związki z nią, zwłaszcza jeśli należy ona do znanych i uznanych. Europa ochoczo przejęła od stowarzyszeń działających w Stanach Zjednoczonych modę na różne gadzety będące zewnętrznym wyrazem identyfikacji konkretnych osób z określoną uczelnią i jej środowiskiem. Była to praktyka znakomicie kojarząca niemały biznes z promocją i popularyzacją określonych uczelni zainteresowanych zwiększaniem naboru studentów. Do najbardziej rozpowszechnionych gadżetów należą krawaty lub znaczki noszone w klapie marynarek. Powszechne są też opatrywane stosownymi napisami i „znakami firmowymi” teczki i aktówki, a także wszelakie torby na zakupy, elementy odzieży – kurtki, buty typu adidas, koszulki sportowe, szaliki, nakrycia głowy oraz akcesoria o charakterze akademickim i urzędniczym, jak kalendarze, notatniki, zeszyty, pióra, długopisy, pendrive’y...

W Szwecji system szkolnictwa wyższego jest oparty przede wszystkim na uczelniach publicznych. Dzięki licznym kontaktom z jednostkami amerykańskimi zaczęto naśladować nie tylko wzorce odnoszące się do działalności edukacyjnej, ale i sposobów budowania trwałych więzi z absolwentami. Zarówno najstarsza szwedzka uczelnia – Uniwersytet w Uppsali – założona w 1477 roku, jak i Uniwersytet w Lund, założony w 1666 roku, mają swoje organizacje absolwenckie zorganizowane w podobny sposób. Pod-

trzymywanie kontaktów z byłymi studentami jest zadaniem biur uniwersyteckich, a same uniwersytety są stroną inicjującą i najbardziej zainteresowaną ich utrzymywaniem. Dlatego w Szwecji nie są one nazywane stowarzyszeniami, tylko określa się je jako University Alumni Network (*Alumninätverket*). Przynależność do tych organizacji nie pociąga za sobą zobowiązań finansowych w postaci opłat członkowskich, wystarczy wypełnienie deklaracji. Za sprawy kontaktów z alumnami odpowiadają niewielkie zespoły, które skupiają się na informowaniu o konkretnych osiągnięciach, o zmianach zachodzących w uczelniach, jej sukcesach w różnych dziedzinach i dyscyplinach. Przynależność do stowarzyszenia absolwentów daje także materialne profity, takie jak zniżki i darmowe wejściówki na wystawy i wydarzenia organizowane przez uczelniane muzeum, zniżki na koncerty czy do wybranych instytucji związanych z kulturą. Dużą wagę przywiązuje się do spotkań absolwentów organizowanych nie tylko w siedzibie szkoły, ale także poza miastem i krajem. Eksponuje się przy tej sposobności, że podtrzymywanie związków z uczelnią ma być jednocześnie umacnianiem poczucia przynależności do wspólnoty absolwentów tej samej uczelni, niezależnie od miejsca zamieszkania i pracy. Ma to ułatwić podejmowanie wspólnych działań, w tym przedsięwzięć o charakterze biznesowym. Oba uniwersytety zgodnie podkreślają rolę, jaką mogą odegrać absolwenci o ustabilizowanej sytuacji zawodowej – a więc i materialnej – podejmując inicjatywy ułatwiające wchodzenie na rynek pracy nowym grupom. Dlatego są oni zachęceni do umieszczania na stronach swoich dawnych uczelni informacji o nowych ofertach pracy. W Szwecji jest to traktowane jako szczególnie ważny aspekt lojalności wobec macierzystej jednostki.

W gruncie rzeczy zbliżone cele i formy działalności absolwentów występują w większości uczelni europejskich. Im uczelnia starsza, tym zobowiązanie większe. Na Uniwersytecie Karola w Pradze,

Uniwersytet Karola w Pradze, fot. Rémi Diligent

najstarszym w tej części Europy, funkcjonującym od 1348 roku wedle wzorca paryskiego, stowarzyszenia skupiające profesorów, absolwentów i studentów istniały od zawsze. Dotyczy to także Uniwersytetu Masaryka w Brnie, znacznie młodszego, chociaż równie sędziwego jak nasz Uniwersytet w Poznaniu. Współcześnie istniejące stowarzyszenia w samej nazwie podkreślają, że nie łączą tylko absolwentów, ale także przyjaciół uczelni. *Spolek Carolinum*, czyli Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Karola powstało stosunkowo niedawno, bo 7 kwietnia 1996 roku. Jeszcze

młodsza metrykę ma Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Masaryka, które powstało 21 stycznia 2006 roku.

Na Uniwersytecie Karola aktywne są również stowarzyszenia absolwentów poszczególnych kierunków studiów czy instytutów, jak np. Stowarzyszenie Absolwentów Instytutu Studiów Ekonomicznych (*Sdružení Alumni Institutu ekonomických studií*) powołane do życia w 1997 roku. W obydwu jednostkach stowarzyszenia absolwentów mają swoje siedziby na macierzystych uczelniach. W *Spolek absolventů a přátel Masarykovy Univerzity* członkami stowarzyszenia jest około 500 osób. Stowarzyszenia w Republice Czeskiej deklarują, że podstawowym celem ich działania jest podtrzymywanie więzi absolwentów z uczelnią. W tym celu na Uniwersytecie Karola organizowane są cykliczne spotkania: coroczne obrady walnego zgromadzenia odbywają się w zabytkowych salach Uniwersytetu, część oficjalna uwieńczona zostaje przyjęciem w Ogrodach Wallensteina. W grudniu z kolei organizowany jest w Karolinum coroczny koncert. Podobnie definiuje cele swego działania stowarzyszenie z Uniwersytetu Masaryka, choć mocniej podkreśla ono działania na rzecz obecnych studentów oraz gromadzenie darów, w tym np. kolekcji książek przekazywanych Bibliotece Uniwersyteckiej. Przywołane stowarzyszenia funkcjonujące w Czechach najczęściej uwagi poświęcają organizowaniu otwartych wykładów, kursów i szkoleń oraz informowaniu o nich. Te formy aktywności są to otwarte, a więc oferowane również osobom spoza środowiska absolwenckiego i akademickiego.

Ciekawym przykładem działania w przestrzeni absolwenckiej jest inicjatywa Stowarzyszenia Absolwentów Instytutu Studiów Ekonomicznych, które nadaje coroczną nagrodę *Alumni Chair*. Od roku 2008 stowarzyszenie to przyznaje specjalny grant młodym pracownikom naukowym Instytutu, by także w ten sposób konkurować z sektorem prywatnym, oferującym zwykle wyższe

wynagrodzenia. Procedura przyznawania nagrody przewiduje, że kandydatury zgłasza kierownictwo Instytutu, a wybrani kandydaci są zapraszani na rozmowy z przedstawicielami Stowarzyszenia Absolwentów. Nagroda jest efektem współpracy stowarzyszenia ze sponsorami.

W Holandii przy Uniwersytecie w Amsterdamie – jednym z największych i najważniejszych w Europie – działa *The University of Amsterdam Alumni Association*. Stowarzyszenie zrzeszające absolwentów wszystkich wydziałów ma na celu wzmocnienie więzi pomiędzy absolwentami i Uniwersytetem, jak również pomiędzy samymi absolwentami. Do komunikacji zostało stworzone *UVA Alumni Relations Office*, które pomaga utrzymywać kontakt obu stron w kraju i za granicą. Reklamowany i promowany jest kontakt za pomocą portali społecznościowych. Członkostwo w *The University of Amsterdam Alumni Association* wiąże się z dostępem do najnowszych informacji o rozwoju uczelni, a także daje prawo do uczestnictwa w inicjatywach i wydarzeniach, w tym poświęconych konkretnej dziedzinie lub adresowanych do określonych roczników absolwentów. Karta absolwenta uprawnia do udziału w przedsięwzięciach kulturalnych i uniwersyteckich na preferencyjnych zasadach. Do członkostwa wystarczy samodzielna rejestracja online lub poprzez kontakt e-mailowy z uczelnią. Członkowie stowarzyszenia są nieformalnie zobligowani do wzajemnej pomocy na płaszczyźnie zawodowej i osobistej. Grupa alumnów organizuje dla poszczególnych programów studiów i studentów związanych z Uniwersytetem regularne spotkania. W czerwcu każdego roku współorganizuje Dzień Uniwersytetu. Wydarzenie to jest w Amsterdamie traktowane jak ważna impreza metropolitalna, w której uprzywilejowane miejsce mają absolwenci, przyjaciele i darczyńcy uczelni. Prace nad programem tego uroczystego dnia trwają wiele miesięcy i obejmują liczne pozycje związane

z odległymi nieraz od siebie dziedzinami wiedzy. Jego ważnym punktem jest wymiana doświadczeń praktyków, której towarzyszą wydarzenia o charakterze kulturalnym i naukowym.

W sąsiedniej Belgii Uniwersytet w Liège, przekazując studentom doświadczenie i wiedzę, pozostaje z nimi w bieżącym kontakcie. Uczelnia, chcąc budować, utrzymać i umacniać więź ze studentami, współpracuje z pracodawcami, tworząc sieć partnerskich powiązań – krajowych i międzynarodowych. Zasadniczym celem tego działania jest ułatwienie znalezienia pracy zgodnej z oczekiwaniami i możliwościami absolwentów oraz potrzebami pracodawców. Kontakt pomiędzy studentem i ewentualnym przyszłym pracodawcą jest często podejmowany już w trakcie nauki, w formie uczestniczenia w praktykach zawodowych danej firmy. Ważną formą aktywności Uniwersytetu wiążącą go z absolwentami są różne kursy, szkolenia czy dodatkowe studia. Łączą one poszerzenie i unowocześnienie wiedzy przydatnej w pracy zawodowej oraz samodoskonalenie siebie. Z tej intelektualnie aktywnej grupy absolwentów wywodzą się też „instruktorzy”, którzy dzielą się z młodszymi kolegami – głównie studentami ostatnich lat nauki – wiedzą i doświadczeniem. W ramach uczelni działają Federacja Student Uniwersytetu w Liège i Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu w Liège, zwane także Stowarzyszeniem Przyjaciół Uniwersytetu. Jest ono organizacją non profit, która ma za zadanie promowanie uczelni.

Absolwenci w Polsce

Na uniwersyteckiej mapie Polski stowarzyszenia absolwenckie działają we wszystkich środowiskach akademickich. Powstawały najczęściej na skutek oddolnej inicjatywy absolwentów, którzy

Collegium Altum Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu,
fot. PromocjaUEP

chcieli utrzymać kontakt po ukończeniu studiów, a także poznać, ewentualnie współdziałać z innymi absolwentami. Zwykle tego typu inicjatywy były wspierane przez władze uczelni. W Poznaniu pierwsze stowarzyszenie absolwentów powstało przy Wyższej Szkole Handlowej (dzisiejszy Uniwersytet Ekonomiczny) w 1930 roku. Działa do dzisiaj i jest jednym z najstarszych stowarzyszeń tego typu w kraju. Długą metryką szczyci się także Stowarzyszenie Absolwentów związane na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zapewne nie było przypadkiem, że struktura ta powstała w 1964 roku, a więc w 600. rocznicę powstania uczelni. Wśród głównych celów znalazło się podtrzymywanie tradycji uniwersyteckich oraz aktywizowanie

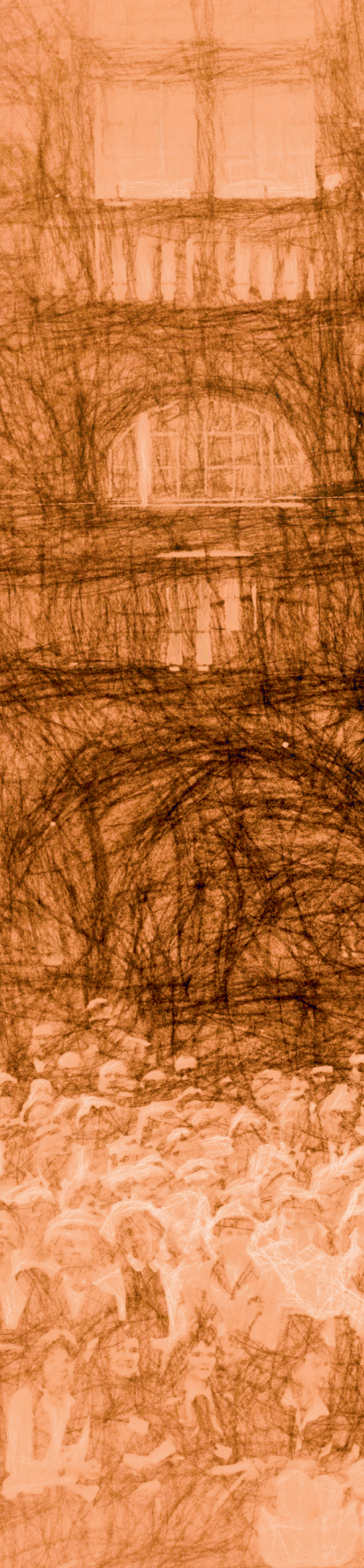
więzi między uniwersytetem a jej absolwentami w kraju i poza nim. Tuż obok wymienia się inicjowanie i popularyzowanie przedsięwzięć społecznych i kulturalnych, a także działalność wydawniczą. Zarówno w statucie Stowarzyszenia Absolwentów UJ, jak i w większości lub nawet wszystkich stowarzyszeniach skupiających absolwentów szkół wyższych odnajdujemy zapisy dotyczące współpracy z instytucjami państwowymi, samorządowymi, organizacjami społecznymi, partiami, zakładami pracy, środowiskami naukowymi, fundacjami itd. Tak określone pole działania jest wspólne dla prawie wszystkich stowarzyszeń absolwenckich działających w kraju.

Stoją one przed podobnymi problemami i trudnościami. Do najważniejszych trzeba zaliczyć stosunkowo niewielką liczbę aktywnych członków, odwrotnie proporcjonalną do ogromnego wzrostu liczby studentów, jak również niebywale rozwiniętą sieć prywatnych szkół wyższych, w których nieraz edukację myli się z produkcją absolwentów. Kryterium pozwalającym na arbitralne stawianie popularności stowarzyszeń absolwentów w Polsce jest opłacalność składek członkowskich. Nie są one z reguły wysokie, bo mają raczej symbolicznie podkreślać więzi, jakie powstają między byłym studentem a jego uczelnią. Dysproporcje są znaczące. Wspominany Uniwersytet Jagielloński wydał niema 14 tys. legitymacji, ale kasę co roku zasila jedynie niewiele ponad 300 osób. Nie inaczej jest w innych absolwenckich stowarzyszeniach polskich, gdzie za statystyczną średnią skrywa się od 100 do 300 osób.

Szczególnie przygnębiające jest niewielkie zainteresowanie chęcią uczestnictwa w stowarzyszeniu, co pewnie można różnie tłumaczyć. Dojrzewanie do takiej decyzji wymaga zapewne czasu, w tym zwłaszcza ustabilizowania sytuacji zawodowej i osobistej. Należy też pamiętać, że stowarzyszenia absolwentów były i nadal są elitarne. Przyciągają one jednak ludzi o wyższych aspiracjach społecznych, co bezpośrednio wynika z ich statusu zawodowego,

powiązanego z ukończeniem studiów wyższych i legitymowaniem się stopniem magistra, nieraz doktora. Dlatego stosunkowo duży odsetek wśród członków stanowią osoby pracujące na uczelniach, reprezentanci wolnych zawodów, politycy i samorządowcy, osoby zajmujące wysokie stanowiska w firmach państwowych i publicznych, właściciele prywatnych firm. Istotną grupę w stowarzyszeniach tworzą nie tylko ludzie z długim stażem zawodowym, ale także emeryci.

Podstawy organizacyjne oraz finansowe stowarzyszeń zależą w dużej mierze od stanowiska poszczególnych uczelni oraz sponsorów, zarówno o charakterze publicznym, jak i prywatnym. Składki członkowskie – jak to już zasygnalizowano – odgrywają marginalną rolę, niemniej jednak przyczyniają się do wypełniania społecznie ważnych ról. W działalności ważne są też wydawnictwa uniwersyteckie oraz wykorzystywanie stron internetowych. One też służą do kolportowania bieżących informacji, wypierając drukowane przez niektóre stowarzyszenia biuletyny informacyjne, które zresztą cechowała nieregularność. Elementami mającymi konsolidować stowarzyszenie, podnosić jego atrakcyjność, jak również promować partycypację w życiu publicznym są pakiety z zakresu specjalnych świadczeń, obejmujących np. tańsze bilety do teatru, na koncerty i filmy, ale także zniżki za studia podyplomowe. Zdarzają się też stowarzyszenia absolwenckie, które fundują stypendia, podejmują się organizacji staży, dofinansowują projekty naukowe. Najbardziej aktywne gospodarczo jest Stowarzyszenie Absolwentów na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Założyło ono własną fundację organizującą na zlecenie poszczególnych wydziałów zjazdy rocznikowe absolwentów itp.

Rozdział 2.

Początki na UAM

Inicjatorzy

Stowarzyszenie Absolwentów UAM w Poznaniu istnieje od 1989 roku. Inicjatorem powołania organizacji, która miała umacniać związki między Alma Mater a jej absolwentami oraz budować więzi koleżeńskie był rektor UAM prof. Bogdan Marciniak. Ten wybitny chemik i sprawny organizator życia naukowego z powodzeniem wykorzystał czas relatywnie krótkiej kadencji rektorskiej obejmującej lata 1988–1990. To jemu Uczelnia zawdzięcza stosunkowo łagodne przejście początkowej fazy transformacji ustrojowej. Miał także znaczący udział w poszerzeniu bazy lokalowej UAM, kontynuując lub finalizując zabiegi o pozyskanie nowych obiektów. Uniwersytet otrzymał wówczas budynek dla stacji ekologicznej w Jeziorach, nieruchomości w Zakopanem na cele wypoczynkowe i dworek w Obrzycku, z przeznaczeniem na ośrodek pracy twórczej. Wówczas też oddano do użytku pierwsze obiekty na nowym kampusie uniwersyteckim na Morasku dla Instytutu Fizyki oraz przejęto budynek będący uprzednio siedzibą Komitetu Wojewódzkiego PZPR z przeznaczeniem dla Wydziału Historycznego (obecnie Collegium Martineum).

Duże znaczenie w postrzeganiu roli Uniwersytetu przez prof. Bogdana Marciniaka miały liczne wizyty naukowe w znanych ośrodkach akademickich USA, Niemiec i Japonii. Już na początku

Profesor Bogdan Marciniak

lat 70. odbył staż naukowy na Uniwersytecie w Kansas. Kolejne wyjazdy pozwoliły mu poznać różne aspekty współdziałania nauki z gospodarką, w tym efektów osiągniętych przez parki naukowe. Nie mniej ważną sferą ówczesnych zainteresowań była obserwacja mechanizmów wspomagania uczelni przez stowarzyszenia swoich absolwentów oraz miejsce uniwersytetów w życiu lokalnych społeczności.

Profesor Bogdan Marciniak wspomina, że doświadczenia zdobyte podczas pobytów na wielu uczelniach zagranicznych legły u podstaw jego aktywności w kierunku utworzenia na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza stowarzyszenia godnego tej Uczelni:

Wydawało się, że w polskich, zmieniających się diametralnie warunkach ustrojowych będzie bardzo łatwo zbudować zinstytucjonalizowane relacje pomiędzy sektorem gospodarki i samorządem regionalnym z jednej strony a sektorem nauki z drugiej. Zadanie okazało się jednak trudniejsze, niż sądziłem*.

Początki były okazałe. Wpisywały się bowiem w obchody jubileuszu 70-lecia UAM w maju 1989 roku. Czterodniowe uroczystości zainaugurował 7 maja koncert Orkiestry Kameralnej „Amadeus” Polskiego Radia i Telewizji w Poznaniu pod dyrekcją Agnieszki Duczmal. Następnego dnia w Auli Uniwersyteckiej odbyło się posiedzenie senatów poznańskich uczelni, których rodowód wywodzi się z Uniwersytetu Poznańskiego, czyli Akademii Medycznej, Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego oraz Wyższej Szkoły Rolniczej. Rangę spotkania podnosiła obecność wielu gości dobrze znanych w poznańskim środowisku. Władze państwowe były reprezentowane przez prof. Jacka Fisiaka, byłego rektora UAM, a wówczas ministra edukacji narodowej, oraz prof. Adama Łopatkę – w przeszłości m.in. dziekana Wydziału Prawa, awansowanego w 1986 roku na stanowisko pierwszego prezesa Sądu Najwyższego. Przedstawicielem władz regionalnych był m.in. prezydent miasta Andrzej Wituski.

Program obchodów był bardzo bogaty i obejmował m.in. wykład o roli Uniwersytetu w rozwoju kultury polskiej, który wygłosił jeden z najwybitniejszych polihistorów prof. Gerard Labuda, oraz otwarcie przekrojowej wystawy w zamku (zwanym wówczas Pałacem Kultury) poświęconej historii Uniwersytetu Poznańskiego. Ważnym elementem uwypuklającym akademicki charakter uroczystości było wręczenie 9 maja dyplomu doktora

* Zob. więcej s. 159-161.

honoris causa prof. Friedrichowi Beierowi, dyrektorowi Instytutu Maxa Plancka w Monachium, wybitnemu prawnikowi przez wiele lat współpracującemu z naszym Uniwersytetem*.

Elementem uroczystości jubileuszowych było inauguracyjne posiedzenia Stowarzyszenia Absolwentów UAM, które odbyło się 10 maja 1989 roku. Stosunek władz Uczelni do tej inicjatywy podkreślało to, że przewodniczył spotkaniu rektor prof. Bogdan Marciniak. Powołano zespół roboczy, w którego skład weszli byli działacze studenckcy: Zbigniew Jaśkiewicz, Włodzimierz Krajewski, Maria Zalewska, Maria Czerwińska i Jacek Wiesiołowski. Ich zadanie polegało na opracowaniu projektów najważniejszych dokumentów, a więc przede wszystkim określenie celów stowarzyszenia, jego statutu, jak również zaproponowanie struktury organizacyjnej.

Zespół roboczy, który rychło przekształcił się w Komitet Założycielski, ze Zbigniewem Jaśkiewiczem jako przewodniczącym, podjął starania o poszerzenie swego składu. Osoby skupione wokół Komitetu kierowały apele o zainteresowanie się powstającym stowarzyszeniem do osób znanych i funkcjonujących w czasie studiów jako liderzy organizacji młodzieżowych. W pierwszym rzędzie chodziło o działaczy Zrzeszenia Studentów Polskich – najbardziej popularnej i masowej organizacji o charakterze społeczno-zawodowym**. W najlepszych latach skupiała ona niemal wszystkich studentów, na ogół skutecznie rywalizowała z innymi funkcjonującymi na Uniwersytecie organizacjami młodzieżowymi, które

* Zob. szerzej S. Sierpowski, J. Malinowski, *Doktorzy honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, t. III: 1980-2000, Poznań 2016, s. 62-65.

** Na temat początków i pierwszego okresu działalności ZSP zob. S. Sołtysiński, A. Szwarz, *Zrzeszenie Studentów Polskich na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu w latach 1950-1964* [w:] *Materiały z Sesji Naukowej UAM w XX-lecie PRL*, cz. II, Poznań 1966, s. 190 i nast.

jednak wyróżniały się przez – mniej lub bardziej zaawansowane – związki z działającymi wówczas stronnictwami politycznymi*. Dla organizatorów stowarzyszenia nie miał istotnego znaczenia społeczno-polityczny rodowód potencjalnych członków. Nie oznaczało to jednak, że bardzo silna, masowa fala przemian zalewająca w latach 80. cały kraj pozostawała bez wpływu na poszukiwanie nowych form identyfikacji środowiska akademickiego, również w ramach poszczególnych uczelni.

Stowarzyszenie Absolwentów bywa traktowane jako jedno z osiągnięć transformacji systemowej w Polsce. U jego podstaw można doszukiwać się entuzjazmu i silnej potrzeby działań oddolnych, które charakteryzowały ówczesną przestrzeń społeczną. Ważną rolę odgrywały takie wydarzenia jak rozpoczęcie 6 lutego 1989 roku obrad Okrągłego Stołu, pokazujące – mimo licznych i różnych zastrzeżeń – drogę dialogu jako optymalną, nie tylko w zakresie zmian polityczno-społecznych w Polsce, ale pośrednio także w relacjach międzynarodowych, obejmujących wrogie bloki polityczne i militarne. W okresie narodzin Stowarzyszenia odbyły się wybory parlamentarne, które przyniosły zwycięstwo Solidarności. Na czele rządu stanął dziennikarz katolicki Tadeusz Mazowiecki, wspierający radykalne reformy gospodarcze według planu Leszka Balcerowicza. Zmiany obejmowały całe życie publiczne, w tym także szkoły wyższe. Na początku 1990 roku na naszym Uniwersytecie zakończył działalność komitet PZPR. Jego pomieszczenia zajął komitet uczelniany Solidarności. Bywało, że w walce starego z nowym strony nie przebierały w środkach. Powszechnie mówiono o kielkowaniu prawdziwej, faktycznej niezależności uniwersyte-

* Zob. m.in. S. Sierpowski, *Działalność organizacji młodzieżowych na Uniwersytecie Poznańskim w pierwszym dziesięcioleciu Polski Ludowej* [w:] *Młodzież w 25-leciu PRL*, pod red. M. Malinowskiego, Warszawa 1973, s. 160-181.

tów, o widocznym poszerzaniu się demokratyzacji i uczelnianej samorządności. Zarejestrowano Niezależne Zrzeszenie Studentów. Wielkie nadzieje towarzyszyły zmienionym zasadom finansowania nauki, co wyrażała Ustawa z dnia 29 maja 1989 r. zmieniająca ustawy o szkolnictwie wyższym i o kulturze fizycznej.

Trudno przesądzać, jak bardzo ówczesny ferment w kraju, regionie, mieście, a także na Uczelni wpłynął na konsolidację zwolenników powołania do życia stowarzyszenia skupiającego absolwentów UAM. Pozostaje faktem, że wkrótce po inauguracji nowego roku akademickiego 1989/1990 członkowie Komitetu Założycielskiego przystąpili do działań prowadzących do zorganizowania stowarzyszenia. Mieli już pierwsze pozytywne reakcje na apel, który z podpisem Zbigniewa Jaśkiewicza krążył od kilku miesięcy po Uczelni i poza nią w formie ulotki będącej zarazem zaproszeniem do współpracy:

Droga Koleżanko! Szanowny Kolego! Mamy przyjemność i zaszczyt poinformować Cię, że przy Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, z inicjatywy grupy absolwentów i przy akceptacji władz Uczelni, powstaje STOWARZYSZENIE ABSOLWENTÓW UAM. Jego pierwszym i głównym celem jest utrzymanie więzi szerokiego grona absolwentów UP oraz UAM z macierzystą Uczelnią. Jesteśmy zdania, że kontakt ten potrzebny jest obu stronom. Formy jego realizacji oraz korzyści z niego wypływające pozostają do ustalenia przez przyszłe władze i członków*.

Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z 23 października 1989 roku Stowarzyszenie zostało zarejestrowane,

* Apel Stowarzyszenia Absolwentów UAM, Kronika Stowarzyszenia Absolwentów, t. I, s. 4.

a 22 listopada tegoż roku po uprawomocnieniu się postanowienia wpisane do rejestru sądowego pod numerem 218*. Stowarzyszenie decyzją rektora otrzymało na swoje potrzeby pokój w Collegium Minus. Podczas spotkania noworocznego w 1989 roku z przedstawicielami społeczności akademickiej w Małej Auli Collegium Minus rektor Bogdan Marciniak powiedział:

Wiele obiecujemy sobie po działalności zarejestrowanego w listopadzie Stowarzyszenia Absolwentów, któremu oddajemy w posiadanie Klub (będzie nazywał się Klubem Absolwenta) w Collegium Minus, a dzień 7 maja każdego roku jest przewidziany jako Dzień Absolwenta w UAM**.

Deklaracje rektora nie znalazły podatnego gruntu w złożonej uniwersyteckiej rzeczywistości. Niemniej jednak uruchomiona maszyna zaczęła funkcjonować. Podsumowaniem pionierskiego czasu był pierwszy zjazd absolwentów UAM, którego najważniejsze punkty dotyczyły powołania do życia Stowarzyszenia, zatwierdzenia projektu statutu, ukonstytuowania władz oraz określenia programu działania. Przygotowaniami do zjazdu kierował specjalny zespół, w którym ważną rolę odgrywał Bogusław Hałaszcak, absolwent Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi z 1961 roku, późniejszy przewodniczący Stowarzyszenia. Mimo bardzo ograniczonych możliwości dotarcia do szerszych kręgów absolwenckich (brak list z aktualnymi adresami korespondencyjnymi) wiosną 1990 roku udało się rozesłać prawie 400 zaproszeń.

* Ze względów proceduralnych, które zabraniały wnioskować o rejestrację Stowarzyszenia bezpośrednim organizatorom, wnioski do Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu podpisali: dr Jerzy Mikosz i prof. Tomasz Twardowski (na podstawie relacji Zbigniewa Jaśkiewicza).

** „Informator UAM”, 7 stycznia 1989, s. 9-10.

Uczestnicy I Zjazdu Stowarzyszenia Absolwentów UAM
przed Aulą Uniwersytecką, 18 maja 1990 r.

Pierwsze zjazdy

Pierwszy Zjazd Absolwentów UAM oraz I Zjazd Stowarzyszenia Absolwentów UAM odbył się 18 i 19 maja 1990 roku w Auli Uniwersyteckiej. Chęć udziału w nim zgłosiło 352 absolwentów, a przybyło 239 osób. Ogromna większość podpisała deklarację członkowską powstałego wówczas Stowarzyszenia. Wystąpienia i dyskusje w czasie pierwszego dnia obrad koncentrowały się na sprawach ogólnych, pośrednio jedynie związanych z pojawieniem się Stowarzyszenia Absolwentów UAM na mapie organizacji o charakterze społecznym w Poznaniu. Nieprzypadkowo – zważywszy na miejsce

spotkania, historycznie ważne znaczenie stosunków niemiecko-polskich oraz wybitną rolę badań niemcoznawczych realizowanych przez poznańskie środowisko naukowe – pierwszy dzień zjazdu poświęcony był sąsiedztwu polsko-niemieckiemu. Różne podejścia prezentowane przez zaproszonych naukowców i publicystów oraz uczestników dawały o sobie znać także w kularowych rozmowach i na wieczornym towarzyskim bankiecie.

Każdy z uczestników zjazdu otrzymał specjalnie na tę okoliczność wydany w Wydawnictwie Naukowym UAM „Biuletyn SAUAM”, zredagowany przez Zygfrieda Klause, absolwenta psychologii, aczkolwiek bardziej znanego w środowisku jako wokalista. W artykule wstępnym pt. *Dlaczego się spotykamy?* pisano:

Pierwszy zjazd absolwentów UAM odbywa się w czasie i w warunkach dalekich od typowej atmosfery „spotkań po latach”. I też zjazd ten spotkaniem takim nie jest. [...] Chcemy bowiem – i to jest nasz główny cel – pomóc swojej uczelni przez stworzenie dużego, aktywnego lobby, wspierającego Uniwersytet w różnych jego poczynaniach organizacyjnych i finansowych*.

Przypomniano słowa wypowiedziane przez Komisarza Naczelnej Rady Ludowej Adama Poszwińskiego w dniu pierwszej uniwersyteckiej inauguracji 7 maja 1919 roku, kiedy akcentował on, że nowo powstająca Wszechnica Piastowska powinna być nie tylko uniwersytetem w klasycznym rozumieniu tego słowa, ale w równym stopniu szkołą obywatelską, wyczuloną na potrzeby rozwoju postaw obywatelskich uczącej się młodzieży**.

* „Biuletyn SAUAM” 1990, s. 1.

** Kronika Stowarzyszenia Absolwentów, t. I, s. 9.

Drugi dzień obrad poświęcony był sprawom organizacyjnym. Poważnym i trwałym dorobkiem było opracowanie i przyjęcie statutu, którego projekt przygotował Stanisław Kaj. Mimo upływu 30 lat nie uległ on istotnym zmianom. Kolejne zjazdy wprowadzały wprawdzie drobne zmiany, ale były one bardziej kosmetyczne niż merytoryczne. W statucie wśród podstawowych celów Stowarzyszenia wymieniono:

- utrzymywanie łączności absolwentów Uniwersytetu Poznańskiego i UAM z macierzystą Uczelnią;
- działalność na rzecz jej dalszego rozwoju;
- skupianie absolwentów na utrzymaniu i stałym pogłębianiu więzi koleżeńskiej;
- krzewienie i kultywowanie osiągnięć naukowych i wychowawczych Uniwersytetu, a przez to służenie rozwojowi kultury narodowej;
- upowszechnianie informacji o działalności Uniwersytetu oraz osiągnięciach naukowych i zawodowych absolwentów i pracowników Uniwersytetu;
- budowanie relacji między UAM a innymi niż absolwenci osobami, które chcą wspierać rozwój i dbać o dobre imię Uniwersytetu;
- działanie w zakresie różnorodnych świadczeń w ramach i na rzecz pomocy koleżeńskiej;
- udział w organizowaniu sesji naukowych i zjazdów koleżeńskich oraz różnorodne formy świadczeń w ramach pomocy koleżeńskiej;
- działalność kół i zespołów akademickich oraz komisji problemowych;
- utrzymywanie kontaktów ze stowarzyszeniami absolwentów w kraju i za granicą;
- działalność promocyjną dla prac naukowych i innych osiągnięć absolwentów uniwersytetów.

Statut precyzuje także formy i metody działania, które pozwolą i umożliwią osiągnięcie założonych celów. Ze zrozumiałych względów szczególne miejsce wśród nich zajmuje stała współpraca z władzami Uczelni, jak również różnymi instytucjami uczelnianymi, w tym szczególnie Fundacją UAM.

Kończącym wydarzeniem zjazdu były wybory. W składzie zarządu SAUAM-u (skrót, który był już wówczas w powszechnym użyciu) znaleźli się Zbigniew Jaśkiewicz, któremu powierzono funkcję przewodniczącego, oraz Bogusław Hałaszcak, Włodzimierz Krajewski i prof. Jacek Wiesiołowski wybrani na wiceprzewodniczących*.

Zjazdowi towarzyszyła podniosła atmosfera, a nawet entuzjizm; roiło się od pomysłów i nierzadko szeroko zakrojonych planów. Inspirację stanowiły absolwenckie wzory elitarnej elegancji anglosaskiej. Rozmawiano zatem o przypinkach z herbem UAM, spinkach do krawatów czy mankietów, krawatach dla panów i apaszkach czy chusteczkach dla pań – wszystko w nawiązaniu do barw poznańskiego Uniwersytetu.

Było miejsce na pytania odnośnie do sposobów i możliwości wspierania macierzystej Uczelni. Zachętę stanowiły także przypominane słowa rektora prof. Bogdana Marcińca wypowiedziane podczas inauguracji roku akademickiego 1989/1990, kiedy mówił na temat kierunków rozwoju Uczelni. Tradycja i współczesność uzasadniają – jego zdaniem – sytuowanie Uniwersytetu Poznańskiego w regionalnej przestrzeni publicznej jako centrum nauki i kultury, z silnym oddziaływaniem na kraj. Ta pozytywna symbioza pozwala i uzasadnia inicjatywy godne państwowego wsparcia. Rozwój Uczelni wymaga utrzymywania dobrych relacji z najważniejszymi uczestnikami życia publicznego zarówno na poziomie

* Zob. aneks 3 – składy zarządów Stowarzyszenia kolejnych kadencji.

władzy państwowej, jak i samorządowej*. Wyzierający z tej wypowiedzi pragmatyzm, będący poszukiwaniem konsensusu, co zawsze musi być kojarzone z kompromisem, jest traktowany jako głęboko zakorzeniona wartość wielkopolskiej tradycji, skoncentrowanej w pojęciu pracy organicznej.

Uczestnicy zjazdowej dyskusji na ogół byli zgodni co do konieczności budowy przyjaznych relacji między absolwentami, tworzenia lobby prouniwersyteckiego w mieście, regionie i kraju. Zachęcały ich do realizacji tych planów wyniki wyborów samorządowych, które odbyły się tydzień po zakończeniu zjazdu. Wśród kandydatów do Rady Miasta Poznania znajdowali się m.in. pracownicy i absolwenci UAM, którzy po wyborach objęli najważniejsze funkcje miejskie. Prezydentem Poznania został dr Wojciech Szczęsny Kaczmarek, fizyk z ówczesnego Wydziału Matematyki i Fizyki. Także funkcje wiceprzewodniczących Rady Miasta przypadły poznańskim uczonym: dr hab. Jadwidze Rotnickiej z Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz prof. Jackowi Wiesiołowskiemu, historykowi, znawcy m.in. dziejów średniowiecznego Poznania.

Z pewną przesadą można powiedzieć, że uniwersytecki maj 1990 roku był *grosso modo* szczęśliwy, radosny i z dobrymi perspektywami ku przyszłości. Na atmosferę zjazdu, inaugurującego faktyczną działalność Stowarzyszenia Absolwentów, kluczowy wpływ miała kilkudniowa wizyta w Poznaniu Stanisława Barańczaka, od 1981 roku profesora Uniwersytetu Harvarda, kierującego tam Katedrą Języka i Literatury Polskiej. Inicjatorem wizyty znanego działacza opozycji w Polsce, którego w 1977 roku pozbawiono nawet pracy

* Przemówienie JM Rektora prof. dr. hab. Bogdana Marcińca wygłoszone podczas inauguracji roku akademickiego 1989/90, *Kronika UAM za lata 1987/1988-1989/1990*, Poznań 1990, s. 19.

na UAM, refleksyjnego poety, krytyka literackiego i wybitnego tłumacza Williama Szekspira, była Rada Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM. Uchwała Rady została zaakceptowana przez władze Uczelni. Rektor, prof. Bogdan Marciniak, przekazał zaproszenie jednemu z najwybitniejszych absolwentów UAM, który stanął na poznańskiej ziemi 11 maja 1990 roku*.

Wizyta Stanisława Barańczaka była dużym wydarzeniem o charakterze społecznym i politycznym. Wspominano jego działalność opozycyjną, a zatem trudną drogę życiową jako asystenta, od 1973 roku adiunkta Instytutu Filologii Polskiej. Nie stroniono też od przypomnienia, że jako członek PZPR dokładał starań, aby w ramach istniejącego porządku prawnego zmienić w sposób istotny funkcjonowanie państwa. Pozbawiony legitymacji partyjnej w 1975 roku nie przestawał angażować się w sprawy publiczne, był współzałożycielem KOR-u i uznanym działaczem tzw. pierwszej Solidarności. Był orędownikiem zasadniczego zwiększenia wpływu obywateli na życie publiczne.

Wszystkie te elementy powodowały, że wizycie Stanisława Barańczaka towarzyszyło duże zainteresowanie całej społeczności uniwersyteckiej. Niemniej jednak szczególny aplauz dla gościa uświetnił jego macierzysty Instytut. W Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej wystawa zatytułowana *Witamy wśród nas* zgromadziła tłumy studentów, pracowników i absolwentów. Poeta opuścił Poznań 15 maja. Trzy dni później odbył się skrótowo opisany wyżej I Zjazd Absolwentów UAM i I Zjazd Stowarzyszenia Absolwentów UAM.

W 30-letniej historii Stowarzyszenia miejsce zupełnie wyjątkowe zajmuje II zjazd, który odbył się 24 i 25 czerwca 1994 roku. Także on

* Zob. *Stanisław Barańczak (1940–2014)* [w:] S. Sierpowski, J. Malinowski, *Sylwetki sławnych i zasłużonych absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, Poznań 2019, s. 19–20.

Uczestnicy II Zjazdu Stowarzyszenia Absolwentów
przed Aulą Uniwersytecką, 24 czerwca 1994 r.

był próbą połączenia spotkania absolwentów UAM z okazji 75. rocznicy powstania Uniwersytetu ze zjazdem członków Stowarzyszenia. W porozumieniu z władzami Uczelni próbowano zrazu włączyć zjazd absolwentów do ogólnouczelnianego programu uroczystości. Sprawie został nadany duży rozgłos. Informacje o planowanym spotkaniu ukazały się w lokalnej prasie i w radiu. Zainteresowanie było na tyle duże, że spotkanie absolwentów mogło utrudnić przebieg centralnych uroczystości przewidzianych w maju. Po wielu

dyskusjach i sporach termin spotkania absolwentów został przesunięty na czerwiec, kiedy istotnie rosną możliwości zakwaterowania w akademikach. Zmiana daty okazała się rozwiązaniem słusznym, chociażby z tego powodu, że efektywnie w spotkaniu absolwentów uczestniczyło około 600 osób.

Skromny zarząd Stowarzyszenia, który po różnych reorganizacjach liczył tylko siedem osób, wykonał gigantyczną pracę. Im bliżej terminu zjazdu, tym liczniejsze i dłuższe były spotkania członków komitetu organizacyjnego, którym kierował Bogusław Hałuszczak. Kilkuosobowy zespół zajmował się dosłownie wszystkim – od umieszczenia napisu nad wejściem do Auli Uniwersyteckiej, poprzez zaproszenie oficjalnych gości, zamawianie kwiatów, skończywszy na zapewnieniu służb porządkowych na oba dni zjazdu. Wysłano też kilkaset zaproszeń do uczestników i Zjazdu Absolwentów z 1990 roku oraz osób, które deklarowały wówczas wolę przystąpienia do Stowarzyszenia, jednak na I zjazd nie przybyły. Informacje i zaproszenia kierowano także do innych absolwentów, których aktualne adresy mieli organizatorzy. Szczególnie pamiętano o znanych i wybitnych osobach. Jan Nowak-Jeziorański odebrał zaproszenie i odpisał:

Wielce Szanowny Panie Rektorze,

Pragnę Panu bardzo serdecznie podziękować za łaskawe zaproszenie za Zjazd Absolwentów mojej Alma Mater, do której jestem głęboko przywiązany. Dałbym bardzo wiele, by w tym końcowym okresie życia spotkać Kolegów z moich roczników oraz ich następców aż po dzień dzisiejszy. Niestety mój rozkład zajęć w Waszyngtonie nie pozwala mi na opóźnienie mojego powrotu z Polski, którą opuszczam w dn. 23 czerwca br. Niezmiernie tego żałuję.

Byłbym Panu wdzięczny, Panie Rektorze, gdyby Pan zechciał przekazać wszystkim obecnym moje serdeczne pozdrowienia i życzenia owocnych spotkań i dyskusji. Myślami będę na Zjeździe, który z pewnością obudzi wśród zebranych wiele wspomnień. Ja osobiście ze szczególną czcią i wdzięcznością wspominam mego mistrza i mentora śp. prof. Edwarda Taylora, wspaniałego pedagoga i w moim przekonaniu jednego z najwybitniejszych uczonych i najmądrzejszych ludzi, jakich wydał w skali ogólnokrajowej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Z wielkim sentymentem wspominam także śp. prof. Czesława Znamierowskiego i śp. prof. Stanisława Kasznicę i innych. Proszę w szczególności o przekazanie moich najserdeczniejszych pozdrowień tym moim Kolegom i Przyjaciołom, którzy studiowali wraz ze mną lub stykali się ze mną jako ze starszym asystentem w latach 1932–39.

Proszę przyjąć, Panie Rektorze, wyrazy głębokiego szacunku.

Jan Nowak-Jeziorański
9 czerwca 1994 r.

Pojawiających się w piątek 24 czerwca uczestników zjazdu witano od godziny 10.00 w recepcji westybulu auli (obecnie Sala Lustrzana). Zaraz na początku można było obejrzeć wystawę poświęconą dziejom Uniwersytetu. Każdy otrzymywał teczkę z programem i różnymi materiałami zjazdowymi, wśród których było okolicznościowe wydanie „Życia Uniwersyteckiego”. W godzinach popołudniowych odbyły się na wydziałach spotkania absolwentów z władzami dziekańskimi, połączone niejednokrotnie ze zwiedzaniem wydziałowych gmachów. Jako ciekawostkę warto przywołać świadectwo spotkania geografów:

W piątek 24 czerwca 1994 r. o godz. 14.00 w Sali Śniadeckich w Collegium Maius w Poznaniu przy ul. Fredry 10 na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych odbyło się spotkanie absolwentów z tego kierunku studiów z władzami dziekańskimi i profesurą. Władze dziekańskie reprezentował prof. dr hab. Leon Kozacki, aktualny Dziekan Wydziału oraz spośród wykładowców prof. dr hab. Zbyszko Chojnicki, prof. dr hab. Andrzej Karczewski oraz prof. dr hab. Alojzy Woś. Dziekan Wydziału przedstawił zebranim aktualną strukturę organizacyjną Wydziału oraz poinformował o bieżących nurtach badawczych i funkcjonowaniu Wydziału jako placówki dydaktycznej. Natomiast wykładowcy poinformowali obecnych o ewolucji, jaka nastąpiła w studiach geograficznych na przestrzeni ostatnich lat oraz o aktualnych problemach Instytutów, które reprezentują. Po zakończeniu spotkania w Sali Śniadeckich, absolwenci zwiedzili poszczególne Instytuty Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Oto kilka danych statystycznych dotyczących obecnych absolwentów. W spotkaniu wzięło udział 55 osób, z których większość, bo 36 stanowiły kobiety. Najstarszą uczestniczką spotkania geografów była Wiktoria Kowalska z Poznania, która absolutorium na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, na kierunku geografia uzyskała w roku 1932*.

Późnym popołudniem absolwenci wysłuchali w Auli Uniwersyteckiej koncertu w wykonaniu sekstetu Affabre Concinui, duetu

* B. Hałuszczak, *Geografowie na II Zjeździe Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu*, „Głos Absolwenta” 1994, nr 2, s. 2.

Uczestnicy II Zjazdu Stowarzyszenia Absolwentów
w Auli Uniwersyteckiej, 24 czerwca 1994 r.

fortepianowego Tamary Grant i Waldemara Malickiego. Wirtuozerią popisał się skrzypek Bartosz Bryła, któremu na fortepianie akompaniował prof. Andrzej Tatarski z Akademii Muzycznej w Poznaniu. Po koncercie w westybulu Auli rozpoczęło się spotkanie towarzyskie. W holu Collegium Minus był bufet z napojami, a na piętrze w Małej Auli do tańca przygrywała orkiestra. Świetnie zorganizowane spotkanie przeciągnęło się do późnych godzin. Zgodnie uznawano potrzebę kolejnego w perspektywie 5 lat. Píše o tym m.in. Joanna Nowak w jubileuszowym wydaniu „Życia Uniwersyteckiego” z 4 kwietnia 1995 roku, która tak pointuje wspomnienia z tych dni:

Miło było zobaczyć znów koleżanki i kolegów z roku, wymienić adresy, porównać drogi zawodowej kariery i koniecznie obiecać sobie, że jeszcze się spotkamy. Następny zjazd absolwentów zaplanowano na wiosnę 1999 roku. Obyśmy za pięć lat spotkali się w co najmniej dwa razy większym gronie.

Drugi dzień zjazdu rozpoczął się mszą w kościele ojców Dominikanów. Tego dnia Aula Uniwersytecka była wielokrotnie świadkiem *standing ovation*. W sobotę 25 czerwca 1994 roku zaszczytu gorącego przyjęcia dostąpił rektor UAM prof. Jerzy Fedorowski, który w atrakcyjnym merytorycznie i barwnym pod względem językowym wystąpieniu mówił o trzech wyróżniających się w Polsce uniwersytetach: Jagiellońskim – najstarszym, Warszawskim – największym i Poznańskim – najlepszym... Powtarzano tę opinię przy różnych okazjach i zawsze w Poznaniu się podobała. Bodaj po raz pierwszy powiedział tak prof. Benon Miśkiewicz jako minister szkolnictwa wyższego i wieloletni prorektor i rektor UAM.

Zebrani wysłuchali również przemówienia prezesa zarządu Fundacji UAM prof. Andrzeja Kijowskiego oraz wykładu prof. Wojciecha Rzepki zatytułowanego „Polszczyzna czasu przełomu”. Wzruszającym momentem spotkania było uhonorowanie pamiątkowymi medalami Uczelni czterech najstarszych absolwentów z lat 1925, 1927, 1930 i 1933. Dla podkreślenia historycznej ciągłości współczesnego Uniwersytetu z międzywojennym oraz Uniwersytetem Ziemi Zachodnich, działającym w czasie II wojny światowej, przyjęto nazwę Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu. O zmianie tej nazwy na bliższą sformalizowanej rzeczywistości – czyli Stowarzyszenia Absolwentów UAM – zdecydowano podczas VI zjazdu 8 maja 2010 roku. Dodać należy, że Uniwersytet w Poznaniu otrzymał imię Adama Mickiewicza w 1955 roku.

Część oficjalną zakończyło złożenie kwiatów pod pomnikami Adama Mickiewicza i Poznańskiego Czerwca 1956 roku oraz pod tablicą poświęconą pierwszemu rektorowi Uczelni – prof. Heliodorowi Święcickiemu w holu Collegium Minus.

Oddanie hołdu ważnym wydarzeniom związanym z historią Polski, miasta i Uniwersytetu duża część osób potraktowała jako zamknięcie programu i do Auli Uniwersyteckiej nie wróciła. Tymczasem odbył się tam Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Stowarzyszenia Absolwentów. Ustępujący prezes, Bogusław Hałaszcak, złożył sprawozdanie z działalności w okresie od poprzedniego zjazdu. Przedstawił także sugestie ustępującego zarządu odnośnie do przekazania wygoszodarowanych funduszy na budowę pawilonu dydaktycznego w Ogrodzie Botanicznym. Żywszą dyskusję wywołała propozycja zmiany nazwy na Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu, jak również sprawa składek członkowskich i tzw. wpisowego. Na zjeździe wybrano nowe władze. Przewodniczącym został Bogusław Hałaszcak, który faktycznie kierował Stowarzyszeniem przez minione lata jako wiceprzewodniczący, a następnie jako p.o. przewodniczący.

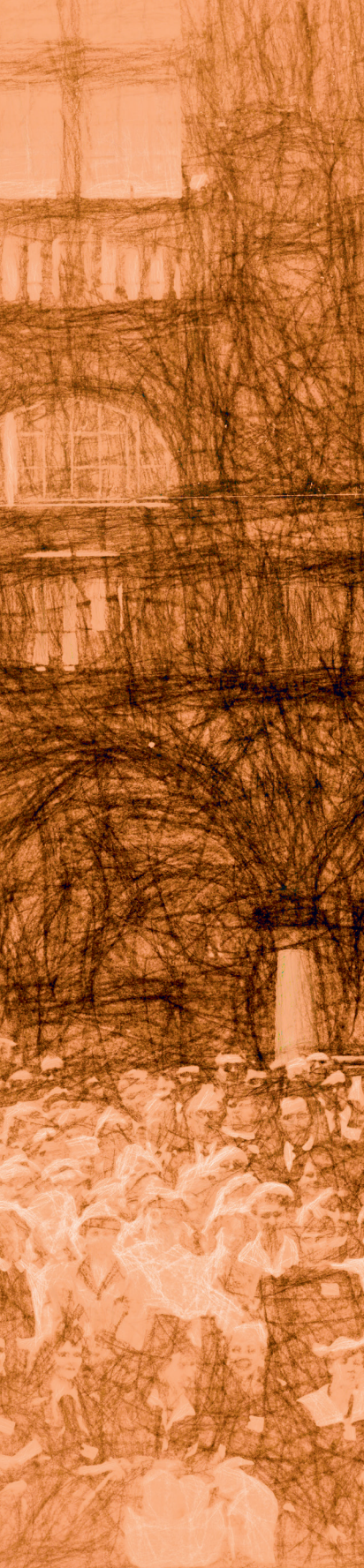
Zjazd ten zamyka trudny okres dostosowywania uniwersalnych założeń ruchu absolwenckiego do realiów polskich i poznańskich. W rozbudowanym personalnie zarządzie wybranym podczas i zjazdu ścierały się różne, także zasadniczo odmienne punkty widzenia. Przewodniczący zarządu, obejmując stanowisko dyrektora Teatru Polskiego w Poznaniu, złożył rezygnację. Część spośród piętnastoosobowego zespołu, do którego doliczyć trzeba pięciu członków Komisji Rewizyjnej i pięciu członków Sądu Koleżeńkiego, rychło uchyliła się od udziału w bieżących pracach lub formalnie zrezygnowała. W listopadzie 1993 roku dokonano reorganizacji składu osobowego zarządu, który został zredukowany do siedmiu osób, z Bogusławem Hałaszcakiem jako p.o. przewodniczącym.

II Zjazd Stowarzyszenia Absolwentów, przemawia przewodniczący Stowarzyszenia Bogusław Hałuszczak, Aula Uniwersytecka, 24 czerwca 1994 r.

Tylko on wraz ze Zbigniewem Jaśkiewiczem i Mariuszem Polarczykiem byli w składzie zarządu wybranego na I zjeździe. Nie był to koniec zawirowań organizacyjnych. Wybrany przez II zjazd zarząd, liczący jedenaście osób, został dwa lata później poważnie zredukowany. W sprawozdaniu napisano:

Niestety nie wszystkie z wybranych osób przystąpiły do pracy w Zarządzie, inni natomiast zaprzestali tej pracy w trakcie kadencji i w 1996 r. ukształtował się stały – sześciuosobowy skład Zarządu.

Rozdział 3.

Struktura i działanie

Władze

Uszczegółowienie i konkretyzacja ogólnie sformułowanych celów statutowych, wzajemnie się uzupełniających i dopełniających, zawsze zależy od woli wszystkich członków Stowarzyszenia, którą wyrażają oni na zjazdach zwyczajnych, nazywanych też walnymi zebraniami. Zjazdy odbywać się miały co pięć lat, równocześnie z okrągłymi jubileuszami samego Uniwersytetu. Jak już o tym napisano, realizacja tego zamiaru nastroczała trudności. Zrazu 5-letni cykl zjazdowy został w roku 2004 skrócony do 3 lat. Zmiana obejmowała także kadencje zarządu, każdorazowo wybieranego podczas zjazdu. W ciągu minionych trzydziestu lat odbyło się dziewięć zjazdów zwyczajnych*.

Zgodnie ze statutem do kompetencji zjazdu należy m.in.: uchwalanie głównych kierunków działania Stowarzyszenia, wybór zarządu, wybór Komisji Rewizyjnej, rozpatrywanie odwołań od decyzji zarządu i Komisji Rewizyjnej, ustalanie wysokości wpisowego oraz składek członkowskich, rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań z działalności zarządu i Komisji Rewizyjnej, udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi na wniosek Komisji Rewizyjnej, podejmowanie uchwał w sprawie zmian statutu. Statut

* Zob. aneks 2 - kalendarium zjazdów SAUAM.

Uczestnicy III Zjazdu Stowarzyszenia Absolwentów
przed Aulą Uniwersytecką, 26 czerwca 1999 r.

przewiduje także zjazd nadzwyczajny, który jest zwoływany na mocy uchwały zarządu lub na wniosek Komisji Rewizyjnej bądź na żądanie co najmniej pięćdziesięciu członków*. Wszelkie wybory i uchwały zapadały zawsze w głosowaniu jawnym lub tajnym.

W mocy zjazdu jest także podejmowanie uchwał w sprawie nadania zaszczytnych tytułów honorowych. Tylko raz, 23 czerwca 2007

- * Zjazd nadzwyczajny odbył się 11 września 2019 r. i dotyczył przyjęcia zmian w statucie w celu uzyskania dla SAUAM statusu Organizacji Pożytku Publicznego. Zwieńczył go koncert fortepianowy uczniów Zespołu Szkół Muzycznych w Poznaniu poświęcony pamięci Marii Czerwińskiej.

roku, skorzystano z tego prawa. Uchwałą v Zjazdu Stowarzyszenia nadano tytuł Honorowego Przewodniczącego prof. Bogdanowi Marcińcowi, założycielowi Stowarzyszenia, oraz tytuł Honorowego Członka Sławomirowi Pietrasowi, dyrektorowi naczelnemu Teatru Wielkiego im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu. Inicjator przyznania tych zaszczytnych wyróżnień, Jerzy Kepel, podkreślał, że był to wyraz wdzięczności środowiska absolwenckiego za bardzo dobrą współpracę ze Stowarzyszeniem, za wspieranie oraz za podejmowanie działań sprzyjających integracji środowiska absolwentów UAM.

Zjazdy wyznaczały kierunki działalności, nieraz także konkretne zadanie, których wykonanie pozostawało w rękach zmieniających się zarządów. Strukturę organizacyjną dopełniały Komisja Rewizyjna oraz powoływany przez pierwsze zjazdy Sąd Koleżeński.

Obrady v Zjazdu Stowarzyszenia, widoczni m.in. prof. Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz, Jerzy Kepel, prezydent miasta Poznania Wojciech Szczęsny Kaczmarek, Sala im. Z. Czubińskiego, Ogród Botaniczny UAM, 23 czerwca 2007 r.

Uczestnicy VIII Zjazdu Stowarzyszenia, Ogród Botaniczny UAM,
18 czerwca 2016 r.

Siłą napędową Stowarzyszenia, z punktu widzenia jego funkcjonowania, był zarząd. Może on liczyć od sześciu do dwunastu członków, chociaż bywały od tego wynikające z różnych przyczyn odstępstwa*. Członkowie zarządu wybierają ze swojego grona przewodniczącego, wiceprzewodniczącego (do roku 2004 wybierano dwóch, na I zjeździe trzech), sekretarza i skarbnika, którzy tworzyli prezydium zarządu. SAUAM dwukrotnie korzystał ze statutowego przywileju, dającego możliwość, by osoba pełniąca funkcję przewodniczącego przestała wykonywać swoje obowiązki w czasie trwania kadencji. W takiej sytuacji wyboru innej osoby dokonuje zarząd ze swego grona. Zdarzyło się tak w 1993 roku na skutek rezygnacji Zbigniewa Jaśkiewicza z funkcji przewodniczącego. Jego prośba o przyjęcie rezygnacji była motywowana zwiększonymi zobowiązaniami związanymi z objęciem stanowiska dyrektora Teatru Polskiego. W zaistniałej sytuacji zarząd powierzył obowiązki

* Zob. aneks 3.

przewodniczącego Bogusławowi Hałuszczakowi, który był jednym z wiceprzewodniczących. Po raz wtóry zarząd musiał skorzystać z konieczności powołania nowego przewodniczącego w 2005 roku, kiedy Maria Nowakowska, pół roku po objęciu funkcji przewodniczącej, wyjechała na stałe do Stanów Zjednoczonych. Zarząd wybrał wtedy ze swego grona Joannę Nowak.

Warto wyróżnić takie osoby, jak Maria Czerwińska, Jacek Guliński, Bogusław Hałuszczak, Witold Namerła, Joanna Nowak, Maria Wichniewicz, Maria Zalewska, które pracowały w kilku zarządach Stowarzyszenia. Mariusz Polarczyk jako jedyny występuje we wszystkich.

Na przestrzeni 30 lat działalności Stowarzyszenia kierowało nim zaledwie kilka osób. Tym bardziej odnotować należy pełnienie funkcji przewodniczących przez dwie kadencje – tak było w przypadku Bogusława Hałuszczaka w latach 1990–1999, Jerzego Kepela w latach 2007–2013 oraz Wojciecha Jankowiaka w latach 2013–2019. Chociaż statut nie ogranicza liczby kadencji, to jednak najbliższej

Uczestnicy IX Zjazdu Stowarzyszenia, Ogród Botaniczny UAM, 1 czerwca 2019 r., fot. Witold Namerła

Maria Zalewska, autorka Kroniki Stowarzyszenia, z nowo wybranym przewodniczącym SAUAM Wojciechem Jankowiakiem podczas VII Zjazdu, Sala Lubrańskiego, Collegium Minus UAM, 25 maja 2013 r.

objęcia po raz trzeci funkcji przewodniczącego był w 2019 roku Wojciech Jankowiak. Mimo dużej presji ze strony kilku uczestników IX Walnego Zebrania SAUAM nie chciał on kontynuować pracy w zarządzie, sumitując się znacznym obciążeniem w pracy zawodowej jako wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, aktywny polityk Stronnictwa Ludowego i społecznik. Taka decyzja spowodowała wycofanie z pracy w zarządzie kilku aktywnych

członków, m.in. dr Anny Górnej-Kubackej, wiceprzewodniczącej, będącej prawą ręką szefa. Nowy zarząd na przewodniczącą wybrał Elżbietę Mizerkę-Szmyt, prowadzącą własną działalność gospodarczą. W kuluarowych rozmowach wyrażono nadzieję, że objęcie steru przez osoby dotąd w Stowarzyszeniu mniej aktywne i znane może przyczynić się do nowego spojrzenia na jakość działania.

Stowarzyszeniem kierowały dotąd osoby, które kończyły studia w latach 60. (Jaśkiewicz, Hałuszczak, Kepel), 70. (Guliński) i 80. (Nowak, Jankowiak). Nie miało to jednak zasadniczego wpływu na przekształcenie się Stowarzyszenia z elitarnego – z punktu widzenia liczby absolwentów Uniwersytetu w ogóle, nawet wąsko elitarnego – w organizację względnie masową. Niewiele pomocne jest też wskazanie na wykształcenie i drogi zawodowe, a nawet życiowe. Zbigniew Jaśkiewicz to absolwent filologii germańskiej, działał w Zrzeszeniu Studentów Polskich, gdzie m.in. pełnił funkcję przewodniczącego Rady Uczelnianej, był też pracownikiem instytucji naukowo-kulturalnych. Bogusław Hałuszczak ukończył geografię, był bardzo aktywnym menadżerem gospodarczym, biegłym sądowym w zakresie hydrogeologii i spółdzielczości mieszkaniowej. Trzech kierowników zarządu to absolwenci Wydziału Prawa i Administracji. Jerzy Kepel był bankowcem, przez wiele lat związanym z Narodowym Bankiem Polskim oraz Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim, gdzie zajmował m.in. stanowisko dyrektora regionalnego w Poznaniu. Joanna Nowak niemal całe zawodowe życie łączyła z administracją publiczną. Wojciech Jankowiak nabywał doświadczenie w działalności administracyjnej miasta Poznania i województwa, przez ostatnie lata działał jako wybitny samorządowiec pełniący funkcję wicemarszałka Województwa Wielkopolskiego.

Elitarności Stowarzyszenia nie zdołali przełamać także inni członkowie zarządu, wśród których znajdowały się osoby o dużych

możliwościach organizacyjnych, czego dowiodły, zajmując np. stanowiska rektorów, np. prof. Bronisław Marciniak, a nawet prof. Stefan Jurga i prof. Bogdan Marciniak, którzy do działalności uniwersyteckiej dokładali eksponowane stanowiska w organizacji nauki na szczeblu centralnym. Do grupy tej należał także prof. Jacek Guliński, przewodniczący Stowarzyszenia w latach 1999–2004, zajmujący kolejno stanowisko prorektora (2008–2012), podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2012–2014), a obecnie prezesa zarządu Fundacji UAM oraz dyrektora Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego.

Kompetencje zarządu zostały zakreślone stosunkowo szeroko. Jego podstawowym zadaniem było kierowanie pracami Stowarzyszenia między zjazdami, realizowanie zadań przez nie wskazanych, jak również celów zawartych w statucie. Do ważnych i szczególnych kompetencji zarządu należy reprezentowanie Stowarzyszenia w rozmowach z władzami Uczelni oraz innymi organizacjami i instytucjami publicznymi, jak również osobami fizycznymi. Działalność zarządu sprowadza się do regularnych spotkań, podczas których przedstawiane są informacje o wykonanych zadaniach oraz planowanych w krótszej lub dłuższej perspektywie. Protokoły zebrań odzwierciedlają kondycję Stowarzyszenia w danym czasie; są zarazem ważnym źródłem poznania działalności SAUAM jako całości. Najważniejsze decyzje są podejmowane w formie uchwał, które akceptuje większość obecnych na zebraniu członków. Wszystkie sprawy omawiane podczas spotkań miały dużą rangę, m.in. zatwierdzanie rocznych i półrocznych programów działania, planów finansowych oraz sprawozdań z ich realizacji, uchwalanie regulaminów wewnętrznych, zarządzanie majątkiem i funduszami Stowarzyszenia.

Zaliczane do bardzo ważnych, nawet newralgicznych sprawy finansowo-majątkowe zostały w statucie SAUAM ujęte w sposób

następujący: na fundusze Stowarzyszenia składają się: wpisowe i składki członkowskie, dotacje i subwencje, dochody z działalności gospodarczej i wydawniczej, darowizny, spadki i zapisy, dochody z ofiarności publicznej.

Rzeczywistość była jednak krępująca. Chodzi oczywiście o niski poziom ściągальności składek. W sprawozdaniach z lat 90. dominowało przekonanie, że decydujące znaczenie w tym wypadku ma kiepska kondycja materialna absolwentów, przytłoczonych wielkimi problemami o charakterze egzystencjalnym. Wszelkie wsparcie finansowe ze strony absolwentów miało być zatem uzależnione nie tyle od zaangażowania w ideę Stowarzyszenia, ile wiązało się z ich osobistą sytuacją materialną. Żywiono nadzieję, że wraz ze stabilizacją polityczno-gospodarczą kraju nastąpi poprawa sytuacji finansowej większości społeczeństwa, w tym inteligencji, czyli także absolwentów Uniwersytetu. Teza ta okazała się złudna. Składki były opłacane przez członków nieregularnie i przez lata oscylowały wokół $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{4}$, dochodząc w latach „zjazdowych” do $\frac{1}{3}$.

Poszukiwano innych źródeł dochodów. Wypada zauważyć, że jedna z fundamentalnych idei ruchu obejmującego absolwentów wyższych uczelni, mianowicie wspieranie finansowe swojego Uniwersytetu, w polskich warunkach nie mogła być realizowana. Więcej nawet. Władze Uczelni brały na siebie ciężar materialnego wspierania stowarzyszeń, m.in. poprzez bezpłatne udostępnianie pomieszczeń – nie tylko na biuro, ale także sal na różne spotkania w liczniejszym gronie, udział w kosztach o charakterze administracyjnym, wyposażenie i nieodpłatne udostępnianie sprzętu, telefonów, prądu itd. Szczególną rolę odgrywa również pomoc ze strony Fundacji UAM, z którą mamy do czynienia od początku powstania Stowarzyszenia.

Okresowo znaczącą pomoc finansową uzyskało SAUAM od PKO BP, co łączyło się z objęciem funkcji przewodniczącego Sto-

warzyszenia przez dyrektora poznańskiego oddziału tego banku Jerzego Kepela. Racjonalne i oszczędne gospodarowanie środkami, co podlegało regularnym analizom podczas kolejnych posiedzeń zarządu, umożliwiło stabilne funkcjonowanie całej struktury. Do kompetencji zarządu należało także powoływanie kół Stowarzyszenia. Mogły one powstać w każdym miejscu w Polsce lub na świecie, jeśli wolę przystąpienia do Stowarzyszenia wyrazi co najmniej pięciu absolwentów UAM. Takie koła powstały m.in. w Lesznie i Wrześni (1990), Mosinie–Puszczykowie (2009), Gnieźnie (2012), a nawet na Wydziale Prawa i Administracji UAM (2013). Zasadniczo nie były to struktury trwałe i wiązały się z aktywnością konkretnej osoby, przyjmującej na siebie rolę lidera. Warto nadmienić, że w Gnieźnie ową funkcję lidera objął Janusz Ambroży, dyrektor tamtejszej Biblioteki Publicznej, wspomagany przez Marka Cybulkę, sekretarza koła.

Odnotowania wymagają też próby ogólnopolskiej integracji stowarzyszeń absolwenckich. Podczas jednego spotkania zorganizowanego z inicjatywy Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego wyczerpał się zapal do utworzenia struktury krajowej. W 2007 roku do Krakowa przybyli przedstawiciele dziewięciu uniwersytetów, którzy podczas wstępnej debaty zastanawiali się nad celowością powołania federacji jako struktury pożytecznej zarówno dla konkretnych uczelni, jak i części składowych federacji. Pozytywne uzgodnienia w tym zakresie zostały przyjęte w formie protokołu podpisanego przez wszystkich uczestniczących w spotkaniu. Wyrażona w tym dokumencie wola kontynuowania prac nad utworzeniem federacji nie została zmaterializowana.

Znacznie lepiej i efektywniej układała się współpraca Stowarzyszenia Absolwentów z podobnymi organizacjami działającymi na innych poznańskich uczelniach. Jednakże trudno klasyfikować tę współpracę jako trwałą i równie efektywną w różnych latach.

W zasadniczym stopniu było to zależne od inicjatywy i aktywności przynajmniej dwóch stowarzyszeń. SAUAM pozostawał w bliskich kontaktach ze Stowarzyszeniem Absolwentów Politechniki Poznańskiej oraz Stowarzyszeniem Absolwentów Akademii Ekonomicznej. Prowadzona przez SAUAM działalność niejako wymuszała współpracę z takimi instytucjami, jak: Akademia Muzyczna w Poznaniu, Towarzystwo im. Henryka Wieniawskiego, Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku czy Akademicki Klub Seniora.

Zasygnalizowano wyżej, że członkowie zarządu reprezentowali Stowarzyszenie na forum miasta i regionu, m.in. podczas Dni Organizacji Pozarządowych organizowanych przez Urząd Miasta Poznania w latach 2012 i 2013. Była to jedna z form upowszechniania informacji o Stowarzyszeniu i jego działaniach, którą skutecznie pilotowała Ilona Długa.

Rosnąca liczba członków Stowarzyszenia oraz starania o zapewnienie sprawnej działalności wymagały znacznego zaangażowania zarządu, niejednokrotnie zbyt małego liczebnie wobec stojących przed nim i realizowanych zadań. Nierzadko pojawiały się trudności z ustaleniem dogodnych dla wszystkich terminów i godzin spotkań, ponieważ każdy miał jeszcze inne zobowiązania.

Kilkuosobowe zarządy dźwigały zasadniczy ciężar funkcjonowania SAUAM. Ich aktywność była zarazem podstawą całego Stowarzyszenia. Dlatego tak ważną rolę odgrywała przyjazna atmosfera wśród osób, najczęściej dotąd mało lub w ogóle się nieznających, z których dopiero miał powstać zespół. W zachowanej dokumentacji odwzorowującej działalność kolejnych zarządów SAUAM nie ma materiałów świadczących o czynach, które można by uznać za naganne z punktu widzenia dobra wspólnego. Wielokrotnie natomiast powtarza się informacja, że fundamentem skutecznej działalności była dobra współpraca, wzajemny szacunek i zaufanie oraz koleżeńskie relacje.

Nowością w działalności SAUAM w ostatnim dziesięcioleciu było opracowanie i przyjęcie podczas walnego zjazdu dokumentów nakreślających strategię działania w kontekście osiągnięcia statutowych celów. Pierwszy z nich zatytułowany *Strategia Stowarzyszenia Absolwentów UAM na lata 2010–2013* powstał z inicjatywy Jerzego Kepela i został przyjęty na zjeździe 8 maja 2010 roku. Był to dokument wychodzący naprzeciw zmieniającej się rzeczywistości społecznej otaczającej poznańskie środowisko akademickie. Stanowił też reakcję na nowe, coraz wyraźniej ujawniające się potrzeby oraz oczekiwania kolejnych roczników absolwentów w zakresie funkcjonowania organizacji społecznych. Na plan pierwszy wybijały się różnorodne świadczenia w ramach i na rzecz pomocy koleżeńskiej. Zwracano uwagę na podejmowanie w porozumieniu z Biurem Karier UAM tematów zatrudnienia po studiach oraz umożliwianie zrzeszania się ludzi aktywnych, którzy mogliby współdziałać w biznesie, ale także realizować wspólne pasje wynikające ze zbliżonych zainteresowań. Za ważne uznano w *Strategii* ułatwienie dostępu do bezpłatnych porad specjalistów różnych dziedzin, jak również potrzebę tworzenia grup wymiany doświadczeń oraz samopomocowych. Tuż obok podaje się inicjowanie i organizowanie akcji społecznych i charytatywnych na rzecz osób poszkodowanych społecznie.

Na koniec omawiania struktury Stowarzyszenia na wzmiankę zasługuje działalność Komisji Rewizyjnej. Chociaż jej kompetencje obejmują wszystkie sfery działalności Stowarzyszenia, to jednak za najważniejsze zawsze uważa się sprawy finansowe. Komisja Rewizyjna jest niezależna od zarządu i składa się z trzech członków. Przewodniczącego wybiera ze swego grona. Do zakresu działania Komisji należy również składanie na zjeździe sprawozdania ze swej pracy w mijającej kadencji oraz wnioskowanie o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi. Wyniki przeprowadzo-

nych kontroli ujmowane były w formie protokołów zakończonych wnioskami. Nie zdarzyło się, aby działalność kolejnych zarządów nie została pozytywnie oceniona.

Siedziba

Funkcjonowanie zarządu było ściśle powiązane z posiadaniem siedziby bądź biura. Problem ten towarzyszył Stowarzyszeniu od samego początku. Szczęśliwie władze Uczelni wychodziły naprzeciw słusznym dezyderatom w tym zakresie. Zarówno w tej, jak i w wielu innych bieżących sprawach szczególnie pomocna okazała się życzliwość wieloletniego kanclerza UAM Stanisława Wachowiaka. Znalezienie optymalnego rozwiązania trwało dość długo. Istotną rolę odgrywały stale się powiększające potrzeby administracji uczelnianej, realizującej nowe zadania wynikające z napływu kolejnych tysięcy studentów i rosnącej w siłę sprawozdawczej biurokracji. W latach 1990–1993 dwukrotnie zmieniano siedzibę zarządu. Najpierw mieściła się ona w Collegium Minus, następnie w budynku Fundacji UAM przy ul. Zwierzynieckiej 20; od listopada 1993 roku przy ul. Zwierzynieckiej 7 w siedzibie Działu Studenckich Spraw Bytowych UAM. W kolejnych latach z pomocą Stowarzyszeniu przysłała Fundacja UAM, użyczając miejsca na biuro i spotkania zarządu w swoich pomieszczeniach przy ul. Fredry 8 (w latach 1994–1999), a następnie przy ul. Rubież 46 (w latach 1999–2007) w lokalu Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego Fundacji UAM, którego dyrektorem był prof. Bogdan Marciniak, a bliskim współpracownikiem prof. Jacek Guliński, ówczesny przewodniczący Stowarzyszenia. Korzystano także z pomocy Fundacji UAM w zakresie obsługi komputerowej, sprzętu biurowego, a także innych niezbędnych ze względu na znikomość

środków i brak własnego zaplecza administracyjnego. Niedogodnością tej siedziby była stosunkowo duża odległość od głównych gmachów uniwersyteckich. Decyzją rektora UAM prof. Stanisława Lorenca w 2007 roku udostępniono Stowarzyszeniu pomieszczenie w Collegium Minus w pokoju nr 317 na drugim piętrze, a dwa lata później w pokoju 315 C, na trzecim piętrze. Lokal ten użytkowano wspólnie z Biurem Prasowym Uczelni, a zatrudniona w nim Agnieszka Książkiewicz wspierała działalność zarządu, ułatwiając utrzymywanie ciągłości pracy. Pomimo skromnej powierzchni, jaką dysponowano, lokalizacja siedziby Stowarzyszenia stanowiła niewątpliwy walor, jeżeli chodzi o kontakty z władzami Uniwersytetu, a także z absolwentami.

Środki techniczne, którymi dysponował zarząd i do których miał dostęp, umożliwiały niezakłócone funkcjonowanie. Członkowie utrzymywali stałe dyżury dwa razy w tygodniu – tradycyjnie był to wtorek i czwartek. W 2010 roku skierowano do pracy na rzecz Stowarzyszenia pracownika UAM Agnieszkę Kurkę, co znacznie usprawniło bieżące prace. W 2013 roku Stowarzyszenie zyskało stałego pracownika na ćwierć etatu – Wigosława Jakubowicza, który zapewnia stały kontakt ze Stowarzyszeniem, niezależnie od dyżurów członków zarządu.

W tle wszelkich rozmów i starań dotyczących siedziby Stowarzyszenia powracał temat Klubu Absolwenta. W planach, coraz bardziej marzeniach kolejnych zarządów, kwestia ta była obecna zawsze. Rozprawiano o klubie raczej elitarnym, dyskusyjnym, ale i towarzyskim, zachęcającym do spotkań pracowników Uniwersytetu i pozostałych uczelni działających w mieście, zawsze gotowym do pomocy gościom przybywającym z zewnątrz – z kraju i zagranicy, a przede wszystkim absolwentom. Wśród potencjalnych możliwości wskazywano na pomieszczenie w budowanym w latach 90. pawilonie dydaktycznym Ogrodu Botanicznego, następnie w przy-

ziemi Collegium Iuridicum, wreszcie w Collegium Martineum (dawnej siedzibie Wydziału Historii UAM). Szczególnie imponujące plany wiązano ze starym budynkiem Collegium Iuridicum, w którym zamierzano utworzyć uniwersytecki Dom Nauki i Sztuki im. Ignacego Jana Paderewskiego. Miał on mieścić m.in. Klub Absolwenta im. Stanisława Barańczaka w rodzaju kawiarni, restaurację akademicką w formie zamkniętego klubu, siedziby niektórych organizacji studenckich i obywatelskich, salę widowiskowo-koncertowo-kabaretową, salę seminaryjną i kinową, kameralną bibliotekę z czytelnią, salę do gry w ping-ponga.

Na razie planu utworzenia Klubu Absolwenta nie zrealizowano. Coraz częściej jednak odzywały i odzywają się głosy, że czas dla tego typu inicjatywy minął. Ponadto tworzenie, zagospodarowanie i funkcjonowanie takiego obiektu mogłoby przerastać możliwości finansowe i organizacyjne SAUAM.

Alma Mater

Zarząd Stowarzyszenia dużą wagę przykładał do budowania relacji absolwentów z macierzystą Uczelnią. Wykorzystywano do tego szeroką gamę środków: zachęcano do udziału w imprezach organizowanych przez Uniwersytet, proponowano wycieczki po obiektach uniwersyteckich i spotkania przy tej okazji z władzami wydziałowymi. Niezmiennie ważną rolę odgrywało informowanie członków Stowarzyszenia o najważniejszych wydarzeniach na Uczelni, osiągnięciach, wyrazach uznania, nagrodach i zaszczytach, jakie spotykały pracowników Uniwersytetu.

Główne kierunki współpracy Stowarzyszenia z UAM w zakresie budowy więzi między absolwentami a Uczelnią były zawsze przedmiotem uzgodnień między władzami Uniwersytetu a zarzą-

Coroczne świąteczne spotkanie zarządu Stowarzyszenia z władzami Uczelni. Widoczni od góry od lewej: Jerzy Kepel, Maria Zalewska, Wigostaw Jakubowicz, Barbara Sierpowska, dr Anna Górna-Kubacka, prof. Justyna Wiland-Szymańska, prorektor UAM prof. Zbyszko Melosik, Magdalena Młyńczak, Witold Namerła, prezes Fundacji UAM prof. Jacek Guliński, przewodniczący SAUAM Wojciech Jankowiak, rektor UAM prof. Andrzej Lesicki, Bogusław Hałuszczak, Zbigniew Jaśkiewicz, prof. Roman Budzinowski, Maria Czerwińska, Małgorzata Dryjska-Łożyńska, Joanna Nowak, Maria Nowakowska, prof. Stanisław Lorenc, Ilona Długa, Restauracja Pod Aulą, 14 grudnia 2017 r.

dem. Ogromne znaczenie miały spotkania z kolejnymi rektorami: profesorami Bogdanem Marcińcem, Jerzym Fedorowskim, Stanisławem Lorencem, Stefanem Jurgą, Bronisławem Marciniakiem i Andrzejem Lesickim, którzy znajdowali czas i okazywali dla spraw i inicjatyw Stowarzyszenia zrozumienie, oferując z reguły poparcie i pomoc. W protokołach z tych spotkań podkreślana była otwartość i życzliwość, z jaką spotykali się przedstawiciele Stowarzyszenia. Jak już wspomniano, godnego uwagi i stałego wsparcia udzielał także kanclerz UAM Stanisław Wachowiak. Wielokrotnie podkreślano też niezwykle ważną, wręcz nieocenioną pomoc Fundacji UAM. Jej zarząd od samego początku wspierał technicznie i finansowo znaczną część inicjatyw Stowarzyszenia. Ogromna w tym zasługa prof. Bogdana Marcińca i prof. Jacka Gulińskiego.

Przejawem zainteresowania władz rektorskich sprawami absolwentkimi była regularna obecność rektorów podczas kolejnych zjazdów Stowarzyszenia. Wyborom do władz rektorskich towarzyszyły spotkania członków Stowarzyszenia z kandydatami na stanowisko rektora.

Ważną informacją świadczącą o woli zacieśnienia relacji między Uniwersytetem a Stowarzyszeniem było utworzenie w 1999 roku przez rektora prof. Stefana Jurgę stanowiska pełnomocnika do spraw absolwentów. W latach 1999–2002 piastował je prof. Sylwester Dworacki, następnie prof. Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz, a przez kilka ostatnich lat prof. Zbyszko Melosik. Problem relacji między Uczelnią a absolwentami został podjęty w *Strategii Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019*. Stwierdzono tam, że jednym z celów strategicznych Uczelni było wzmacnianie więzi z absolwentami, m.in. przez aktywizację działalności Stowarzyszenia, opracowanie i wdrożenie programu monitoringu losów absolwentów UAM, aż po utworzenie specjalnego zespołu ds. opracowania strategii relacji Uczelni z absolwentami oraz jej wdrożenie.

Zasłużeni członkowie Stowarzyszenia Absolwentów UAM – prof. Stanisław Lorenc i prof. Sylwester Dworacki, Collegium Minus, 25 maja 2013 r.

Za rzecz naturalną przyjmuje się, że przedstawiciele Stowarzyszenia, nie tylko jego przewodniczący czy członkowie zarządu, ale także pozostali absolwenci, uczestniczą we wszystkich najważniejszych przedsięwzięciach odbywających się na terenie uczelni. Dotyczy to w szczególności corocznych inauguracyj akademickich, zwłaszcza uroczystości i imprez towarzyszących rocznicom. Udział w jubileuszach UAM – obchodzonych na ogół dość wystawnie – bywał traktowany nie tyle jako powinność, ile rozrzewniająca przyjemność, łączoną z satysfakcją. Zaangażowanie się członków SAUAM w kolejne uroczystości uczelniane wynikało z traktowania podobnych wydarzeń jako powrót do odległej przeszłości, kojarzonej z młodością i tradycją.

Z okazji 90-lecia UAM członkowie Stowarzyszenia brali udział m.in. w oficjalnych uroczystościach w katedrze i posiedzeniu Senatu w Auli Uniwersyteckiej, prowadzili własne stoisko podczas pikniku akademickiego i spotkali się z władzami rektorskimi. Gościem specjalnym był prof. Bogdan Marciniak, inicjator utworzenia Stowarzyszenia. Wspólnie z redakcją „Życia Uniwersyteckiego” Stowarzyszenie ogłosiło konkurs na wspomnienia, podkreślając szczególne znaczenie dokumentacji fotograficznej. Pod hasłem: „Przypomnij, jak za dawnych lat...” zachęcano do podzielenia się wspomnieniami: „Napiszcie, opiszcie, przypomnijcie... Z przepastnych szuflad i kartonów ze szpargałami wyjmijcie zdjęcia, fotografie, na których byliście studentami. Byliście młodzi, pełni zapału, marzeń...”. Głównym celem konkursu była aktywizacja absolwentów UAM. Spośród autorów nadesłanych prac wyróżnienia otrzymali: w konkursie fotograficznym – Magdalena Onderka, w konkursie wspomnieniowym – Andrzej Bartkowski, Mieczysław Skąpski i Maria Zalewska. Wręczeniu nagród nadano uroczystą oprawę, organizując wydarzenie w Sali Lubrańskiego Collegium Minus.

Dwa lata przed zaplanowanym na 7 maja 2019 roku rozpoczęciem uroczystości setnej rocznicy założenia Uniwersytetu podjęto w Stowarzyszeniu przygotowania mające na celu trwałe upamiętnienie tej wyjątkowej, jedynej w swoim rodzaju rocznicy. Z inspiracji ówczesnego przewodniczącego Wojciecha Jankowiaka, na bazie pomysłu prof. Jacka Gulińskiego, podjęto decyzję o wydaniu książki o wybitnych absolwentach, których sylwetki i dzieło życia mogłyby stanowić element doskonale promujący UAM. Organizację tego przedsięwzięcia powierzono wiceprzewodniczącej zarządu dr Annie Górnej-Kubackiej, która była również sekretarzem komitetu redakcyjnego. Komitet pracował pod kierunkiem inicjatora projektu, a wspierali go profesorowie Jacek Guliński,

Stanisław Lorenc i Bronisław Marciniak. Przygotowanie monografii powierzono historykom – prof. Stanisławowi Sierpowskiemu i dr. Józefowi Malinowskiemu*. Pierwszy nakład tej edycji szybko się rozszedł. Dotarł przede wszystkim do uczestników walnego zjazdu w 2019 roku. Jeszcze w tym samym roku ukazało się poprawione wydanie – w znacznie większym nakładzie. W przeciwieństwie do poprzedniego było ono dostępne także w księgarniach. Książkę współfinansowała Uczelnia ze środków zarezerwowanych na organizację jubileuszu stulecia jej istnienia oraz Fundacja UAM.

Przez minione trzy dziesięciolecia ukształtowała się tradycja partycypacji członków Stowarzyszenia w różnych przedsięwzięciach, których organizatorem był Uniwersytet lub które odbywały się pod jego patronatem. Jest to obszerna, pod każdym względem różnorodna oferta miejsc i wydarzeń, w których uczestniczą absolwenci na egalitarystycznych zasadach. Cechuje je wysoki poziom organizacyjny, czy to w obszarze nauki, kultury i sztuki, czy przedsięwzięć towarzyskich. Na wzmiankę zasługują chociażby tzw. koncerty rektorskie, pikniki w Ogrodzie Botanicznym, organizowane przez Samorząd Akademicki „Wielkie Grillowanie”. Przedstawiciele Stowarzyszenia byli obecni podczas uroczystości przejmowania przez Uczelnię nowych lub gruntownie zmodernizowanych obiektów uniwersyteckich, jak np. hala gimnastyczna na Morasku, Collegium Iuridicum Novum, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, Dom Studencki Hanka. W 2013 roku Stowarzyszenie skutecznie przyczyniło się do nadania auli w Collegium Iuridicum Novum imienia prof. Zygmunta Ziemińskiego**. W 2018 roku

* S. Sierpowski, J. Malinowski, *Sylwetki sławnych i zasłużonych absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, Poznań 2019.

** Uroczystość odbyła się 18 maja 2013 roku z udziałem licznej grupy absolwentów, przede wszystkim prawników zaproszonych przez dzie-

Piknik Stowarzyszenia Absolwentów UAM, widoczni od lewej m.in. Romuald Grzęślewicz, Krystyna Łybacka, kanclerz UAM Stanisław Wachowiak, przewodniczący SAUAM Wojciech Jankowiak, Zbigniew Jaśkiewicz, Ogród Botaniczny UAM, maj 2013 r.

absolwenci obecni byli także podczas uroczystości nadania imienia prof. Józefa Tomasza Pokrzywniaka Bibliotece Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej przy Collegium Maius.

Przejawem zainteresowania ze strony absolwentów swoją Uczelnią, z roku na rok zmieniającą się i to pod wieloma względami, były wizyty w jednostkach lub instytucjach z nią związanych. Wielokrotnie, w zorganizowanych grupach, wizytowano postępy prac nad budową i włączaniem w uniwersytecki krwiobieg budynków

kana Wydziału Prawa i Administracji prof. Romana Budzinowskiego i SAUAM. Absolwenci i wychowankowie prof. Zygmunta Ziemińskiego sfinansowali tablicę pamiątkową i koszty spotkania (na podstawie relacji Z. Jaśkiewicza).

Piknik Stowarzyszenia, Ogród Botaniczny, maj 2017 r.,
fot. Maria Czerwińska

Kampusu Morasko. Dotyczyło to siedzib takich wydziałów, jak Biologii, Fizyki, Historii, Nauk Politycznych i Dziennikarstwa oraz Nauk Geograficznych i Geologicznych. Absolwenci kibicowali budowie Biblioteki Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM, poznawali pracę Obserwatorium Astronomicznego UAM, Laboratorium Wyobraźni na terenie Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego Fundacji UAM. Została zorganizowana także wyprawa do Domu Pracy Twórczej w Ciężeniu.

Stopniowo coraz bardziej uwydatniała się bardzo ważna dla Stowarzyszenia współpraca z dyrektorami uniwersyteckiego Ogrodu Botanicznego – prof. Aleksandrem Łukasiewiczem, dr. Karolem Węglarskim i prof. Justyną Wiland-Szymańską, a także wicedyrektorem Michałem Roszyk-Chudym. Przekonującym ogół członków SAUAM elementem tej współpracy były coroczne pikniki absolwentów, które pozwalały im obcować z wyjątkowym klimatem tego bodaj najpiękniejszego zakątka miasta. Po raz pierwszy na

dużą skalę piknik absolwentów odbył się w czerwcu 2013 roku. Stałym elementem tych spotkań były cieszące się powodzeniem koncerty. Wśród występujących znalazły się m.in. z inicjatywy Joanny Nowak Capella Zamku Rydzyńskiego, a z inicjatywy Elżbiety Mizerki-Szmyt uczniowie Zespołu Szkół Muzycznych w Poznaniu*. Centralnym elementem kilku spotkań była zbiórka datków na rzecz Hospicjum Palium, istotnego dla miasta i regionu ośrodka opieki paliatywnej, przez lata kojarzonego z jego założycielem prof. Jackiem Łuczakiem.

Spotkania w uniwersyteckim botaniku były także związane z ważnymi wydarzeniami, jak choćby jubileuszem 25-lecia Stowarzyszenia. Obiekty znajdujące się w Ogrodzie Botanicznym były miejscami trzech walnych zjazdów (2007, 2016, 2019).

Pawilon i ławeczka

Przywołując różne aktywności absolwentów, skupiono uwagę na książce, która podkreśla akademicki charakter Stowarzyszenia. Daleko większy rezonans społeczny miał czynny udział Stowarzyszenia w dwóch ważnych inwestycjach. Pierwsza z nich wiąże się ze wspomnianym Ogrodem Botanicznym. Wiosną 1992 roku ruszyła zbiórka pieniędzy na budowę w Botaniku pawilonu łączącego dwie funkcje – dydaktyczną i ekspozycyjną. Znaczenie tej inwestycji, w tym także dla popularyzacji eksponatów znajdujących

* Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im. Karola Kurpińskiego, Państwowa Szkoła Muzyczna II st. im. Fryderyka Chopina, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II st. im. Jadwigi Kaliszewskiej. Uczniowie tych szkół uświetnili także Zjazd Nadzwyczajny SAUAM (11 września 2019), świąteczne spotkanie członków SAUAM z władzami UAM (12 grudnia 2019) oraz koncert kolęd w Sali Lubrańskiego (23 stycznia 2020).

się w Ogrodzie zostało podkreślone podczas II Zjazdu Absolwentów w 1994 roku, kiedy sformułowano apel o dalsze wsparcie:

[...] aby drobne „cegiełki” na miarę możliwości finansowych członków Stowarzyszenia wynikających z trudnej sytuacji materialnej większości absolwentów, pozwoliły z tych „cegiełek” zbudować „mur” w postaci ukończenia tego pawilonu...

W kolejnym roku wspólnie z Fundacją UAM przygotowano dla absolwentów koszulki z nadrukiem „Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu” oraz „Fundacja UAM”. Pochodzące ze sprzedaży zyski przekazywano na absolwentkie „cegiełki”, by kontynuować budowę pawilonu. Ukończono ją dopiero w 2006 roku. Ogród Botaniczny doczekał się nowoczesnego budynku, składającego się z pracowni naukowych i dydaktycznych, przestrzeni ekspozycyjnej oraz sali wykładowej, której patronuje wybitny absolwent Uniwersytetu Poznańskiego i zasłużony botanik prof. Zygmunt Czubiński (1912–1967). Ozdobą budynku jest fontanna z rzeźbą baletnicy, zaprojektowana przez artystę plastyka Małgorzatę Węclawską, absolwentkę Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Rzeźba stanęła przed głównym wejściem do pawilonu, wśród zabytkowej zieleni założonej w stylu francuskim. Uroczyste otwarcie pawilonu odbyło się 30 października 2006 roku. Do zaproszonych gości należeli członkowie zarządu Stowarzyszenia. Wśród przemówień i licznych podziękowań były też i te skierowane specjalnie do absolwentów UAM za ich wsparcie finansowe.

Druga realizacja, z pewnością ważna społecznie, to znajdująca się przed Aulą Uniwersytecką i Collegium Minus pomnikowa ławeczka poświęcona Heliodorowi Święcickiemu – współzałożycie-

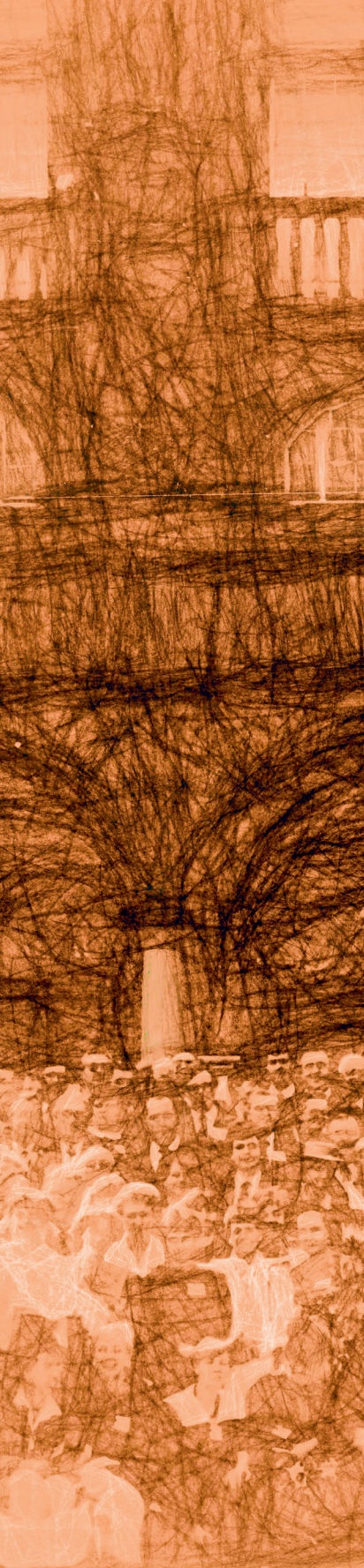
Uroczystość odsłonięcia ławeczki Heliodora Świącickiego.
Stoją od lewej: Bogusław Hałuszczak, Zbigniew Jaśkiewicz,
prof. Jacek Guliński, rektor UAM prof. Bronisław Marciniak,
prof. Bogdan Marciniak, Jerzy Kepel. Siedzą od lewej:
Joanna Nowak, Maria Nowakowska, 8 maja 2010 r.

lowi i pierwszemu rektorowi naszego Uniwersytetu*. Jej odsłonięcie odbyło się 8 maja 2010 roku. Był to najważniejszy punkt Wielkiej Majówki UAM zorganizowanej za rządów rektora prof. Bronisława Marciniaka, inaugurującego pierwszy rok jubileuszowej dekady.

- * Inicjatywa wystawienia wszystkim czterem założycielom Uniwersytetu Poznańskiego pomników ławeczek na 100-lecie Uczelni pochodziła od ówczesnego prorektora UAM prof. Jacka Gulińskiego. W kolejnych

Kończyć się ona miała uroczystymi obchodami 100-lecia Uczelni w 2019 roku. Rzeźba z brązu autorstwa Grzegorza Godawy miała trzech fundatorów – UAM, Fundację UAM oraz Stowarzyszenie Absolwentów. Prezes Fundacji prof. Bogdan Marciniak w okolicznościowym przemówieniu życzył sobie i nam wszystkim: „Niech na tej ławeczce zasiadają coraz lepsi studenci, którzy będą budowali kolejne sto lat naszej uczelni”. Podkreślił też znaczenie publicznej zbiórki pieniędzy na budowę ławeczki, którą zarząd Stowarzyszenia podjął rok wcześniej, po uzyskaniu zgody Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Na łamach ukazującego się wówczas absolwencyjnego biuletynu „Bliżej Uczelni” apelowano nawet o najmniejsze kwoty, z których zbierze się „cegielki” na ten nietypowy pomnik. Zebrano prawie 5 tys. zł. Pieniądze te pochodziły głównie od osób prywatnych. Dzięki efektywności Marii Zalewskiej darowiznę przekazała także firma AGCOR z Poznania oraz Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Oddział w Zielonej Górze.

latach powstały: ławeczka prof. Józefa Kostrzewskiego (2012), usytuowana początkowo w ogrodzie zamkowym, w pobliżu Collegium Maius i Collegium Minus, w obrębie Dzielnicy Cesarskiej, a w roku 2016 przeniesiona na Kampus Morasko pod nową siedzibę Wydziału Historii UAM; ławeczka prof. Michała Sobieskiego (2019) postawiona na terenie Kampusu Ogrody; ławeczka ks. prof. Stanisława Kozierowskiego (2019), stojąca przed gmachem Collegium Maius. Pomnikowe ławeczki wyszły spod dłuta artysty rzeźbiarza Grzegorza Godawy.

Rozdział 4.

Absolwenci absolwentom

Stowarzyszenie

W czasach powstawania Stowarzyszenia Absolwentów UAM Uniwersytet w Poznaniu należał do największych w kraju. Studiowało w nim ponad 15 tys. studentek i studentów, w tym 10 tys. dziennych i 5 tys. zaocznych. Na 9 wydziałach i 43 kierunkach było zatrudnionych niemal 2 tys. pracowników dydaktycznych, w tym 78 profesorów zwyczajnych i 91 nadzwyczajnych. Podyplomowo nauczano ponad 400 osób na 18 kierunkach. Rocznie Uczelnię opuszczało około 2000 absolwentów*.

Ostatnia dekada XX wieku należała do burzliwych z ogólnopolskiego, wielkopolskiego i uniwersyteckiego punktu widzenia. Najbliższe nam środowisko miało działać w myśl nowej Ustawy o szkolnictwie wyższym z 12 września 1990 roku, która gwarantowała autonomię i samorządność. Dużego przyspieszenia nabrały prace związane z budową Kampusu Morasko. Kolejno oddawane do użytku budynki w sposób istotny poprawiały warunki pracy naukowej i studiów. Zmiany zachodziły również w organizacji studiów, zmienionej na trójstopniową – licencjat, magisterium,

* *Sprawozdanie JM Rektora prof. dr hab. Bogdana Marcińca z działalności UAM w roku akademickim 1989/1990 [w:] Kronika Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za lata akademickie 1987/1988-1989/1990, Poznań 1990, s. 76, 82.*

doktorat. Poważne zmiany objęły także proces dydaktyczny – pojawiły się nowe kierunki i udoskonalane, a przynajmniej zmieniane programy, w których coraz większe znaczenie miało pragmatyczne podejście do potrzeb zgłaszanych przez rynek pracy. Nowe warunki lokalowe sprostały ogromnemu wzrostowi liczby studentów. Mimo powstania dziesiątek szkół prywatnych, aspirujących do kształcenia na poziomie wyższym, w końcu XX wieku na UAM kształciło się niemal 40 tys. studentów. W końcu drugiej dekady XXI wieku liczba studiujących na UAM ustabilizowała się na poziomie 35 tys. Kilkanaście procent spośród nich co roku opuszczało mury Uczelni, zasilając szeregi absolwentów.

Liczyby te nie miały jednak żadnego przełożenia na ruch absolwencki utożsamiany ze Stowarzyszeniem, mającym na Uniwersytecie ugruntowaną pozycję i bardzo dobre relacje zarówno z władzami Uczelni, jak i pewną częścią kadry nauczającej. Trzeba zapewne mówić o głębszych przyczynach tego zjawiska, skoro usilne, prowadzone przez wiele lat, zabiegi zmieniających się przecież zarządów Stowarzyszenia nie przynosiły zadowalających efektów. Ludzie związani ze Stowarzyszeniem prowadzili wzmożoną działalność promocyjną podczas uroczystości absolutoryjnych. Bywało, że członkowie zarządu w porozumieniu z Samorządem Studenckim i władzami wydziałów lub instytutów dużym nakładem pracy specjalnie na tę okoliczność przygotowywali listy gratulacyjne, rozdawali ulotki informacyjne i deklaracje członkowskie.

Dużo uwagi poświęcono także studentom studiów zaocznych. Sprawa ta miała istotne, wręcz strategiczne znaczenie, ich liczba wzrastała bowiem systematycznie, przekraczając dość wyraźnie liczbę studentów dziennych. Największy wzrost przeżywały studia zaoczne zwłaszcza na Wydziale Prawa i Administracji, gdzie liczba zgłoszonych przekraczała rocznie 3, nawet 4 tys. osób. Okresowo dużym zainteresowaniem cieszyły się studia zaoczne na wydziałach

Neofilologii, Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz Filologii Polskiej i Klasycznej. Członkowie zarządu biedzili się nad wypracowaniem optymalnej drogi postępowania wobec tej grupy osób. Podejmowano próby znalezienia wśród studentów zaocznych potencjalnych absolwentów zainteresowanych współpracą i działalnością w Stowarzyszeniu. Nie przynosiło to jednak większych efektów. Wśród istotnych elementów tłumaczących ten stan rzeczy wymieniono specyfikę studiów w trybie zaocznym, która zwykle utrudniała kształtowanie się więzi międzyludzkich tak charakterystycznych dla studentów stacjonarnych. Musieli oni inaczej dysponować swoim czasem, dzieląc go niejednokrotnie pomiędzy pracę, naukę i rodzinę. Dodatkowym problemem okazywała się dwustopniowość studiów, a także słaba więź między studentami spowodowana m.in. brakiem starosty grupy, który inicjowałby wspólne działania.

Kolejne zarządy odnotowywały w sprawozdaniach niewielkie zainteresowanie młodych absolwentów utrzymywaniem dalszych kontaktów z Uczelnią przejawiające się rzadkim podpisywaniem deklaracji o przystąpieniu do Stowarzyszenia. Z małym zainteresowaniem spotkała się również propozycja zwolnienia z opłacania składek skierowana do świeżo upieczonych absolwentów czy możliwość zapisywania się do Stowarzyszenia przez stronę www. Zawiodło także oczekiwanie związane z Ustawą o szkolnictwie wyższym z 18 maja 2011 roku, która zobowiązywała Uczelnię do monitorowania losów absolwentów, aby dopasowywać programy i kierunki studiów do potrzeb rynku pracy oraz powoływać rzeczownika praw absolwentów. Rozpoczęto uzgodnienia z władzami Uniwersytetu dotyczące umożliwienia rekrutacji absolwentów do Stowarzyszenia przy okazji wręczania im w dziekanatach dyplomów ukończenia studiów. W 2012 roku ofertę wstąpienia do Stowarzyszenia Absolwentów za zgodą rektora zarząd skierował do wszystkich

pracowników UAM. W wyniku takiego działania do Stowarzyszenia wstąpiło zaledwie 15 osób.

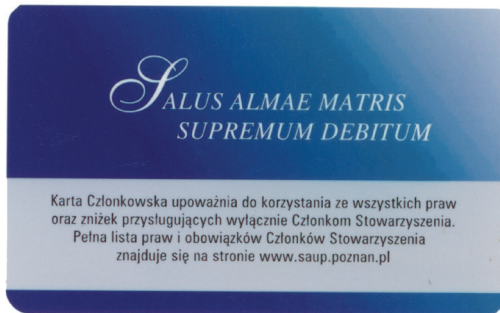
Ciągle aktualne pozostawało pytanie, w jaki sposób dotrzeć do absolwentów, jak ich zachęcić do wstąpienia. W trakcie dyskusji prowadzonych podczas kolejnych zjazdów podkreślano konieczność położenia akcentów na ofertę kulturalną. Dostrzegano także potrzebę ożywienia sfery gospodarczej czy biznesowej w tym znaczeniu, by wykorzystywać inicjatywy i wzorce absolwentów, którzy odnieśli sukces, prowadząc z powodzeniem własne firmy. Ułatwiając kontakty między UAM a nimi, Stowarzyszenie mogłoby stopniowo wystąpić w roli pośrednika między Uczelnią a biznesem. Zwracano uwagę na konieczność pokazywania młodszym godnych naśladowania wzorców. Warte podjęcia były pomysły organizacji warsztatów, kojarzenia absolwentów czy studentów ze starszymi kolegami, którzy mogliby ich wspierać, dzieląc się doświadczeniami i wiedzą. Wychodząc naprzeciw zainteresowaniom i potrzebom najmłodszych absolwentów, a także studentów w 2015 roku zorganizowano konferencję „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”. Połączono ją z warsztatami, mającymi rozwijać umiejętności niezbędne do poruszania się na rynku pracy oraz przybliżyć sytuację na nim panującą.

Wielowątkowe dyskusje, ciekawe plany, wybiegające w przyszłość strategie nie przynosiły jednak zadawalających rezultatów. Kolejne pokolenia absolwentów nie były zainteresowane przynależnością do Stowarzyszenia. Pociuszające nie było i to, że sytuacja wyglądała podobnie również w innych polskich szkołach wyższych. Nieco nadziei przynosiła konstatacja, iż liczba osób zrzeszonych w Stowarzyszeniu powoli, ale systematycznie wzrastała. W 1995 roku do Stowarzyszenia Absolwentów należały 372 osoby, w 2005 roku – 450 osób, w 2010 – 800, a w 2020 roku przekroczono magiczny 1000.

Zrekapitulujmy to, co już zostało powiedziane: członkiem Stowarzyszenia może zostać każdy absolwent lub sympatyk Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Potrzebna jest przede wszystkim chęć i wola, wyrażone w pisemnej deklaracji, którą akceptuje zarząd. Musi jeszcze ponieść koszt wpisowego, które w 2019 roku wynosiło 10 zł. Nowo przyjęty nabywa prawo wybierania i bycia wybieranym do władz Stowarzyszenia, uczestniczenia w zjazdach, konferencjach, zebraniach oraz otrzymywania świadczeń należnych członkowi. Przysługuje mu także prawo zgłaszania władzom Stowarzyszenia wniosków w sprawach związanych z celami i działalnością Stowarzyszenia, a także posiadania legitymacji członkowskiej. Nie ma specjalnej potrzeby podkreślać, że przynależność nakłada pewne obowiązki, przede wszystkim honorowe. Można je sprowadzić do aktywności przewidzianej przez dokumenty programowe, upowszechniania zadań i celów, dbałości o jego dobre imię i rozwój.

Odnutowania wymaga możliwość udziału w pracach Stowarzyszenia członków wspierających, którymi mogą zostać osoby rekomendowane przez co najmniej trzech członków Stowarzyszenia. Taka funkcja wiązała się z pierwotnymi koncepcjami kształtowania stowarzyszenia umożliwiające zdobywanie wsparcia finansowego z różnych źródeł. Po uzyskaniu akceptacji zarządu członek wspierający nabywa pełne prawa członka zwyczajnego, jednak bez czynnego i biernego prawa wyborczego.

Wzmocnieniu wizerunku absolwenta służyła legitymacja. Odstąpiono od tradycji na rzecz nowoczesności. Pierwszą elektroniczną legitymację zaprezentował przewodniczący zarządu Jerzy Kepel podczas spotkania noworocznego w Teatrze Wielkim w 2008 roku. Dokument o ciekawej i nowoczesnej formie nawiązywał do barw UAM. Na karcie zamieszczona została sentencja *Salus Almae Matris supremum debitum* („Dobro Matki Żywicielki najważ-

Legitymacja członkowska
Stowarzyszenia Absolwentów UAM

niejszym obowiązkiem”) zaproponowana przez prof. Sylwestra Dworackiego – jednego z najbardziej aktywnych i szanowanych członków Stowarzyszenia. Sentencja spodobała się wszystkim. Pomysłodawca nie krył, że ideę zaczerpnął z łacińskiej maksymy: *Salus Rei publicae suprema lex* („Dobro Rzeczypospolitej najwyższym prawem”). Jak wspomina Jerzy Kepel:

profesor Dworacki zamienił *lex* na *debitum*, czyli na obowiązek, by nie brzmiało górnolotnie. *Obowiązek* można określić też innymi słowami, ale wybrał *debitum*, bo jest bardziej zrozumiałe, zwłaszcza w kontekście słów: legitymacja, karta

i debet. *Debetem* absolwenta jest służyć dobru Uniwersytetu. Matka Żywicielka to właśnie *Alma Mater*, łacińska nazwa na każdy uniwersytet*.

Legitymacja była nie tylko elementem wyróżniającym członków Stowarzyszenia, ale i uprawniała do zniżek i bonusów podczas korzystania z usług i produktów instytucji współpracujących ze Stowarzyszeniem. Partnerami zostali m.in. Teatr Wielki, Filharmonia Poznańska, Teatr Nowy, wydawnictwo Media Rodzina, Park Wodny Octopus w Suchym Lesie, kawiarnia literacka „U Przyjaciół”, pensjonat „Pod Lwem” w Człopie, restauracja Gastro-Krółscy i Gebru, Salon Zdrowia i Relaksu Venus, firma Quo Vadis. Interesujący zwłaszcza dla starszych członków Stowarzyszenia był tzw. pakiet specjalnych świadczeń, w ramach którego dużym powodzeniem cieszyły się promocyjne ceny biletów do kina Rialto w ramach DKF Absolwent, koncerty i imprezy organizowane przez Towarzystwo im. Henryka Wieniawskiego.

Informacja i promocja

Do obszarów istotnej aktywności wszystkich zarządów Stowarzyszenia, nawet w okresach wyraźnie spowolnionej aktywności, należała polityka informacyjna. Z jednej strony chodziło o utrzymanie kontaktu z absolwentami i członkami Stowarzyszenia oraz ułatwianie kontaktów między nimi, z drugiej zaś o promowanie Stowarzyszenia. Informacje, wzmianki czy tylko sygnały o dzia-

* *Trzymajmy się razem!*, rozmowa z Jerzym Kapelem, przewodniczącym Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu, „Poznański Informator Kulturalny, Sportowy i Turystyczny IKS” 2008, lipiec-sierpień, s. 27.

łałności Stowarzyszenia wielokrotnie pojawiały się w „Życiu Uniwersyteckim”. Rzadziej, raczej w sytuacjach wyjątkowych oraz jako element współlistniejący z wiadomościami na temat Uniwersytetu, Stowarzyszenie pojawiało się na łamach prasy lokalnej. Korzystano też z innych wydawnictw przekazujących informacje o wydarzeniach w mieście, jak tego dowodzi wywiad z przewodniczącym Jerzym Kepelem, który prezentował działalność Stowarzyszenia w popularnym poznańskim IKS-ie latem 2008 roku.

Korespondencję z członkami Stowarzyszenia utrzymywano przede wszystkim za pomocą poczty tradycyjnej. Biorąc pod uwagę liczbę członków, ta forma okazywała się dość uciążliwa dla każdego zarządu, a przy tym pochłaniająca sporo pieniędzy, których w Stowarzyszeniu nigdy nie było w nadmiarze. Dość wcześnie, bo od końca lat 90. kontaktowano się już przede wszystkim za pomocą poczty elektronicznej. Nie zapomniano jednak o tej części, która w związku z problemami technicznymi preferowała korespondencję tradycyjną pocztą. Nadchodząca nowoczesność nakłoniła do utworzenia w 2000 roku strony internetowej, a zaraz potem konta na Facebooku. Te nowości technologiczne znacznie ułatwiły upowszechnianie wiadomości przeznaczonych dla członków i sympatyków Stowarzyszenia, w tym także informacji o najważniejszych wydarzeniach na Uczelni. Zarządy regularnie współpracowały z „Życiem Uniwersyteckim” oraz Biurem Prasowym UAM. Stałą pomocą służyło Centrum Informatyczne UAM, dzięki któremu od 2008 roku Stowarzyszenie ma swój adres e-mailowy (saup@amu.edu.pl) oraz lepszą stronę www, którą w roku następnym przyłączono do portalu UAM. Informacje o Stowarzyszeniu znaleźć można także w największej światowej encyklopedii – Wikipedii.

Ważną rolę w promowaniu Stowarzyszenia odegrały periodyki „Głos Absolwenta” oraz „Bliżej Uczelni”. W październiku 1995 roku, przy wsparciu Fundacji UAM, Stowarzyszenie opracowało i wydru-

kowało w Zakładzie Graficznym UAM w Poznaniu pierwszy numer „Głosu Absolwenta”. Rozesłano go absolwentom mieszkającym w kraju – około 700 egz. i za granicą – blisko 50 egz. Biuletyn trafił więc do Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec czy Izraela. Do grudnia 1999 roku ukazało się pięć numerów w biało-czarnej szacie. Następne „Głosy Absolwenta” w formie rocznika ukazywały się już w kolorowej szacie graficznej. Liderem komitetu redakcyjnego był prof. Jacek Guliński, którego wspierali w tym przedsięwzięciu Joanna Nowak, Jacek Radomski, Ewa Szmańda i Maria Wichniewicz. W biuletynie informowano głównie o pracach zarządu, różnych wydarzeniach kulturalnych i turystycznych czy też wizytach znamienitych gości na poszczególnych wydziałach oraz innych jednostkach UAM. Pisano o wydarzeniach tej miary co uroczystość wręczenia doktoratu *honoris causa* Javierowi Solanie i Janowi Pawłowi II, absolwentach Uniwersytetu (cykl „Wpływowi Wielkopole”), zamieszczano sprawozdania odnoszące się do ważnych wydarzeń nie tylko z zakresu nauki, ale także szeroko pojętej kultury – akademickiej i miejskiej, odnotowywano informacje o jubileuszowych zjazdach wydziałowych.

Z końcem roku 2005 zdecydowano się na rezygnację z samodzielnego wydawania biuletynu na rzecz współpracy z ogólnouczelnianym „Życiem Uniwersyteckim”. Kierująca nim Jolanta Lenartowicz, będąca jednocześnie członkinią zarządu Stowarzyszenia, lepiej niż inni rozumiała ważną rolę SAUAM jako naturalnych ambasadorów Uczelni w mieście i kraju. Autorami publikowanych tekstów byli znani działacze Stowarzyszenia, tacy jak Joanna Nowak, Maria Wichniewicz, Jan Laskowski czy Zbigniew Jaśkiewicz.

Na początku roku 2009 ukazał się pierwszy numer kwartalnika „Bliżej Uczelni”, wydawany w formie elektronicznej. Charakteryzował się ciekawą szatą graficzną, bogatą ikonografią, a przede wszystkim zawierał atrakcyjne treści. Poszczególne numery liczące

średnio od czterech do ośmiu stron były dostępne na stronie Stowarzyszenia. Organizatorem przedsięwzięcia była Ilona Długa. Do zespołu redakcyjnego powołano Wojciecha Szczęsnego Kaczmarka, Witolda Namerłę i Marię Wichniewicz, a wśród autorów tekstów znalazła się m.in. Wacława Małecka.

Na łamach kwartalnika, którego tytuł dobrze oddaje intencje jego twórców, dominowały informacje o podejmowanych i planowanych inicjatywach oraz imprezach mogących interesować absolwentów. Stosunkowo liczne były sprawozdania z wyjazdów i różnych imprez o charakterze krajoznawczo-turystycznym. Na łamach „Bliżej Uczelni” często gościli przedstawiciele władz Uniwersytetu, interesowano się działaniem Fundacji UAM oraz funkcjonowaniem rozwijającego się Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego, pisano też o aktywności absolwentów. Do planowanego cyklu „Kalejdoskop absolwenta” został przygotowany kwestionariusz pytań, który – najogólniej rzecz ujmując – obejmował powrót do czasów studenckich, a więc wyeksponowanie roli studiów, mistrzów i autorytetów, w ogóle życia akademickiego. Kwestionariusz miał dać możliwość poznania odpowiedzi na pytanie o formy zaangażowania w służbę społeczeństwu i państwu, a także o wybory życiowe. Wypowiedziało się dwóch absolwentów z Wydziału Prawa z 1962 roku – Andrzej Milczanowski oraz Jacek Taylor.

Ciekawym projektem była publikacja na łamach „Bliżej Uczelni” biografii założycieli Wszechnicy Piastowskiej, która pozwoliła uhonorować oraz podkreślić udział w Jubileuszu 90-lecia UAM. Ostatni, dwudziesty piąty, numer tego kwartalnika ukazał się w grudniu 2014 roku. Redagowano go – co się rozumie samo przez się – społecznie i z niemałym trudem, zawsze wymagającym kompromisu między zobowiązaniami zawodowymi i rodzinnymi. Przez ostatnie trzy lata funkcjonowania „Bliżej Uczelni” opracowywała samo-

dzielnie Ilona Długa, członek zarządu w latach 2010–2019. Wysoce pożądaną i oczekiwaną byłoby udostępnienie zdigitalizowanego zbioru w Wielkopolskiej Bibliotece Cyfrowej.

Spotkania

Wśród ważnych i trwałych celów Stowarzyszenia wymienia się utrzymywanie więzi między absolwentami i Uczelnią oraz podtrzymywanie koleżeńskich współpracy nie tylko wśród osób z konkretnego roku studiów, ale także innych roczników i specjalności. W ciągu minionych 30 lat niezmiennie poszukiwano optymalnej formy realizacji przywołanych celów poprzez stworzenie odpowiedniej dla danej sytuacji przestrzeni umożliwiającej absolwentom utrzymywanie więzi koleżeńskich. Zawsze magnesem przyciągającym absolwentów do sal uniwersyteckich jest znana powszechnie osoba, w której imieniu zarząd zaprasza do udziału w spotkaniu. Jedną z pierwszych był dr. Wojciech Szczęsny Kaczmarek. Takie spotkanie otwierało szerokie możliwości debaty dotyczącej wszystkiego, co z pojęciem miasta się łączyło – szanse, możliwości, bariery, role nauki i uczelni, edukacji, samorządności...

Spotkanie uznano za udane, dające zadowolenie i satysfakcję wszystkim jego uczestnikom. Było także zachętą do podobnych inicjatyw, które od zarania istnienia Stowarzyszenia miały przybierać formę wykładów bądź warsztatów z absolwentami zajmującymi szczególnie miejsce w stratyfikacji społecznej z powodu zajmowanego stanowiska czy wykonywanego zawodu. Praktyka była jednak weryfikatorem takich projekcji. Żywsze zainteresowanie wśród absolwentów wywołało spotkanie z dr Hanną Suchocką, premier i ówczesną posłanką, do którego doszło w 1995 roku. Z czasem spo-

Spotkanie z prof. Romanem Hauserem prowadzą Joanna Nowak i Jolanta Lenartowicz, Cafe Głos, 2001 r.

tkania ze znanymi absolwentami UAM stały się stałym elementem aktywności Stowarzyszenia.

Od 2000 roku rozszerzono formułę wykładów także w odniesieniu do miejsca spotkań, które były organizowane bądź w obiektach uniwersyteckich, bądź w kawiarni „Cafe Głos” przy ul. Ratajczaka 39. W sposób wyraźniejszy sięgnięto do środowiska związanego z miastem i Wielkopolską, co spowodowało większy rezonans społeczny, odnotowywany przez „Głos Wielkopolski”. Było to tym bardziej interesujące, że dyskusje miały często ogólniejszy wymiar, stwarzając dodatkowe okazje do wpisywania problemów uniwersyteckich i całego środowiska akademickiego we współczesne i przyszłe plany rozwoju Poznania i Wielkopolski. Starania o pozyskanie do tak rozumianej współpracy także osób z Uniwersytetu kończyły się wielokrotnie dużym sukcesem. Do takich zaliczyć należy spotkanie

Spotkanie z prof. Piotrem Tryjanowskim, Restauracja Pod Aulą,
12 maja 2008 r.

z rektorem UAM prof. Stefanem Jurgą – okazującym Stowarzyszeniu zawsze żywe zainteresowanie, czego dowiódł, wchodząc w skład zarządu w 1993 roku. Do grupy wysoce interesujących spotkań należała m.in. debata z udziałem prof. Romana Hausera z Wydziału Prawa i Administracji UAM – prorektora w latach 1990–1992, który jednocześnie był sędzią Naczelnego Sądu Administracyjnego i objął stanowisko prezesa, które zajmował przez kilka kadencji. Wśród prelegentów byli m.in. dr Józef Bednarczyk z Instytutu Prahistorii UAM, kolejny bardzo życzliwy Stowarzyszeniu rektor UAM prof. Stanisław Lorenc, prof. Piotr Tryjanowski z Wydziału Biologii UAM, ekspert w Międzyrządowym Panelu ds. Zmian Klimatu.

Klamrą spinającą w sposób symboliczny tę ważną sferę działalności Stowarzyszenia było spotkanie z prof. Wojciechem Szczęsnym Kaczmarkiem, który mówił o początkach samorządności

Spotkanie z prof. Hanną Suchocką, Collegium Minus,
26 listopada 2013 r.

w Poznaniu. Spotkanie, które odbyło się w kwietniu 2009 roku, okazało się jego ostatnim publicznym wystąpieniem, zmarł bowiem 26 maja 2009 roku. Osoby blisko związane ze Stowarzyszeniem miały świadomość, że odeszła ważna osoba, aktywna od początku, czy to jako członek zarządu, czy też redakcji „Bliżej Uczelni”. Także przez francuską Legię Honorową, którą otrzymał na zakończenie służby dyplomatyczno-konsularnej we Francji, znalazł się w uprzywilejowanym panteonie najbardziej zasłużonych i sławnych absolwentów poznańskiej Alma Mater.

Od 2013 roku członkowie Stowarzyszenia chętnie brali udział w wykładach otwartych z cyklu „Nasi Absolwenci” organizowanych przez Wydział Prawa i Administracji w jego nowej siedzibie przy al. Niepodległości. Żywy oddźwięk w środowisku wywołały te, w których uczestniczyli: Filip Bajon, Małgorzata Gersdorf, Remi-

Spotkanie poświęcone życiu muzycznemu Poznania. Widoczni od lewej: Sławomir Pietras, Zbigniew Jaśkiewicz, przewodniczący Stowarzyszenia Wojciech Jankowiak, styczeń 2014 r., fot. Witold Namerła

giusz Henczel, Krzysztof Kwiatkowski, Wojciech Łączkowski, Artur Nowak, Sławomir Pietras, Stanisław Sołtysiński, Hanna Suchocka, Janusz Trzciniński, Antoni Wit, Anna Wolff-Powęska, Marek Wroński, Maciej Zieliński i Józef Zych.

Od 2016 roku Stowarzyszenie organizuje także cykl dyskusji i spotkań ze znanymi gośćmi w Sali Lubrańskiego w Collegium Minus. Wydarzeniem było zaproszenie – związanej zresztą z Poznaniem – byłej minister edukacji i europosłanki dr Krystyny Łybackiej. Pierwsze spotkanie odbyło się pod hasłem „Co po Brexicie?”, kolejne dotyczyło edukacji przyszłości i związane było z działalnością, jaką na forum Parlamentu Europejskiego realizowała w randze przewodniczącej Komisji Kultury i Edukacji. W ramach cyklu do

Przewodniczący Stowarzyszenia Wojciech Jankowiak składa podziękowania europośtance Krystynie Łybackiej za wygłoszenie wykładu pt. „Edukacja przyszłości”. W spotkaniu uczestniczyło 71 osób, w tym rektor UAM prof. Andrzej Lesicki, prof. Bogdan Marciniak, prof. Jacek Guliński, Sala Lubrańskiego, 5 kwietnia 2018 r.

dyskusji zaproszono także dyrektora Międzynarodowych Konkursów Skrzypcowych im. Henryka Wieniawskiego Andrzeja Wituskiego (wykład pt. „Po Wieniawskim”), prof. Annę Wolff-Powęską i prof. Przemysława Czaplińskiego (debata pt. „Czy Polska leży w Europie?”), prof. Halinę Zgólkową i prof. Tadeusza Zgólkę z Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, dr Beatę Niklewicz, polonistkę z Liceum Ogólnokształcącego Sióstr Urszulanek w Poznaniu, Roberta Robaczyńskiego, historyka z II Liceum Ogólnokształcącego w Lesznie (debata pt. „Nauczyć Polski”) oraz prof. Stanisława Sier-

powskiego – spotkanie autorskie poświęcone książce *O Powstaniu Wielkopolskim w jego setną rocznicę. Aspekty międzynarodowe, regionalne i lokalne*, która ukazała się z inicjatywy Stowarzyszenia i została częściowo przez nie sfinansowana.

Operowe tradycje

Eksponując w podtytule określenie *tradycje*, chcemy zwrócić uwagę na silne związki zachodzące między Teatrem Wielkim a Uniwersytetem. Pomijając czasy pruskie, w których oba te obiekty zostały wzniesione jako element dzielnicy cesarskiej i najdalej na wschód wysuniętej flanki germańskiego panowania, więzy obu tych instytucji zaznaczyły się już w okresie międzywojennym. Na różne sposoby liderzy Teatru Wielkiego zabiegali o zainteresowanie prowadzoną przez nich działalnością nie tylko wśród pracowników, ale przede wszystkim studentów. Do wzmożonego wysiłku zachęcała świadomość, że rozbudzenie zainteresowania dla teatru czy sztuki operowej jest jednym z warunków ich istnienia i rozwoju. Inteligencja była i nadal pozostaje najważniejszym konsumentem tej aktywności artystycznej. W pewnym więc sensie Stowarzyszenie wkracza na grunt uprawiany od lat, jakkolwiek z bardzo zmiennym skutkiem. Często brakowało konsekwencji po obu stronach, chociaż idea promowania obecności studentów na widowni, aż po symboliczne opłaty za bilet na jaskółce pozostaje żywa.

Nowy etap relacji między środowiskiem akademickim a wysoką sztuką muzyczną wiąże się z objęciem stanowiska dyrektora przez Sławomira Pietrasa w 1995 roku. Stanowisko to zajął absolwent Wydziału Prawa, znakomicie funkcjonujący jako menedżer kilku największych scen operowych w tym Teatru Narodowego, od lat zakotwiczony w poznańskim ruchu młodzieżowym Pro Sinfonika.

Spotkanie noworoczne w Teatrze Wielkim. Członków i sympatyków SAUAM wita dyrektor Opery Sławomir Pietras. Widoczni od lewej m.in. Bogusław Hałaszczyk, Joanna Nowak, prof. Jacek Guliński, 17 stycznia 2003 r.

Jednym z jego najbliższych współpracowników był kolega z roku – Zdzisław Dworzecki, z którym w 1963 roku założyli Towarzystwo Przyjaciół Opery. Ci dwaj studenci, a wkrótce młodzi prawnicy, byli też współzałożycielami poznańskiego oddziału Stowarzyszenia Polskiej Młodzieży Muzycznej *Jeunesses Musicales* i kierowali nim w latach 1964–1976. Tak głęboki wgląd w tę niezwykłą historię poznańskiego ruchu muzycznego uzasadnia to, że Zdzisław Dworzecki znalazł się 1993 roku w zrekonstruowanym zarządzie Stowarzyszenia, który – jak już opisano – przygotowywał II zjazd absolwentów.

Sławomir Pietras otrzymał honorowe członkostwo Stowarzyszenia w 2007 roku. To wyróżnienie wiązało się ze spotkaniami noworocznymi członków Stowarzyszenia w Teatrze Wielkim, które miały swój początek 23 marca 1996 roku. Rozmowy prezesa Bogusława Hałaszczyka z dyrektorem Pietrasem oraz towarzyszącym mu absolwentem historii Andrzejem Frąckowiakiem, szefem biura obsługi widzów, przebiegały sprawnie. Uzgodnienie warunków współpracy zostało dobrze nagłośnione. Były wywiady z prezesem Stowarzyszenia w poznańskiej telewizji, komunikaty w radiu i w lokalnej prasie. Bilety na *Toszę* zostały zakupione przez około

Spotkanie noworoczne w Teatrze Wielkim, przemawia rektor UAM prof. Bronisław Marciniak, widoczni od lewej: Józef Kotlarek, Michał Spaczyński, prof. Stanisław Lorenc, Maria Wichniewicz, Joanna Nowak, Maria Czerwińska, przewodniczący SAUAM Jerzy Kepel, styczeń 2009 r.

Przewodniczący SAUAM Jerzy Kepel wita zebranych na spotkaniu noworocznym w Teatrze Wielkim. Widoczni od lewej m.in.: rektor UAM prof. Bronisław Marciniak, dziekan Wydziału Prawa i Administracji UAM prof. Roman Budzinowski, Maria Zalewska, styczeń 2014 r., fot. Ilona Długa

150 absolwentów, resztę widzowie zapewnili znajomi i znajomi znajomych. Uniwersytecki charakter spektaklu podkreślała przede wszystkim obecność w łoży honorowej m.in. rektora prof. Jerzego Fedorowskiego, byłego rektora prof. Bogdana Marcińca oraz rektora elekta, znanego z zamiłowania do muzyki prof. Stefana Jurgi. Słowo wstępne wygłosił dyrektor Sławomir Pietras. Tytułową rolę w przedstawieniu zagrała Joanna Cortez, dyrygował José Maria Florêncio junior. Po spektaklu widzowie przeszli do baru-palarni w przyziemiu, gdzie gospodarze przygotowali poczęstunek. Wkrótce pojawił się tam dyrektor Sławomir Pietras w towarzystwie solistów występujących w *Tosce*. Spotkanie o charakterze *quasi*-oficjalnym szybko przekształciło się w sympatyczną imprezę towarzyską. Była

okazja do osobistego poznania artystów i rozmowy. Nie brakowało wzajemnie sympatycznych toastów.

W kolejnym roku członkowie Stowarzyszenia, a także absolwenci byli goszczeni przez Teatr Polski, gdzie uczestniczyli w spektaklu Tadeusza Słobodzianka pt. *Kowal Malambo* w reżyserii Pawła Łysaka. Obecny był rektor UAM prof. Stefan Jurga, a funkcję gospodarzy pełnili dyrektor Teatru, były prezes Stowarzyszenia, Zbigniew Jaśkiewicz wraz z dyrektorem artystycznym Lechem Raczakiem. W wydarzeniu tym wzięło udział około 100 absolwentów. W roku następnym absolwenci spotkali się w Teatrze Muzycznym w Poznaniu na spektaklu *Hrabina Marica*.

Niezależnie od tych interesujących i ważnych przedsięwzięć zachęcających członków Stowarzyszenia do uczestniczenia w życiu artystycznym Poznania pamiętano o noworocznych spotkaniach w Teatrze Wielkim. Ich repertuar był zawsze dobierany ze szcze-

Spotkanie noworoczne w Teatrze Wielkim, styczeń 2019 r.,
fot. Witold Namerła

gólną atencją ze strony Sławomira Pietrasa, który podsuwał przybyłym na spektakle zróżnicowane tematycznie i muzycznie, ale także swoje ulubione utwory, wśród nich znalazły się m.in.: *Giselle*, *Rigoletto*, *Halka*, *Borys Godunow*, *Ernani*, *Madame Butterfly*, *Grek Zorba*, *Henryk IV na łowach*, *Bal maskowy*, *Cyrulik Sewilski*, *Stworzenie świata*, *Wesele Figara*, *Wolny strzelec*, *Traviata*.

Noworoczne spotkania w Teatrze Wielkim obrosły dobrą tradycją, z powodzeniem kontynuowaną w latach następnych. Oprócz wspomnianego wyżej Andrzeja Frąckowiaka wsparciem dla Sławomira Pietrasa na różnym etapie przygotowań do noworocznych spotkań byli jego zastępcy Michał Znaniecki i Renata Borowska-Juszczynska, późniejsi dyrektorzy Teatru.

Na szlaku...

Dużym odzewem i zainteresowaniem cieszyły się organizowane przez Stowarzyszenie wycieczki. Zachętą do uczestnictwa w nich była najczęściej bardzo dobra organizacja, interesujące miejsca, a także sposobność do spotkania koleżanek i kolegów ze studiów. Nie bez znaczenia był także na ogół umiarkowany lub nawet niewielki koszt. Doceniając znaczenie tego rodzaju przedsięwzięć dla integracji środowiska absolwentów, zarząd starał się, aby oferta w tym zakresie była nie tylko atrakcyjna, ale także możliwie najszersza. Przyjęło się, że ta propozycja skierowana jest do wszystkich absolwentów UAM, niezależnie od formalnej przynależności do Stowarzyszenia.

Spośród kilkudziesięciu wydarzeń o charakterze turystycznym w pamięć zapadł wyjazd latem 1996 roku szlakiem patrona Uniwersytetu – Adama Mickiewicza – po Wielkopolsce. Zainteresowanie było spore, odbyły się dwie całodniowe wycieczki autoka-

Wycieczka członków i sympatyków Stowarzyszenia do Jaszowa, listopad 2013 r., fot. Wacława Małecka

rowe, w których wzięło udział łącznie 70 osób. Każdy z uczestników otrzymał w prezencie opracowanie Piotra Maluśkiewicza pt. *Wielkopolskim szlakiem Adama Mickiewicza*. W innych latach absolwenci dotarli m.in. do Legnicy na festiwal spektakli teatralnych Lecha Raczaka, do ziemi kłodzkiej, do Collegium Polonicum w Ślubicach i Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, a także do ośrodka duszpasterskiego prowadzonego przez o. Jana Górę OP w Lednicy. Na lata 2011–2014 przypadła najbardziej ożywiona działalność turystyczna, którą profesjonalnie organizowała Małgorzata Dryjska-Łożyńska. Udało się wtedy zwiedzić Muzeum Marii Dąbrowskiej w Russowie, zabytki Kalisza, Łodzi, Wrocławia i Szczecina. Wycieczki, wyprawy, wypadki połączone były z wizytami w uniwersytetach funkcjonujących na danym terenie.

Wycieczka członków i sympatyków Stowarzyszenia do Muzeum Polin w Warszawie, 31 sierpnia 2018 r., fot. Ilona Długa

Z inicjatywy Ilony Długiej członkowie Stowarzyszenia zwiedzili także Muzeum Powstania Warszawskiego (2009) i Muzeum Polin w Warszawie (2018). Równie chętnie odwiedzano obiekty uniwersyteckie na terenie Poznania, m.in. Ogród Farmakognostyczny Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytet Artystyczny, siedzibę Towarzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego. Sporym zainteresowaniem cieszą się wyjazdy organizowane do atrakcyjnych i historycznych miejscowości w Wielkopolsce, takich jak np. Będlewo, Gułtowy, Podstolice, Rogalin, Jaszkowo, Szreniawa, Komorowo, które łączone są z imprezami wchodzącymi na trwałe do kalendarza Stowarzyszenia. Odbywają się one pod nazwą „Zaduszkowo i patriotycznie” (w listopadzie) oraz „Kolędowo i karnawałowo” (styczeń–luty).

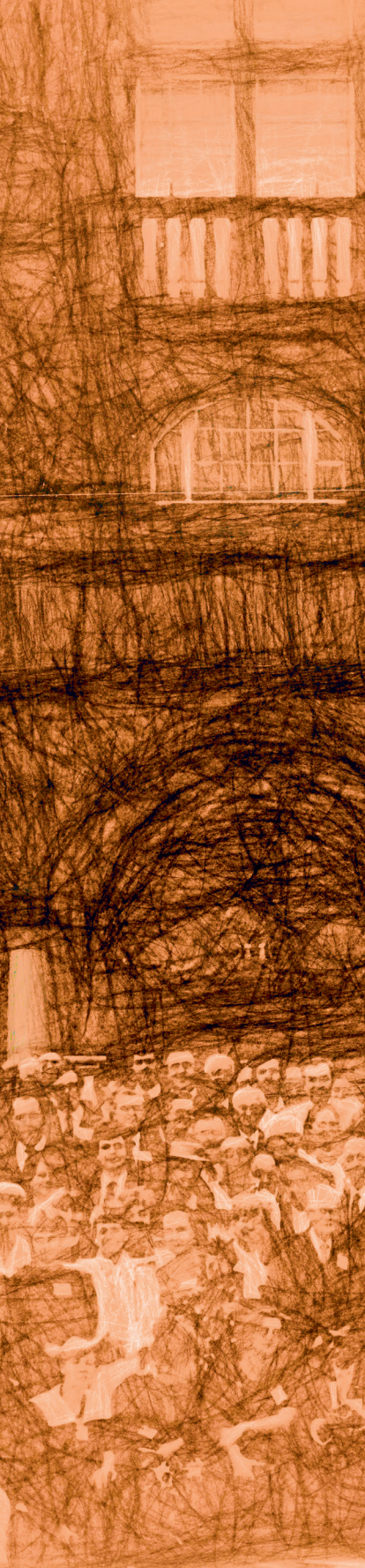
W ostatnim dziesięcioleciu oferta turystyczna Stowarzyszenia przekroczyła granice kraju. Na mapie najczęściej współorganizowa-

Wycieczka członków i sympatyków Stowarzyszenia do Lwowa, 20 października 2019 r., fot. Witold Namerła

nych z innymi stowarzyszeniami pojawiły się wyjazdy do Prowansji, Toskanii czy Bawarii. Trasą zagranicznych wojaży objęte były także Amsterdam, Praga, Berlin, Zadar, Dubrownik i Lwów. Organizacyjnym *spiritus movens* większości z nich był Witold Namerła, a wyprawy do Lwowa Anna Wachowiak-Rybarczyk. Uczestnicy z uznaniem wyrażali się o organizacji i dobrym programie.

Wydarzenia, imprezy, spotkania i wycieczki organizowane przez Stowarzyszenie niewątpliwie zbliżały do siebie absolwentów. Jerzy Kepel wspominał, że wyodrębniła się dzięki temu grupa, która mimo różnic wiekowych, indywidualnych, odmiennych, często specyficznych zainteresowań, stała się sobie szczególnie bliska.

Zakończenie

Stowarzyszenie Absolwentów UAM zyskało liczące się miejsce w przestrzeni poznańskiego życia akademickiego. Dobrze wpisało się w krajobraz i historię UAM. Dzięki wysiłkowi kolejnych zarządów, w tym zwłaszcza ich przewodniczących, od trzech dziesięcioleci rozwijana i przypominana jest idea absolwencka. Różnymi drogami i metodami docierała do starszych i młodszych. W gronie wybitnych członków istotne miejsce zajmuje prof. Bogdan Marciniak, rektor UAM w latach 1988–1990, który jak to kilkakrotnie podkreślono, był inicjatorem powstania Stowarzyszenia i kibicował mu przez cały czas. Znalazło to szczególny wyraz w nadaniu mu tytułu Honorowego Przewodniczącego w 2007 roku.

Myślą przewodnią było upowszechnienie faktu powstania Stowarzyszenia wśród możliwie licznych absolwentów z Poznania, kraju i zagranicy. Towarzyszyło temu ponawiane pytanie o jego charakter, zakres oddziaływania, liczebność. Poszukując rozstrzygnięcia tych kwestii, dążono więc do stworzenia takiego stowarzyszenia, aby przynależność do niego była zaszczytem, by absolwenci sami się do niego garnęli, aby go szukali. Podejmowano też szeroko zakrojoną akcję promocyjną wśród kolejnych roczników absolwentów UAM. Przedstawiciele Stowarzyszenia obecni byli na absolutoriach, koncertach, zjazdach absolwentów. W procesie komunikowania sięgają

do wszystkich dostępnych form i kanałów, nadal korzystają z tradycyjnej poczty, e-maili, ale i z nowoczesnych mediów społecznościowych. Te ostatnie są szczególnie istotne w programach skierowanych do najmłodszych absolwentów, którzy dopiero ukończyli studia.

Do zadań kolejnych zarządów kierowanych przez przewodniczących: Zbigniewa Jaśkiewicza (1990–1994), Bogusława Hałaszcza (1994–1999), prof. Jacka Gulińskiego (1999–2004), Marię Nowakowską (2004–2005), Joannę Nowak (2005–2007), Jerzego Kepela (2007–2013), Wojciecha Jankowiaka (2013–2019) i obecnie Elżbietę Mizerkę-Szmyt należało stworzenie przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni umacniającej więzi między Alma Mater a jej absolwentami oraz reaktywowanie i budowanie więzi koleżeńskich. Podstawą skutecznej działalności kolejnych zarządów była dobra współpraca, wzajemny szacunek i zaufanie oraz koleżeńskie relacje. Tylko na takich podwalinach można z powodzeniem działać dla innych. Z dużym zaangażowaniem starano się przezwyciężać okresowe trudności związane z łączeniem pracy zawodowej z działalnością społeczną. Na przekór wszelkim przeciwnościom wiele pomysłów spotkało się z życzliwym zainteresowaniem i akceptacją. Zakres podejmowanych inicjatyw był szeroki, od organizacji noworocznych spotkań w Operze, spotkań ze sławnymi absolwentami, licznych wycieczek krajowych i zagranicznych aż po wydawanie własnego czasopisma i udział w wydarzeniach naukowo-kulturalnych UAM.

Nie bez znaczenia są różne propozycje w pewnym sensie wymuszające aktywność poprzez oferowanie zniżek na bilety przez firmy i instytucje współpracujące ze Stowarzyszeniem. Także w tym wypadku były lata bardziej obfite i skromniejsze. Zawsze jednak najważniejsze okazywały się różne formy zachęty do odwiedzenia kina, filharmonii lub teatru. Nietuzinkową rolę odgrywała popularyzacja Uniwersytetu Trzeciego Wieku czy ułatwionego dostępu do różnych programów edukacyjnych – takie formy aktywności

umożliwiały włączanie się w działalność społeczną i budowanie wspólnoty uniwersyteckiej.

Przygotowując różnorakie przedsięwzięcia, zarząd kierował ofertę do wszystkich absolwentów UAM, niezależnie od przynależności do organizacji. Szeroka formuła Stowarzyszenia, które zrzesza absolwentów wszystkich wydziałów, także tych już dziś nieistniejących, stworzyła warunki do współpracy i wymiany doświadczeń. Stowarzyszenie wsparło finansowo budowę pawilonu dydaktycznego Ogrodu Botanicznego UAM oraz budowę ławeczki pomnikowej rektora Heliodora Świącickiego. Zainicjowało i wydało książkę poświęconą sławnym i zasłużonym absolwentom UAM.

Od początku swego istnienia mogło liczyć na poparcie władz Uniwersytetu, na czele z kolejnymi rektorami: profesorami Bogdanem Marcińcem, Jerzym Fedorowskim, Stanisławem Lorencem, Stefanem Jurgą, Bronisławem Marciniakiem i Andrzejem Lesickim, a także zawsze życzliwymi kanclerzami: Stanisławem Wachowiakiem i dr. Marcinem Wysockim. Wsparcia technicznego i finansowego znacznej części inicjatyw udzielała Fundacja UAM. Ogromna w tym zasługa profesorów Bogdana Marcińca i Jacka Gulińskiego. Ta pomoc była jednym z kluczowych czynników umożliwiających zarządowi efektywne i skuteczne działanie.

Na początku roku 2020 osiągnięto liczbę blisko 1000 osób skupionych w Stowarzyszeniu. To niewiele, jeśli porównać ją z liczbą absolwentów, którzy w ciągu ostatnich 100 lat opuścili mury naszej Alma Mater. Jednak spotkania, rozmowy, koncerty, wycieczki i wydarzenia uniwersyteckie w trzydziestoletniej perspektywie historii bardzo zbliżyły do siebie absolwentów – można stwierdzić, że wyodrębniła się już grupa, która mimo różnic wiekowych i skończonych różnych fakultetów, stała się sobie bliska. To bardzo ważne. Stowarzyszenie wypracowało sposób na podtrzymywanie poczucia dumy z przynależności do społeczności absolwentów UAM.

Aneks 1.

Statut

Statut Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Zatwierdzony przez Zjazd Członków w dniu 8 maja 2010 roku

Zatwierdzony przez Zjazd Członków w dniu 11 września 2019 roku

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1

'Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza', zwane dalej 'Stowarzyszeniem' jest dobrowolnym, samorządnym zrzeszeniem absolwentów i sympatyków Uniwersytetu Poznańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

§ 2

Stowarzyszenie posiada osobowość prawną. Zostało ono utworzone i zarejestrowane na zasadach określonych w Ustawie Prawo o stowarzyszeniach.

§ 3

Stowarzyszenie działa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z możliwością tworzenia kół środowiskowych także w innych państwach. Siedzibą władz Stowarzyszenia jest Poznań.

§ 4

Stowarzyszenie ma prawo zakładania kół na wniosek co najmniej pięciu członków. Decyzje w tej sprawie podejmuje Zarząd Stowarzyszenia, który określa także ich status.

§ 5

Stowarzyszenie ma prawo używania pieczęci i oznak, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Rozdział II

Cele i środki działania Stowarzyszenia

§ 6

Celem Stowarzyszenia jest prowadzenie działalności pożytku publicznego w zakresie:

- 1) utrzymywania łączności absolwentów Uniwersytetu Poznańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z macierzystą uczelnią oraz działalność na rzecz jej dalszego rozwoju,
- 2) skupiania absolwentów dla utrzymania i stałego pogłębiania więzi koleżeńskiej,
- 3) krzewienia i kultywowania osiągnięć naukowych i wychowawczych Uniwersytetu i, tym samym, przyczynianie się do rozwoju kultury narodowej,

- 4) budowania relacji między Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu a innymi niż absolwenci osobami, które chcą wspierać rozwój i dobre imię Uniwersytetu,
- 5) różnorodnych świadczeń w ramach i na rzecz pomocy koleżeńskiej.

§ 7

Stowarzyszenie osiąga swoje cele poprzez:

- 1) stałą współpracę z władzami uczelni, macierzystymi wydziałami i Fundacją Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- 2) upowszechnianie informacji o działalności Uniwersytetu i jego wydziałów oraz osiągnięciach naukowych i zawodowych absolwentów i pracowników Uniwersytetu,
- 3) udział w organizowaniu sesji naukowych i zjazdów koleżeńskich,
- 4) działalność kół i zespołów akademickich oraz komisji problemowych,
- 5) utrzymywanie kontaktów ze stowarzyszeniami absolwentkami w kraju i za granicą,
- 6) działalność promocyjną dla prac naukowych i innych osiągnięć absolwentów Uniwersytetów oraz różnorodne formy świadczeń w ramach pomocy koleżeńskiej.

§ 8

1. Stowarzyszenie prowadzi nieodpłatną działalność pożytku publicznego w zakresie:
 - a) PKD – 85.51.Z Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych
 - b) PKD – 85.52.Z Pozaszkolne formy edukacji artystycznej
 - c) PKD – 85.59.A Nauka języków obcych

- d) PKD – 85.59.B Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane
 - e) PKD – 85.60.Z Działalność wspomagająca edukację.
2. Stowarzyszenie prowadzi odpłatną działalność pożytku publicznego w zakresie:
- a) PKD – 82.30.Z Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów
 - b) PKD – 90.01.Z Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych
 - c) PKD – 90.02.Z Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych
 - d) PKD – 90.03.Z Artystyczna i literacka działalność twórcza.
3. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie jako dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego. Przedmiotem tej działalności może być, według PKD:
- 1) 56.10.A – prowadzenie restauracji i innych stałych placówek gastronomicznych,
 - 2) 58.11.Z – wydawanie książek,
 - 3) 58.14.Z – wydawanie czasopism i pozostałych periodyków,
 - 4) 58.19.Z – pozostała działalność wydawnicza,
 - 5) 79.12.Z – działalność organizatorów turystyki,
 - 6) 90.04.Z – działalność obiektów kulturalnych,
 - 7) 94.99.Z – działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana.
4. Cały dochód Stowarzyszenia jest przeznaczany na cele statutowe i nie może być przeznaczony do podziału między członków.

§ 9

Zabronione jest:

- 1) udzielanie przez Stowarzyszenie pożyczek lub zabezpieczanie zobowiązań jego majątkiem w stosunku do jej członków,

członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi pracownicy pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”,

- 2) przekazywanie majątku Stowarzyszenia na rzecz jego członków, członków jego organów lub jego pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
- 3) wykorzystywanie majątku Stowarzyszenia na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu Stowarzyszenia,
- 4) zakup towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie Stowarzyszenia, członkowie organów Stowarzyszenia lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

Rozdział III

Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 10

1. Członkiem Stowarzyszenia może być absolwent lub sympatyk Uniwersytetu Poznańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

2. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na:

- 1) członków zwyczajnych,
- 2) członków wspierających,
- 3) członków honorowych.

§ 11

1. Członków Stowarzyszenia, z zastrzeżeniem § 14 przyjmuje Zarząd na podstawie pisemnej deklaracji, jeżeli kandydat spełnia wymogi statutowe oraz uści wpisowe.
2. Członek Stowarzyszenia będący osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną mającą zdolność prawną jest reprezentowany przez osobę fizyczną wskazany przez właściwy organ osoby prawnej lub osoby zarządzające jednostką organizacyjną.

§ 12

Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna, która spełnia warunki określone w § 10 pkt. 1.

§ 13

Członkiem wspierającym Stowarzyszenia może zostać osoba fizyczna, osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna mająca zdolność prawną rekomendowana przez co najmniej trzech członków Stowarzyszenia, która chce wspierać cele Stowarzyszenia.

§ 14

1. Członkiem honorowym Stowarzyszenia może zostać osoba fizyczna, szczególnie zasłużona dla Stowarzyszenia lub realizacji celów, jakie przyświecają Stowarzyszeniu.
2. Godność członka honorowego nadaje – na wniosek Zarządu, Zjazd Stowarzyszenia, po uzyskaniu pisemnej zgody osoby, która ma zostać obdarzona godnością członka honorowego.

§ 15

1. Członek zwyczajny Stowarzyszenia ma prawo:
 - 1) wybierać i być wybieranym do władz Stowarzyszenia,
 - 2) uczestniczyć w Zjazdach,
 - 3) uczestniczyć w konferencjach, zebraniach i innych formach działalności Stowarzyszenia oraz otrzymywać świadczenia należne członkowi Stowarzyszenia, stosownie do uchwał władz Stowarzyszenia,
 - 4) zgłaszać władzom Stowarzyszenia wnioski w sprawach związanych z celami i działalnością Stowarzyszenia,
 - 5) posiadać legitymację członkowską i nosić odznakę Stowarzyszenia.
2. Członek zwyczajny Stowarzyszenia jest obowiązany:
 - 1) aktywnie uczestniczyć w działalności Stowarzyszenia,
 - 2) przestrzegać postanowień Statutu i regulaminów oraz uchwał władz Stowarzyszenia,
 - 3) propagować cele Stowarzyszenia,
 - 4) troszczyć się o dobro i rozwój Stowarzyszenia,
 - 5) regularnie opłacać składkę członkowską,
 - 6) dbać o dobre imię Stowarzyszenia.

§ 16

1. Członek wspierający Stowarzyszenia ma prawa członka zwyczajnego, z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego oraz posiadania legitymacji członkowskiej.
2. Członek wspierający Stowarzyszenia ma obowiązki członka zwyczajnego, a nadto wspiera majątkowo Stowarzyszenie w zadeklarowanym przez siebie zakresie.

§ 17

1. Członek honorowy Stowarzyszenia ma prawa należne członkowi zwyczajnemu.
2. Członek honorowy Stowarzyszenia ma obowiązki członka zwyczajnego, za wyjątkiem obowiązku płacenia składek i uiszczania wpisowego.

§ 18

1. Przynależność do Stowarzyszenia ustaje w razie:
 - 1) śmierci członka Stowarzyszenia,
 - 2) utraty osobowości prawnej przez osobę będącą członkiem wspierającym,
 - 3) utraty zdolności prawnej przez jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej,
 - 4) dobrowolnego wystąpienia zgłoszonego Zarządowi na piśmie,
 - 5) zakończenia procedury likwidacji lub upadłości członka wspierającego,
 - 6) wykluczenia przez Zarząd, z inicjatywy własnej Zarządu, Komisji Rewizyjnej lub na wniosek przynajmniej 3 członków Stowarzyszenia, z powodu:
 - a) nieprzestrzegania przez członka Stowarzyszenia postanowień Statutu lub uchwał władz Stowarzyszenia,
 - b) działania na szkodę Stowarzyszenia.
2. Uchwałę o skreśleniu lub wykluczeniu doręcza się członkowi na piśmie wraz z uzasadnieniem.
3. Od uchwały o skreśleniu lub wykluczeniu członkowi przysługuje prawo odwołania się do Zjazdu.

§ 19

Stowarzyszenie gromadzi i przetwarza dane osobowe członków – absolwentów i sympatyków Uniwersytetu Poznańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w zakresie niezbędnym dla swojej działalności statutowej. Zasady przetwarzania danych osobowych określają właściwe przepisy prawa oraz stosowna instrukcja zatwierdzona uchwałą Zarządu Stowarzyszenia.

Rozdział IV

Władze Stowarzyszenia

§ 20

1. Władzami Stowarzyszenia są:
 - 1) Zjazd,
 - 2) Zarząd Stowarzyszenia,
 - 3) Komisja Rewizyjna.
2. Kadencja władz Stowarzyszenia trwa trzy lata.
3. Wybór władz Stowarzyszenia odbywa się w głosowaniu jawnym.

§ 21

1. Zjazd zwyczajny zwoływany jest co trzy lata.
2. Zjazd nadzwyczajny jest zwoływany na mocy uchwały Zarządu lub na wniosek Komisji Rewizyjnej, bądź na żądanie co najmniej 50 członków.
3. W zjeździe biorą udział członkowie Stowarzyszenia oraz zaproszone osoby (z głosem doradczym).
4. Zjazd jest prawomocny bez względu na liczbę obecnych członków Stowarzyszenia.

§ 22

Do kompetencji Zjazdu należy:

- 1) uchwalanie głównych kierunków działania Stowarzyszenia,
- 2) wybór Zarządu,
- 3) wybór Komisji Rewizyjnej,
- 4) Rozpatrywanie odwołań od decyzji Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- 5) ustalanie wysokości wpisowego oraz składek członkowskich,
- 6) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- 7) udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi na wniosek Komisji Rewizyjnej,
- 8) podejmowanie uchwał w sprawie zmian Statutu i rozwiązania Stowarzyszenia,
- 9) podejmowanie uchwał w sprawie nadania tytułu „Honorowego Członka” Stowarzyszenia.

§ 23

1. Zarząd Stowarzyszenia składa się z 6 do 12 członków.
2. Członkiem Zarządu nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
3. Zarząd wybiera ze swojego grona przewodniczącego, jednego wiceprzewodniczącego, sekretarza i skarbnika, którzy łącznie tworzą Prezydium Zarządu.
4. Jeśli osoba pełniąca funkcję przewodniczącego Zarządu przestaje ją pełnić w czasie trwania kadencji, wyboru innej osoby na tę funkcję dokonuje Zarząd ze swego grona.
5. Jeśli w czasie kadencji Zarządu zaprzestanie w nim działalności jeden lub więcej członków, Zarząd może uzupełnić swój skład.

Kadencja dokooptowanych członków kończy się z upływem dnia, na który przypada koniec kadencji ich poprzedników.

6. Uchwały Zarządu podejmowane są zwykłą większością głosów.

§ 24

Do kompetencji Zarządu należy:

- 1) kierowanie pracami Stowarzyszenia między Zjazdami i realizowanie celów statutowych,
- 2) reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz,
- 3) powoływanie i rozwiązywanie kół Stowarzyszenia oraz komisji problemowych stałych i doraźnych,
- 4) uchwalanie planów działania, budżetu Stowarzyszenia oraz zatwierdzanie sprawozdań z ich wykonania,
- 5) uchwalanie regulaminów wewnętrznych,
- 6) zarządzanie majątkiem i funduszami Stowarzyszenia,
- 7) zwalnianie członków Stowarzyszenia w całości lub części z obowiązku opłacania wpisowego i składek członkowskich.

§ 25

Komisja Rewizyjna jest niezależna od Zarządu i składa się z trzech członków. Przewodniczącego wybiera Komisja ze swego grona.

§ 26

Członkami Komisji Rewizyjnej nie mogą być osoby:

- 1) będące jednocześnie członkami Zarządu,
- 2) pozostające z członkami Zarządu w związku małżeńskim lub we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej,
- 3) skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

§ 27

Do zakresu działania Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) kontrola całokształtu działalności Stowarzyszenia ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej,
- 2) zgłaszanie na posiedzeniach Zarządu i jego Prezydium wniosków dotyczących działalności Stowarzyszenia,
- 3) składanie na Zjeździe sprawozdania ze swej działalności,
- 4) wnioskowanie w sprawie udzielenia absolutorium ustępującemu Zarządowi.

§ 28

Członkowie organów Stowarzyszenia oraz członkowie Stowarzyszenia nie pobierają wynagrodzenia za swoją pracę na rzecz Stowarzyszenia.

§ 29

1. W ramach Stowarzyszenia działa Rada Programowa.
2. W skład Rady wchodzi:
 - 1) członkowie Zarządu,
 - 2) przewodniczący kół,
 - 3) przedstawiciele członków wspierających,
 - 4) członkowie honorowi.
3. Rada Programowa pełni funkcje doradcze w zakresie określania głównych kierunków działalności i aktualizacji strategii Stowarzyszenia.
4. Tryb powoływania i regulamin pracy Rady określa Zarząd.

Rozdział v

Majątek, fundusze i rachunkowość Stowarzyszenia

§ 30

Na majątek Stowarzyszenia składają się;

- 1) nieruchomości,
- 2) ruchomości,
- 3) inne prawa majątkowe.

§ 31

Na fundusze Stowarzyszenia składają się:

- 1) wpisowe i składki członkowskie,
- 2) dotacje i subwencje,
- 3) dochody z nieruchomości i ruchomości będących w użyciu Stowarzyszenia,
- 4) dochody z działalności gospodarczej i wydawniczej,
- 5) darowizny, spadki i zapisy,
- 6) dochody z ofiarności publicznej.

§ 32

Stowarzyszenie prowadzi rachunkowość według obowiązujących przepisów. Formę i tryb prowadzenia rachunkowości oraz sprawozdawczości określa Zarząd Stowarzyszenia.

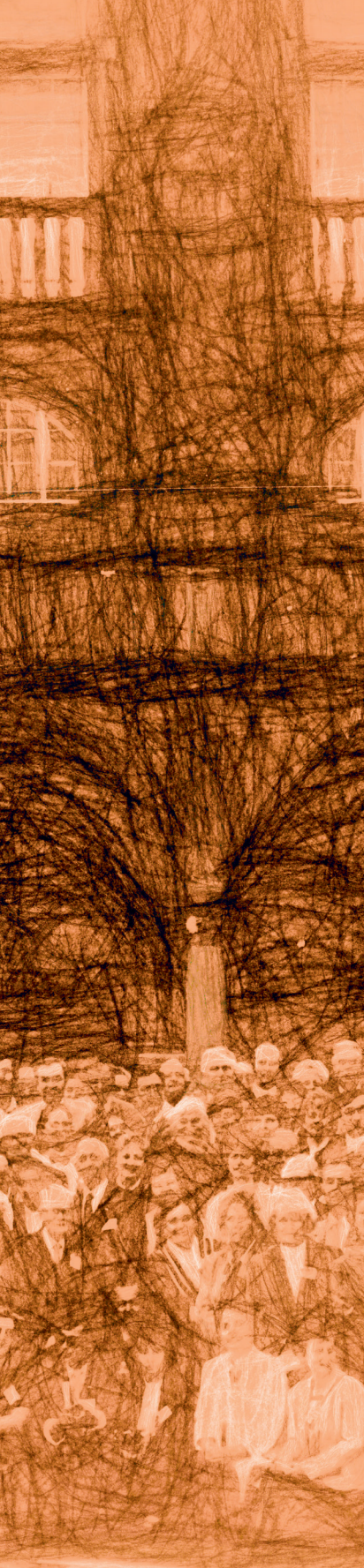
§ 33

Stowarzyszenie reprezentują dwaj członkowie Zarządu, w tym przynajmniej jeden członek Prezydium Zarządu. Zasada ta odnosi się również do zobowiązań majątkowych.

§ 34

Zmiana statutu i rozwiązanie Stowarzyszenia

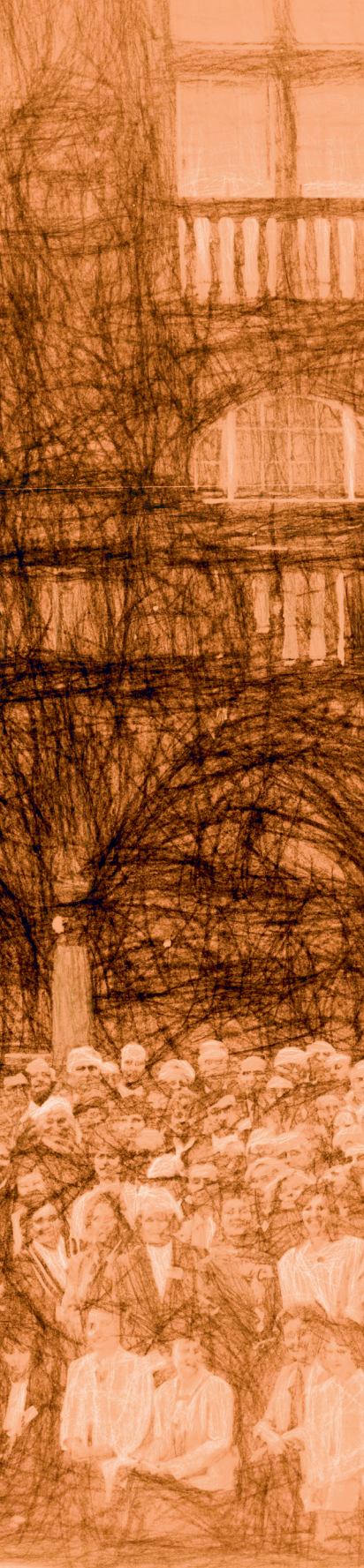
1. Zmiana Statutu wymaga uchwały Zjazdu podjętej większością $\frac{2}{3}$ głosów członków Stowarzyszenia obecnych na Zeździe.
2. Rozwiązanie Stowarzyszenia wymaga uchwały Zjazdu podjętej większością $\frac{3}{4}$ głosów członków Stowarzyszenia obecnych na Zeździe.
3. W razie rozwiązania Stowarzyszenia Zjazd powołuje Komisję Likwidacyjną oraz podejmuje uchwałę o przeznaczeniu majątku.

Aneks 2.

**Kalendarium
zjazdów
Stowarzyszenia
Absolwentów
UAM**

- 18–19 maja 1990 r. – I Zjazd Stowarzyszenia – Aula Uniwersytecka
- 24–25 czerwca 1994 r. – II Zjazd Stowarzyszenia – Aula Uniwersytecka
- 26 czerwca 1999 r. – III Zjazd Stowarzyszenia – Sala XVII, Collegium Minus UAM
- 22 maja 2004 r. – IV Zjazd Stowarzyszenia – Sala Lubrańskiego, Collegium Minus UAM
- 23 czerwca 2007 r. – V Zjazd Stowarzyszenia – Sala im. Z. Czubińskiego, Ogród Botaniczny UAM
- 8 maja 2010 r. – VI Zjazd Stowarzyszenia – Sala Lubrańskiego, Collegium Minus UAM
- 25 maja 2013 r. – VII Zjazd Stowarzyszenia – Sala Lubrańskiego, Collegium Minus UAM
- 18 czerwca 2016 r. – VIII Zjazd Stowarzyszenia – Sala im. Z. Czubińskiego, Ogród Botaniczny UAM
- 1 czerwca 2019 r. – IX Zjazd Stowarzyszenia – Sala im. Z. Czubińskiego, Ogród Botaniczny UAM
- 11 września 2019 r. – Zjazd Nadzwyczajny Stowarzyszenia – Sala Lubrańskiego, Collegium Minus UAM

Aneks 3.

Składy zarządów Stowarzyszenia

Lata 1990-1994

Zbigniew Jaśkiewicz – przewodniczący
Bogusław Hałuszczak – wiceprzewodniczący
Włodzimierz Krajewski – wiceprzewodniczący
Jacek Wiesiołowski – wiceprzewodniczący
Andrzej Kuczyński – sekretarz
Leszek Różański – skarbnik (zrezygnował w 1992 r.)
Andrzej Dobrowolski – członek zarządu (do 1993 r.)
Jacek Guliński – członek zarządu
Maria Janczewska – członek zarządu (do 1993 r.)
Ryszard Małecki – członek zarządu (do 1993 r.)
Krzysztof Opaliński – członek zarządu (do 1993 r.)
Witold Pawłowski – członek zarządu
Mariusz Polarczyk – członek zarządu
Tomasz Twardowski – członek zarządu
Teresa Wąsiewicz – członek zarządu (do 1993 r.)
Bogdan Marciniak – członek zarządu (od 1992 r.)

16 listopada 1993 r. nastąpiła reorganizacja
składu osobowego zarządu

Bogusław Hałuszczak – p.o. przewodniczący
Zbigniew Jaśkiewicz – członek zarządu
Maria Buzińska – skarbnik (od 1993 r.)
Zdzisław Dworzecki – członek zarządu (od 1993 r.)
Stefan Jurga – członek zarządu (od 1993 r.)
Jadwiga Rotnicka – członek zarządu (od 1993 r.)
Andrzej J. Szwarc – członek zarządu (od 1993 r.)

Stanisław Pęcherski – przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Zygfryd Klaus – członek Komisji
Krystyna Motylewicz – członek Komisji
Stanisław Rybka – członek Komisji
Maria Wichniewicz – członek Komisji

Lata 1994-1999

Bogusław Hałuszczak – przewodniczący
Jacek Guliński – zastępca przewodniczącego
Mariusz Polarczyk – zastępca przewodniczącego
Joanna Nowak – sekretarz
Anna Górna-Kubacka – skarbnik
Maria Buzińska – członek zarządu
Bogdan Marciniak – członek zarządu
Stefan Napieralski – członek zarządu
Jan Płóciennik – członek zarządu
Ryszard Podlewski – członek zarządu
Jan Turski – członek zarządu
Jacek Wiesiołowski – członek zarządu

Lata 1999-2004

Jacek Guliński – przewodniczący
Joanna Nowak – zastępca przewodniczącego
Jacek Radomski – zastępca przewodniczącego
Ewa Małecka – sekretarz
Mariusz Polarczyk – skarbnik
Jolanta Lenartowicz – członek zarządu
Ewa Szmańda-Łuczak – członek zarządu
Jan Turski – członek zarządu
Maria Wichniewicz – członek zarządu

Bogusław Hałuszczak – przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Mirosława Borowska-Zenkteler – członek Komisji
Maria Zalewska – członek Komisji

Lata 2004-2005

Maria Nowakowska – przewodnicząca
Joanna Nowak – zastępca przewodniczącej
Ewa Szmańda-Gulińska – sekretarz
Mariusz Polarczyk – skarbnik
Maria Wichniewicz – członek zarządu
Jan Laskowski – członek zarządu

Bogusław Hałuszczak – przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Mirosława Borowska-Zenkteler – członek Komisji
Maria Zalewska – członek Komisji

Lata 2005-2007

Joanna Nowak – przewodnicząca
Maria Wichniewicz – zastępca przewodniczącej
Ewa Szmańda-Gulińska – sekretarz
Mariusz Polarczyk – skarbnik
Jan Laskowski – członek zarządu

Bogusław Hałuszczak – przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Mirosława Borowska-Zenkteler – członek Komisji
Maria Zalewska – członek Komisji

Lata 2007-2010

Jerzy Kepel – przewodniczący
Joanna Nowak – zastępca przewodniczącego
Maria Czerwińska – sekretarz
Mariusz Polarczyk – skarbnik
Zbigniew Jaśkiewicz – członek zarządu
Wojciech Szczęsny Kaczmarek – członek zarządu (zm. w 2009 r.)
Aleksandra Kokorniak – członek zarządu
Witold Namerła – członek zarządu
Zofia Rogacka-Budzik – członek zarządu
Maria Wichniewicz – członek zarządu
Maria Zalewska – członek zarządu

Jadwiga Suchoń – przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
Józef Kotlarek – członek Komisji
Wincenty Pawlaczyk – członek Komisji

Lata 2010-2013

Jerzy Kepel – przewodniczący
Michał Kruczkowski – zastępca przewodniczącego
Maria Czerwińska – sekretarz
Witold Stasiewski – skarbnik (do 2011 r.)
Ilona Długa – członek zarządu
Małgorzata Dryjska – członek zarządu
Anna Górna-Kubacka – członek zarządu
Kamil Hajdukiewicz – członek zarządu
Witold Namerła – członek zarządu
Mariusz Polarczyk – członek zarządu
Witold Stasiewski – członek zarządu, skarbnik (od 2011 r.)
Maria Zalewska – członek zarządu

Józef Kotlarek – przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Maria Magdalena Młyńczak – zastępca
Maria Nowakowska – sekretarz

Lata 2013-2016

Wojciech Jankowiak – przewodniczący
Jerzy Kepel – zastępca przewodniczącego
Maria Czerwińska – sekretarz
Maria Zalewska – skarbnik
Ilona Długa – członek zarządu
Małgorzata Dryjska – członek zarządu
Anna Górna-Kubacka – członek zarządu
Grażyna Jarzyńska – członek zarządu
Zbigniew Jaśkiewicz – członek zarządu

Witold Namerła – członek zarządu
Mariusz Polarczyk – członek zarządu
Zbigniew Theus – członek zarządu

Maria Magdalena Młyńczak – przewodnicząca Komisji
Rewizyjnej
Maria Kaniewska – zastępca
Katarzyna Marnocha – sekretarz

Lata 2016-2019

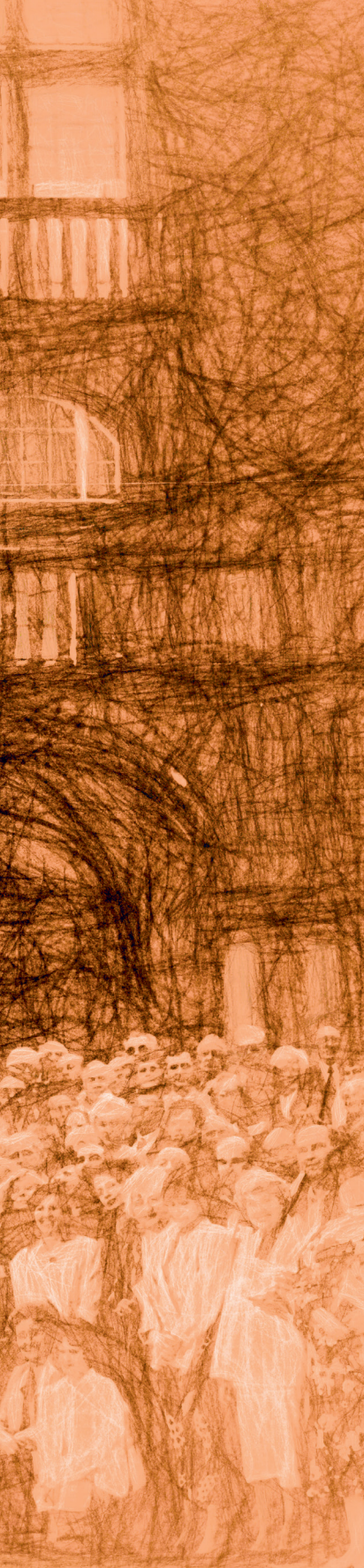
Wojciech Jankowiak – przewodniczący
Anna Górna-Kubacka – zastępca przewodniczącego
Ilona Długa – sekretarz
Maria Zalewska – skarbnik
Maria Czerwińska – członek zarządu
Małgorzata Dryjska-Łożyńska – członek zarządu
Stanisław Lorenc – członek zarządu
Magdalena Młyńczak – członek zarządu
Witold Namerła – członek zarządu
Marcin Orlik – członek zarządu
Mariusz Polarczyk – członek zarządu

Barbara Sierpowska – przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
Krzysztof Jęchorek – zastępca
Wacława Małecka – sekretarz

Lata 2019-2022

Elżbieta Mizerka-Szmyt – przewodnicząca
Witold Namerła – zastępca przewodniczącej
Maria Zalewska – skarbnik
Wigosław Jakubowicz – sekretarz
Ligia Henczel – członek zarządu
Zbigniew Jaśkiewicz – członek zarządu
Mariusz Polarczyk – członek zarządu
Zofia Rogacka – członek zarządu
Gabriela Tatarek – członek zarządu
Justyna Wiland-Szymańska – członek zarządu

Małgorzata Dryjska-Łożyńska – przewodnicząca Komisji
Rewizyjnej
Krzysztof Jęchorek – zastępca
Ewa Szczepanowska – sekretarz

Wspomnienia

Bogdan Marciniak, rektor UAM w latach 1988-1990

Gdy pełniłem funkcję rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 1988–1990, miałem okazję zapoznać się z organizacją systemu współdziałania nauki ze społeczeństwem i gospodarką w USA, Niemczech, Japonii i w kilku innych krajach. Znane były już wówczas fascynujące efekty osiągnięte w Stanach Zjednoczonych przez parki naukowe, a także przykłady wspomagania uczelni przez stowarzyszenia swoich absolwentów. Wydawało się, że w polskich, zmieniających się diametralnie warunkach ustrojowych będzie bardzo łatwo zbudować zinstytucjonalizowane relacje pomiędzy sektorem gospodarki i samorządem regionalnym z jednej strony a sektorem nauki z drugiej. Zadanie okazało się jednak trudniejsze, niż sądziłem. Obserwowaliśmy wybuch nieskoordynowanej polskiej przedsiębiorczości. Dlatego najpierw w 1989 roku zainicjowałem utworzenie Stowarzyszenia Absolwentów, pod koniec mojej kadencji rektorskiej Fundacji UAM, a dopiero po kolejnych pięciu latach pierwszego w Polsce Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego.

Jako przedstawiciel nauk ścisłych i przyrodniczych szczególnie uwagę zwróciłem na amerykański model relacji uczelni ze swoimi absolwentami. Charakteryzuje się on ścisłymi kontaktami absolwentów z macierzystymi uczelniami zarówno tymi sławnymi, głównie państwowymi, jak i niepublicznymi.

Generowanie i rozwijanie przedsiębiorczości wśród studentów, a następnie absolwentów to główna siła polityki innowacyjnej amerykańskich uczelni po II wojnie światowej prowadząca do szerokiej komercjalizacji wiedzy oraz szybkiego rozwoju technologii w warunkach rynkowych. Ten klarowny system wdrażania nowych technologii znakomicie rozwinął się również w Japonii. W Europie (może poza Niemcami) głównie odkrycia naukowe cieszyły się estymą i prestiżem społecznym. Jednakże wchodziły one do obiegu międzynarodowego na zasadach niekomercyjnych. Dopiero decyzja Komisji Europejskiej po roku 2013, umożliwiająca państwom członkowskim Unii finansowanie B+R firm prywatnych z budżetu państwowego, zaczęła zmieniać atmosferę relacji nauka – innowacje – gospodarka i, mam nadzieję, w najbliższym czasie powinno to doprowadzić do intensyfikacji wdrożeń nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych w sferze produkcji materialnej, eksploatacji i usług.

W ciągu ostatnich 25–30 lat w środowisku poznańskim opracowaliśmy specyficzny w skali ogólnopolskiej model komercjalizacji wiedzy oparty na współdziałaniu Uczelni ze Stowarzyszeniem Absolwentów, działającym w ramach Fundacji UAM Poznańskim Parkiem Naukowo-Technologicznym, a po roku 2015 również z Wielkopolskim Centrum Zaawansowanych Technologii UAM. Fundacja UAM ściśle współpracuje ze Stowarzyszeniem Absolwentów, wypracowując środki pieniężne na stypendia, imprezy kulturalne, szkoleniowe, a także w zakresie przedsiębiorczości akademickiej i dotyczy to nie tylko absolwentów nauk ścisłych i przyrodniczych. Najlepszym przykładem konstruktywnej integracji są poznańscy archeolodzy prowadzący badania ratownicze (Centrum Archeologiczne Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego).

Wydaje się, że dopiero po wejściu Polski do Unii Europejskiej obserwuje się znaczne zwiększenie możliwości ścisłego współdzia-

łania Stowarzyszenia Absolwentów z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza (ostatnio nominowanym jako Uczelnia europejska) – jedną z dziesięciu uczelni badawczych w naszym kraju – z wykorzystaniem wypracowanych wcześniej elementów integracyjnych z instytucjami pośredniczącymi (PPN-T, WCZT i Fundacją UAM), co stwarza szansę na stworzenie tradycyjnie racjonalnego poznańskiego modelu transferu i komercjalizacji wiedzy. Ważnym elementem w kreowaniu tego modelu są poznańskie wielowiekowe tradycje prywatnej przedsiębiorczości i rzemiosła, a także niemal 100-letnia działalność Międzynarodowych Targów Poznańskich, które w różnych systemach politycznych stanowiły autentyczne światowe forum międzynarodowej wymiany handlowej i promocji europejskiego modelu relacji nauka – innowacje – biznes.

Gorąco zachęcam absolwentów UAM do śledzenia aktualnych osiągnięć naukowo-badawczych i dydaktycznych swojej macierzystej Uczelni, a także do aktywnego uczestnictwa w jej rozwoju i szerokiej działalności popularyzatorskiej, kulturalnej i szkoleniowej.

Sylwester Dworacki, członek SAUAM

Moja przygoda ze Stowarzyszeniem Absolwentów UAM rozpoczęła się w latach 90., gdy pełniłem funkcję prorektora w czasie drugiej kadencji rektora Jerzego Fedorowskiego (1993–1996) i pierwszej kadencji rektora Stefana Jurgi (1996–1999). Prezesem Stowarzyszenia był wówczas prof. Jacek Guliński. Spotykałem się z nim z racji pełnionej funkcji, byłem zapraszany na zebrania Stowarzyszenia, razem z członkami zarządu zastanawiałem się nad działalnością Stowarzyszenia, przed którym otworzyły się zupełnie nowe możliwości funkcjonowania. Najpierw chodziło o zwiększenie liczby osób należących do Stowarzyszenia oraz bliższe zainteresowanie

absolwentów Uniwersytetem, docieranie do tych, którym się powiodło i którzy na różne sposoby wspierali swoją dawną Alma Mater. Wynikiem tych działań jest przyznawany przez Uniwersytet od kilku lat medal „Alumno bene merenti”.

Stowarzyszenie od zawsze z różnym natężeniem wykorzystywało do swoich celów spotkania absolwentów, również przy okrągłych rocznicach ukończenia studiów, a także z okazji jubileuszów samej Uczelni. Patrząc z perspektywy czasu, sądzę, że tego rodzaju okazje mogą i powinny być nadal jednym ze źródeł „powrotu” absolwentów. Warto nawet zachęcać do organizowania spotkań po latach tych osób, które mogłyby na nowo odkryć swój związek z Uczelnią.

Korzystając z możliwości, jakie daje Internet, może Stowarzyszenie i Uczelnia wykorzystają okazję do „złowienia w sieć” rozproszonych po Polsce i świecie naszych absolwentów? Życzę tego i Stowarzyszeniu, i naszemu Uniwersytetowi.

Alma Mater nostra vivat, crescat, floreat una cum Societate Alumnorum eius!

Anna Górna-Kubacka, członek SAUAM

Początek lat 90. to okres trudny ekonomicznie, ale także czas dużego zaangażowania i zainteresowania młodą demokracją. Stąd inicjatywa JM prof. Bogdana Marcińca utworzenia Stowarzyszenia Absolwentów UAM powinna była trafić na podatny grunt. I trafiła, skoro na I i II zjeździe było odpowiednio 280 i prawie 400 absolwentów.

Kiedy na początku lat 90. miałam zaszczyt być członkiem zarządu SAUAM, staraliśmy się podejmować inicjatywy, które znalazłyby odpowiedni odzew absolwentów. Bywało z tym różnie.

Pomagały Fundacja UAM oraz Poznański Park Naukowo-Technologiczny. Okazało się, że trzeba nieco zmienić ofertę kierowaną do absolwentów i nastawić się na działalności edukacyjno-kulturalną i turystyczną. Udało się. Na spotkania z profesorami Haliną i Tadeuszem Zgólkami, prof. Anną Wolff-Powęską czy dr Krystyną Łybacką przyszło wiele osób.

Na różnych etapach mojej działalności starałam się dotrzeć do specyficznych środowisk, np. małych i średnich przedsiębiorstw. Widziałam możliwości, jakie kryją się za rozwojem współpracy między nimi a Poznańskim Parkiem Naukowo-Technologicznym. [...] Kiedy ponownie znalazłam się w zarządzie Stowarzyszenia, skupiliśmy się na działalności edukacyjno-kulturalnej i turystycznej. Absolwenci chętnie zwiedzali region, odwiedzali inne stowarzyszenia absolwentów, a także np. Muzeum Historii Żydów Polskich Polin w Warszawie. Stałymi formami były spotkania noworoczne w Teatrze Wielkim oraz majówki w gościnnych progach uniwersyteckiego Ogrodu Botanicznego. Imprezom tym towarzyszyły władze Uniwersytetu, co zawsze było dobrze odbierane. W mojej pamięci zachowały się spotkania z niektórymi wybitnymi absolwentami, np. z profesorami Haliną i Tadeuszem Zgólkami, prof. Anną Wolff-Powęską czy Krystyną Łybacką, kierującą w Unii Europejskiej Komisją Oświaty.

W 100-lecie naszej Alma Mater Stowarzyszenie postanowiło włączyć się do uczczenia tego jubileuszu, wydając publikację zatytułowaną *Sylwetki sławnych i zasłużonych absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu* oraz z okazji setnej rocznicy powstania wielkopolskiego *O Powstaniu Wielkopolskim w jego setną rocznicę. Aspekty międzynarodowe, regionalne i lokalne*. Obie publikacje ukazały się z istotnym udziałem naszego dobrego kolegi prof. Stanisława Sierpowskiego.

Zbigniew Jaśkiewicz, przewodniczący SAUAM w latach 1990-1993

Gdy latem 1989 roku rektor UAM prof. Bogdan Marciniak zwrócił się do mnie z zapytaniem, czy nie podjąłbym się – wraz z kolegami – zorganizowania stowarzyszenia absolwentów, nie było chyba w Poznaniu nikogo, kto wiedziałby, czym takie stowarzyszenie mogłoby się zająć. Mieliśmy tylko ogólne pojęcie, że warto przyciągnąć do Uniwersytetu znaczną grupę absolwentów, aby wspierać Uczelnię i próbować wychodzić naprzeciw jej potrzebom. Ale konkretnych pomysłów, które wskazywałyby perspektywy dalszej działalności, nie mieliśmy. Do takich też spraw ogólnych oraz prób dotarcia do potencjalnych członków ograniczały się pierwsze spotkania i dyskusje w gronie założycieli.

Nie wiedzieliśmy też, jak silne są przywiązanie, sentyment i wdzięczność byłych studentów do macierzystej Uczelni, by znów zechcieli nawiązać z nią kontakt i włączyć się w nurt uniwersyteckiego życia. Mimo wszystko udało się dość szybko zebrać grupę chętnych, którzy przystąpili do realizacji pierwszego zadania, czyli zorganizowania i zjazdu, który zainicjowało Stowarzyszenie Absolwentów UAM. Na zjeździe zasygnalizowaliśmy projektowane kierunki naszej działalności.

Po pewnym czasie w zarządzie zaczęły się krystalizować dwie tendencje określające formy działania. Jedna, bardziej otwarta, stawiała na współpracę z Uniwersytetem w zakresie szerszego oddziaływania Uczelni na życie miasta i regionu. Miały to być informacje o bieżących pracach badawczych, otwarte dyskusje akademickie na ważne tematy, promocja Uczelni przy wykorzystaniu absolwentów zajmujących ważne stanowiska w polityce, życiu gospodarczym i społecznym. Natomiast drugi nurt zakładał ograniczenie aktywności do kręgu członków Stowarzyszenia i podejmowanie

inicjatyw o charakterze przede wszystkim towarzyskim. A więc spotkania, koncerty, wspólne wyjścia do teatru itp. Ta druga opcja zaczęła przeważać. Będąc zwolennikiem pierwszej, zacząłem się wycofywać z prac zarządu. Do dalszych działań zniechęcił mnie też fakt, że nowy rektor nie wykazał zainteresowania współpracą ze Stowarzyszeniem. Dał nam do zrozumienia, że cieszyłby się, gdyby Stowarzyszenie zechciało przede wszystkim pomóc Uniwersytetowi w jego problemach finansowych. Nie było to wówczas możliwe. Gdy zostałem dyrektorem Teatru Polskiego, co było zadaniem trudnym i bardzo czasochłonnym, zrezygnowałem z pracy w zarządzie i przewodnictwo objął Bogdan Hałaszcak.

Jacek Guliński, przewodniczący SAUAM w latach 1999–2004

Funkcję przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów sprawowałem w latach 1999–2004. Oczekiwania założyciela Stowarzyszenia oraz kolejnych rektorów Uczelni były uzasadnione i oparte na wzorcach amerykańskich oraz zachodnioeuropejskich. Absolwenci powinni wspomagać swoją Alma Mater finansowo, organizacyjnie czy też poprzez kontakty ze światem biznesu, kultury, sztuki, a także polityki. W zderzeniu z realiami tworzącej się w kraju gospodarki wolnorynkowej po przełomie 1989 roku oraz powszechnym niedostatkiem nie można było niestety oczekiwać takich postaw. Do Stowarzyszenia zapisywały się osoby starsze, głównie emeryci, a opłaty członkowskie nie mogły być skalkulowane wysoko. To niestety rzutowało na jego charakter socjalny (koncerty, wycieczki, wykłady na UAM, spotkania w Teatrze Wielkim). Bezskutecznie próbowaliśmy dotrzeć do młodszego pokolenia, które kończyło studia – załączyliśmy setki zaproszeń do dyplomów

absolwentów, bez praktycznie żadnego odzewu. [...] Pamiętam naszą pracę w trakcie I i II Zjazdu Stowarzyszenia (z okazji 75-lecia UAM), wizytę/spektakl w Teatrze Polskim. Nawiązaliśmy współpracę z p. Sławomirem Pietrasem – ówczesnym dyrektorem Teatru Wielkiego i rozpoczęliśmy tradycję spotkań w okresie noworocznym w Operze. Po przedstawieniu gromadziliśmy się na lampce wina w towarzystwie władz Uczelni, Fundacji UAM oraz Opery. Dobrze pamiętam ciekawe rozmowy na tematy archeologiczne z dr. Józefem Bednarczykiem – pracownikiem zarówno UAM, jak i Fundacji UAM w klubie „Głosu Wielkopolskiego”. Rozpoczęliśmy także autobusowe wycieczki do obiektów uczelnianych (np. Słubice/Łagów – maj 2002). Kończyłem moją kadencję w zarządzie Stowarzyszenia bez poczucia sukcesu. Udało mi się zebrać i aktywować kilka osób z zarządu, były małe sukcesy, ale nie było przełomu. Przekazywałem Stowarzyszenie w dobre ręce z nadzieją, że kolejny zarząd pokona bieżące trudności i znajdzie nową formę działalności.

W latach 2008–2011 jako prorektor UAM starałem się wspierać działalność Stowarzyszenia, chociaż nie udało nam się znacząco zmienić jego charakteru. Pomogliśmy finansowo w budowie pomnika ławeczki pierwszego rektora naszej Uczelni – prof. Heliodora Święcickiego w 2010 roku. Koncepcja przyciągnięcia do Stowarzyszenia naszych absolwentów – znanych ludzi biznesu nie została jednak wcielona w życie. Po moim powrocie z Warszawy i objęciu funkcji prezesa zarządu Fundacji UAM (styczeń 2015) kolejni rektorzy UAM (prof. Bronisław Marciniak oraz prof. Andrzej Lesicki) wynegocjowali ze mną stałe, coroczne dofinansowanie Stowarzyszenia. Przez ostatnie 5 lat Fundacja przekazała mu około 100 000 zł w ramach statutowego wsparcia Uczelni. Nie było to może wiele, ale zapewniało ciągłość działań jego kolejnym zarządom. Ostatnie inicjatywy o wpisanie Stowarzyszenia na listę instytucji pożytku publicznego dają szansę na stały dopływ środków i ustabilizowania

sytuacji finansowej. Oczywiście wszystko będzie zależeć od sprawności kampanii informacyjnej, ale jest szansa, aby po jubileuszu 30-lecia stanęło ono na własnych nogach.

Joanna Nowak, przewodnicząca SAUAM w latach 2005-2007

Do Stowarzyszenia Absolwentów zapisałam się w roku 1994, podczas II zjazdu organizowanego łącznie z obchodami 75-lecia naszego Uniwersytetu. W tym zjeździe uczestniczyło ponad 600 osób, a ja – jako pracownik administracji Uczelni – zostałam oddelegowana przez ówczesnego prorektora prof. Stefana Jurgę do pomocy organizatorom. Szybko jednak to zadanie służbowe przekształciło się w coś znacznie poważniejszego, co zaowocowało wybraniem mnie podczas zjazdu do zarządu Stowarzyszenia na sekretarza. Podczas kolejnego zjazdu, w 1999 roku, zostałam zastępcą przewodniczącego zarządu prof. Jacka Gulińskiego. W 2005 roku po rezygnacji z pełnionej funkcji przez panią Marię Nowakowską członkowie zarządu wybrali mnie i powołali uchwałą na jego przewodniczącą. Funkcję tę pełniłam do kolejnego zjazdu w 2007 roku. W następnej kadencji byłam ponownie zastępcą przewodniczącego, a w 2010 roku zrezygnowałam z pracy w zarządzie. Łącznie w zarządzie pracowałam 16 lat, podczas których miałam możliwość odbycia licznych spotkań ze wspaniałymi ludźmi, co dało mi mnóstwo satysfakcji. Byłam pomysłodawcą i współorganizatorem spotkań kulturalnych w teatrach Poznania kierowanych przez absolwentów naszej Uczelni. Pierwsza taka impreza odbyła się wiosną 1996 roku w Teatrze Wielkim, gdzie obejrzelśmy *Toscę*, a potem zorganizowaliśmy spotkanie z dyrektorem Opery Sławomirem Pietrasem. W roku 1997 zebraliśmy się w Teatrze Polskim, którego ówczesnym

dyrektorem był kolega z zarządu Zbigniew Jaśkiewicz. Następnej wiosny – 1998 roku – absolwenci zorganizowali zjazd w Teatrze Muzycznym, a w 1999 wróciliśmy do Teatru Wielkiego i każdego roku widujemy się na spotkaniach noworocznych.

Organizowałam kilka spotkań z wybitnymi absolwentami. Szczególnie wspominam to z prof. Romanem Hauserem, podczas gdy pełnił funkcję prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Miałam zaszczyt współpracować z prof. Sylwestrem Dworackim, powołanym przez rektora prof. Stefana Jurgę na pełnomocnika do spraw absolwentów. W maju 2007 roku, gdy byłam przewodniczącą zarządu Stowarzyszenia, uczestniczyłam w Krakowie w spotkaniu przedstawicieli stowarzyszeń absolwentów, działających przy uniwersytetach w całej Polsce, zorganizowanym przez Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pomysłu powołania do życia federacji stowarzyszeń absolwentów polskich uniwersytetów nie udało się jednak zrealizować.

Wojciech Jankowiak, przewodniczący SAUAM w latach 2013-2019

Kiedy pojawił się pomysł, bym kandydował na przewodniczącego Stowarzyszenia Absolwentów UAM, w pierwszym odruchu nie brałem pod uwagę tej możliwości. Moje rozliczne aktywności zawodowe, polityczne i społeczne powodowały wahania. Za namową przyjaciół postanowiłem podjąć jednak próbę przeorganizowania mojego kalendarza...

Nowy zarząd Stowarzyszenia, któremu przyszło mi przewodniczyć, podjął ambitne założenia będące kontynuacją dobrych praktyk z lat poprzednich, a także próbą otwarcia na nowe formy działań, w tym dążenia do tworzenia ze Stowarzyszenia ruchu masowego.

Integrowaniu środowiska służyły niewątpliwie tradycyjne spotkania operowe i pikniki w pięknym Ogrodzie Botanicznym. Pojawiły się nowe inicjatywy, jak debaty publiczne na bieżące tematy, jakimi żyła nasza społeczność. A więc z Panią poseł do Parlamentu Europejskiego Krystyną Łybacką, z prof. Wolff-Powęską, z Państwem profesorostwem Zgółkami oraz inne. Duży oddźwięk miały wykłady otwarte na Wydziale Prawa i Administracji UAM organizowane wspólnie z dziekanem prof. Romanem Budzinowskim, na które udawało się zaprosić wybitne postacie, jak chociażby pierwszą prezes Sądu Najwyższego prof. Małgorzatę Gersdorf, byłego marszałka sejmu dr. Józefa Zycha, byłą premier RP Hannę Suchocką, ambasadora Polski przy ONZ Remigiusza Henczela i innych. A poza tym odbywały się różne formy koncertów, wieczorów poezji i innych wydarzeń.

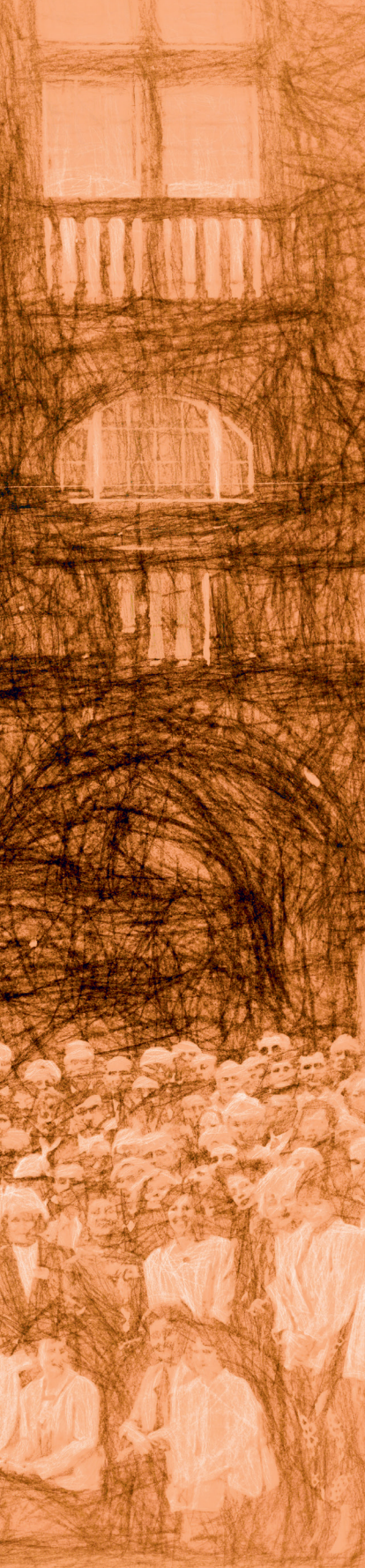
Trwały również usilne próby poszerzenia bazy członkowskiej Stowarzyszenia. Pozyskanie nowych kadr – szczególnie spośród młodszych roczników absolwentów, osób, które w codziennej pracy reprezentują szeroko rozumianą sferę biznesu, aktualnego establishmentu zawodowego i społecznego – było konieczne. Trzeba mieć bowiem w pamięci cel nadrzędny ruchu absolwenckiego – wspieranie własnej Alma Mater oraz pracę na rzecz podnoszenia jej prestiżu i pozycji w środowisku akademickim i nie tylko.

Mimo prób, inicjatyw i rozlicznych prac nie udało się jednak osiągnąć znaczącego postępu. Nawet wydanie staraniem Stowarzyszenia publikacji z okazji 100-lecia Uniwersytetu ukazującej sto sylwetek najwybitniejszych absolwentów Uczelni nie przybliżyło nas do tego celu. Wiadomo jednak, że to jest zasadniczy kierunek, do którego należałoby dążyć i który sobie postawiłem za cel.

Wobec braku postępu w tych sprawach, w poczuciu odpowiedzialności za dalszy rozwój Stowarzyszenia postanowiłem nie kandydować na kolejną kadencję, otwierając możliwość innym,

którym być może uda się dać impuls do tworzenia masowego, powszechnego modelu funkcjonowania Stowarzyszenia. Jednocześnie wdzięczny jestem Koleżankom i Kolegom z zarządu Stowarzyszenia za te 6 lat zaangażowanej, koleżeńskiej współpracy oraz władzom rektorskim Uniwersytetu z prof. Bronisławem Marciniakiem oraz prof. Andrzejem Lesickim na czele.

Życzę moim następcom sukcesów w prowadzeniu Stowarzyszenia, nadal bowiem formalnie, ale i bardzo emocjonalnie, czuję się jego członkiem.

Bibliografia

I. Źródła

1. Archiwum Stowarzyszenia Absolwentów UAM

Kronika Stowarzyszenia (prowadzona przez Marię Zalewską).

Sprawozdanie Zarządu z działalności i program dalszej pracy 1990–1994 (maszynopis).

Sprawozdanie z działalności Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1994–1999 (maszynopis).

Sprawozdanie z działalności Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu za okres od 26.06.1999 r. do 22.05.2004 r. (maszynopis).

Sprawozdanie z działalności Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu w okresie od V Zjazdu Stowarzyszenia 23.06.2007 r. do VI Zjazdu 8.05.2010 r. (maszynopis).

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Absolwentów UAM w Poznaniu w okresie od VI Zjazdu Stowarzyszenia 8.05.2010 r. do VII Zjazdu 25.05.2013 r. (maszynopis).

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Absolwentów UAM w Poznaniu w okresie od VII Zjazdu Stowarzyszenia 25.05.2013 r. do VIII Zjazdu 18.06.2016 r. (maszynopis).

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Absolwentów UAM w Poznaniu w okresie od VIII Zjazdu Stowarzyszenia 18.06.2016 r. do IX Zjazdu 1.06.2019 r. (maszynopis).

2. Źródła drukowane

Kronika Uniwersytetu Poznańskiego za lata akademickie 1945–1954/55,
Poznań 1958.

*Kronika Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: za lata
1987/1988–1989/1990*, Poznań 1990.

*Kronika Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: za lata
1990/1991–1992/1993*, Poznań 1994.

*Kronika Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: za lata
1996/1997–1998/1999*, Poznań 2000.

*Kronika Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: za lata
1999/2000–2001/2002*, Poznań 2003.

*Kronika Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: za lata
2002/2003–2004/2005*, Poznań 2006.

3. Prasa

„Bliżej Uczelni” (2009–2014)

„Głos Absolwenta” (1995–2005)

„Informator UAM” (1989–1994)

„Życie Uniwersyteckie” (1989–2020)

4. Źródła ikonograficzne

Zbiory Stowarzyszenia Absolwentów UAM – s. 44, 50, 54, 57, 62–66,
76, 78, 81–82, 94, 100–104, 106–109, 111–113, okładka

Zbiory prywatne Jacka Gulińskiego – s. 85

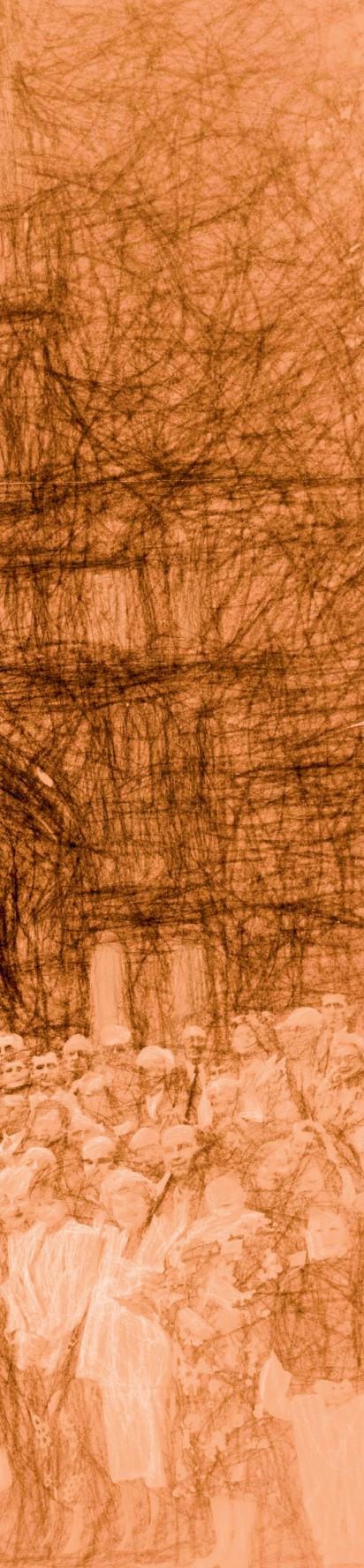
Zbiory prywatne Bogdana Marcińca – s. 38

Zbiory Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – s. 15

Wikipedia.org – s. 5 (CC BY-SA 3.0), 23 (CC BY-SA 4.0), 27 (domena
publiczna), 31 (CC BY-SA 4.0)

II. Wykorzystane opracowania

- Bugaj J., Rybkowski R., Fedaczyńska A., Bryda G., *Programy lojalnościowe kierowane do absolwentów uczelni – przegląd rozwiązań europejskich*, Kraków 2013.
- Dzieje Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1945–2019*, pod red. S. Jankowiaka i T. Schramma, Poznań 2019.
- Poczet rektorów Almae Matris Posnaniensis*, pod red. T. Schramma, Poznań 2016.
- Rybkowski R., *Upadek stopni – stopnie upadku. Problemy amerykańskiego szkolnictwa wyższego*, Kraków 2011.
- Sierpowski S., *Działalność organizacji młodzieżowych na Uniwersytecie Poznańskim w pierwszym dziesięcioleciu Polski Ludowej [w:] Młodzież w 25-leciu PRL*, pod red. M. Malinowskiego, Warszawa 1973.
- Sierpowski S., Malinowski J., *Doktorzy honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, t. III: 1980–2000, Poznań 2016.
- Sierpowski S., Malinowski J., *Sylwetki sławnych i zasłużonych absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, Poznań 2019.
- Sołtysiński S., Szwarc A., *Zrzeszenie Studentów Polskich na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu w latach 1950–1964 [w:] Materiały z Sesji Naukowej UAM w XX-lecie PRL*, pod red. S. Kowalskiego, cz. II, Poznań 1966.
- Strategia rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019*, Poznań 2009.

Indeks osób

Allen Nick 23
Ambroży Janusz 70

Bajon Filip 102
Balcerowicz Leszek 41
Barańczak Stanisław 48, 49
Bartkowski Andrzej 79
Bednarczyk Józef 101
Beier Friedrich 40
Borowska-Juszczyńska Renata 110
Bryda Grzegorz 16
Bryła Bartosz 54
Budzinowski Roman 76, 108
Bugaj Justyna 16

Carter Jimmy 23
Chojnicki Zbyszko 53
Cortez Joanna 108
Cybułka Marek 70
Czapliński Przemysław 104
Czerwińska Maria 40, 62, 65, 76,
82, 107
Czubiński Zygmunt 84

Diligent Rémi 27
Długa Ilona 71, 76, 98, 99, 108, 112
Dryjska-Łożyńska Małgorzata 76,
111
Duczmał Agnieszka 39
Duda Krzysztof 5
Dworacki Sylwester 17, 77, 78, 94
Dworzecki Zdzisław 106

Fedaczyńska Aleksandra 16
Fedorowski Jerzy 55, 77, 108, 119
Fisiak Jacek 39
Florêncio José Maria 108
Frąckowiak Andrzej 107, 110

Gersdorf Małgorzata 102
Godawa Grzegorz 86
Góra Jan OP 111
Górna-Kubacka Anna 17, 67, 76, 79
Grant Tamara 54
Grzęślewicz Romuald 81
Guliński Jacek 17, 65, 67, 68, 73, 76,
77, 79, 85, 97, 104, 106, 118, 119

- Hańszczak Bogusław 43, 47, 51, 56,
 57, 65, 67, 76, 85, 106, 107, 118
 Hauser Roman 100, 101
 Henczel Remigiusz 103
- Jakubowicz Wigosław 17, 74, 76
 Jankowiak Wojciech 17, 65–67, 76,
 79, 81, 103, 104, 118
 Jan Paweł II 97
 Jaśkiewicz Zbigniew 17, 40, 42, 43, 47,
 57, 67, 76, 81, 85, 97, 103, 109, 118
 Jurga Stefan 68, 77, 101, 108, 109, 119
- Kaczmarek Wojciech Szczęsny
 48, 63, 98, 99, 101
 Kaj Stanisław 46
 Karczewski Andrzej 53
 Kasznica Stanisław 52
 Kepel Jerzy 16, 63, 65, 67, 70, 72, 76,
 85, 93–96, 107, 108, 113, 118
 Kijowski Andrzej 55
 Klafkowski Alfons 13, 15
 Klaus Zygfryd 45
 Kostrzewski Józef 86
 Kotlarek Józef 107
 Kowalska Wiktoria 53
 Kozacki Leon 53
 Kozierowski Stanisław 86
 Krajewski Włodzimierz 40, 47
 Książkiewicz Agnieszka 74
 Kurka Agnieszka 74
 Kwiatkowski Krzysztof 103
- Labuda Gerard 39
 Laskowski Jan 97
- Lenartowicz Jolanta 97, 100
 Lesicki Andrzej 76, 77, 104, 119
 Lorenc Stanisław 74, 76–78, 101,
 107, 119
- Łączkowski Wojciech 103
 Łopatka Adam 39
 Łuczak Jacek 83
 Łukasiewicz Aleksander 82
 Łybacka Krystyna 81, 103, 104
 Łysak Paweł 109
- Malicki Waldemar 54
 Malinowski Józef 40, 49, 80
 Malinowski Marian 41
 Małecka Wacława 98, 111
 Marciniak Bronisław 68, 77, 80, 85,
 107, 108, 119
 Marciniec Bogdan 14, 17, 37, 38, 40,
 43, 47–49, 63, 68, 73, 77, 79, 85,
 86, 104, 108, 117, 119
 Mazowiecki Tadeusz 41
 Melosik Zbyszko 76, 77
 Mickiewicz Adam 110
 Mikosz Jerzy 43
 Milczanowski Andrzej 98
 Miśkiewicz Benon 55
 Mizerka-Szmyt Elżbieta 17, 67, 83,
 118
 Młyńczak Magdalena 76
- Namerła Witold 17, 65, 76, 98, 103,
 109, 113
 Niklewicz Beata 104
 Nowak Artur 103

Nowak-Jeziorański Jan 51
Nowak Joanna 17, 54, 65, 67, 76, 83,
85, 97, 100, 106, 107, 118
Nowakowska Maria 65, 76, 85, 118

Onderka Magdalena 79

Pietras Sławomir 63, 103, 105–108,
110
Polarczyk Mariusz 57, 65
Poszwiński Adam 45

Raczak Lech 111, 109
Radomski Jacek 97
Reagan Ronald 23
Robaczyński Robert 104
Roszyk-Chudy Michał 82
Rotnicka Jadwiga 48
Rybkowski Radosław 16, 24
Rzepka Wojciech 55

Sierpowska Barbara 76
Sierpowski Stanisław 40, 41, 49,
80, 105
Skąpski Mieczysław 79
Słobodzianek Tadeusz 109
Solana Javier 97
Sołtysiński Stanisław 40, 103
Spaczyński Michał 107
Suchocka Hanna 99, 102, 103
Szekspir William 49
Szymańska Ewa 97
Szwarc Andrzej 40

Święcicki Heliodor 56, 84, 119

Tatarski Andrzej 54
Taylor Edward 52
Taylor Jacek 98
Tryjanowski Piotr 101
Trzciniński Janusz 103
Twardowski Tomasz 43

Wachowiak-Rybarczyk Anna 113
Wachowiak Stanisław 77, 81, 119
Węclawska Małgorzata 84
Węglarski Karol 82
Wichniewicz Maria 65, 97, 98, 107
Wiesiołowski Jacek 40, 47, 48
Wiland-Szymańska Justyna 76, 82
Wit Antoni 103
Wituski Andrzej 39, 104
Wolff-Powęska Anna 103, 104
Woś Alojzy 53
Wronkowska-Jaśkiewicz
Sławomira 63, 77
Wroński Marek 103
Wysocki Marcin 119

Zalewska Maria 16, 65, 66, 76, 79,
86, 108
Zgółka Tadeusz 104
Zgółkowa Halina 104
Zieliński Maciej 103
Znamierowski Czesław 52
Znaniński Michał 110
Zych Józef 103

